

VELKÝ GATSBY

Když jsem byl ještě mladší a méně odolný, dal mi jednou otec jistou radu, a od té doby si ji obracím v hlavě.

"Když dostaneš chuť někoho kritizovat," řekl mi, "vždy si vzpomeň, že neměl každý na světě takové výhody jako

ty. "

Více neřekl, ale navzdory jisté zdrženlivosti jsme si vždy velmi dobře rozuměli a já jsem pochopil, že měl na mysli

mnohem více. Proto se snažím nikdy neunáhlit s úsudkem, a tento zvyk mi odhalil nemálo podivných povah a vydal

mě napospas nejednomu notoricky nudnému člověku. Abnormální mozek umí velmi rychle objevit tuto vlastnost a

přiživit se na ní, pokud se vyskytuje u normálního člověka, a tak se stalo, že mě na univerzitě neprávem obviňovali z

diplomatstva, protože jsem byl zasvěcen do tajných žalu podivnými, neznámými lidmi. Většina takových důvěrnosti jsem

se dočkal bez vlastního přičinění - ba často jsem předstíral spánek, jiné zájmy nebo nepřátelskou lehkovážnost, když

jsem podle nějakého neklamný znaku poznala, že se pomalu schyluje k důvěrnému odhalení, protože důvěrné

odhalení mladých pánů, či alespoň způsob, jakým jejich vyjadřují, jsou poznamenány plagiátorství a zřetelnými

vynechávkami. Neunáhlit se s úsudkem je projev nekonečné naděje. Ještě vždy se trochu bojím, že o něco přijdu,

pokud zapomenu - jako můj otec snobsky naznačil a já snobsky opakuji - že smysl pro základní projevy slušnosti se při

narození nerozděluje rovnoměrně.

A když jsem se takto pochvástal svou snášenlivostí, musím se přiznat, že i ona má jisté hranice. Lidské chování

se může zakládat na tvrdé žule a může se zakládat na bažinatý třasoviska, ale když se překročí jistý bod, už je mi

jedno, na čem se zakládá. Když jsem se loni na podzim vrátil z východu, měl jsem pocit, že nejlepší by bylo obléci svět

do uniformy a navždy ho postavit do jakéhosi duševního pozoru; už jsem měl dost bouřlivých výletů spojených s

privilegiem nahlédnout do hlubin lidské duše. Pouze na Gatsbyho, na člověka, po kterém je pojmenována tato kniha, se moje

reakce nevztahovala - na toho Gatsbyho, který ztělesňoval všechno, čím nepokrytě pohrdám. Pokud osobnost je

nepřetržitým sledem úspěšných gest, pak na Gatsby bylo cosi velkolepé, vyznačoval se jakousi zvýšenou

citlivostí k příslibem života, jakoby byl spřízněný s jedním z těch složitých přístrojů, které zaznamenají

zemětřesení na deset tisíc kilometrů. Tato vnímavost neměla nic společného s oním nemohoucím poddáváním se

každému dojmu, které se důstojně zahaluje jménem "umělecká nátura" - bylo to neobyčejné nadání doufat, jakási

romantická připravenost na všechno, s jakou jsem se ještě u nikoho jiného nesetkal a asi se s ní ani nepotkám. Ne -

Gatsby se nakonec vybarvil jako řádný chlap; pouze to, co se přižívalo na Gatsby, ten nečistý prach, který se tahal za

jeho sny, načas zahlušilo můj zájem o malicherné žalu lidí a jejich dušné nadšení.

Naše rodina už po tři generace patří k zámožné honorácii v tomto středozápadním městě. Carrawayovci jsou skoro

jako klan a podle rodinné tradice pocházíme od vévodů z Buccleuchu, ale skutečným zakladatelem našeho rodu

byl starého otců bratr, který sem přišel v padesátém prvním roce, do občanské války poslal místo sebe náhradníka a založil velkoobchod se železářským zbožím, který dnes vede můj otec.

Tohoto prastrýce jsem nikdy neviděl, ale prý se na něj PONAST - přičemž se poukazuje zejména na dost odvážný portrét,

který visí v otcově kanceláři. Univerzitní studia v New Have jsem skončil roku 1915, přesně čtvrt století po

svém otci, ao něco později jsem se zúčastnil na tom opožděném teutónskom stěhování národů, známém jako

světová válka. Náš odvetný útok se mi tak náramně zalíbil, že jsem se vrátil domů dost neposedný. Střední západ se

mi už nezdál hřejivým středem světa, ale spíše otrhaným okrajem vesmíru - a tak jsem se rozhodl odejít na východ

a naučit se obchodovat s cennými papíry. Koho jsem jen poznal, každý obchodoval s cennými papíry, atak jsem si

řekl, že to snad ještě jednoho svobodného člověka uživí. Všechny tety a strýčkové to prodiskutovali, jakoby mi vybírali

střední školu, a nakonec s velmi vážnými, váhavě tvářemi řekli: "Nnnó - tak dobře." Otec přistál na to, že mě bude rok financovat, a po různých průtazích jsem přišel na jaře v dvacátém druhém na východ - jak jsem si

myslel, natrvalo.

Praktický člověk by si našel byt ve městě, ale byl právě teplý roční čas a já jsem teprve nedávno přišel z kraje širých

trávníků a přívětivých stromů, takže když jistý mládenec v kanceláři navrhl, abychom si společně najali dům na

předměstí, odkud je dobré vlakové spojení, zdál se mi to skvělý nápad. Mládenec našel i dům, oprýskaném přízemní

barák z lepenky za osmdesátku měsíčně, ale v poslední chvíli firma přeložila kolegu do Washingtonu, atak jsem šel

na venkov sám. Měl jsem psa - totiž měl jsem ho těch pár dní, dokud mi neutekl - dále starý Dodge a Fink, která mi

postielala a připravovala snídani a reptala si nad elektrickým sporákem finské moudrosti.

Par dní jsem se cítil opuštěný, dokud mě jednoho rána nezastavil na cestě jakýsi člověk, který se přistěhoval ještě

později než já.

"Jak se dostanu do vesnice Západní vejce?" zeptal se bezradně.

Vysvětlil jsem mu to. A když jsem se zas šel dál, už jsem nebyl opuštěný. Stal jsem se průvodcem, průkopníkem,

starousedlíků. Celkem mimochodem mi udělil místní čestné občanství.

A tak uprostřed slunečního svitu a velké zalehnout listí, které vyrůstalo na stromech, jak rostou věci ve zrychleném

filmu, zmocnil se mě ten dobře známý pocit, že s letem se život začíná znovu.

Měl jsem hodně co číst, to po prvé, a kolik skvělého zdraví jsem chtěl načerpat ze svěžího, blahodárného povětří!

Koupil jsem si ze deset bachantov o bankách a úvěru a investičních papírech, a teď mi stáli na poličce červené a

zlaté jako nové peníze z mincovny a slibovali mi odhalit zářivé tajemství, jaké znali pouze Midas a Morgan a

Maecenas. A pojal jsem šlechetný úmysl přečíst si kromě toho spoustu jiných knih. Na univerzitě jsem měl literární

sklony - v jednom roce jsem napsal celou řadu smrtelně vážných a banálních úvodníků pro Yale News - a teď jsem byl

rozhodnut znovu si najít pro to všechno místo v životě a stát se najobmedzenejším ze všech specialistů -

"Všestranným člověkem". To není jen aforismus - konec konců, na život se mnohem lépe dívá pouze z jednoho

okna.

Čirou náhodou jsem si pronajal dům v jedné z nejpodivnějších obcí v Severní Americe. Leží na tom úzkém, bouřlivém

ostrově, který se táhne na východ od New Yorku, a kromě jiných přírodních zvláštností se vyznačuje dvěma

pozoruhodnými terénními útvary. Třicet kilometrů od města trčí do najkrotšej mořské plochy na západní

polokouli, do toho velkého, mokrého dvorku longislandského průlivu, dvě obrovské vejce, které mají navlas ten

jistý tvar a odděluje je pouze symbolický zálivček. Nejsou to dokonalé oválné - jako vejce v té anekdotě o Kolumbovi, i

ony jsou na jednom konci naražené a zploštělé - ale jejich fyzická podobnost asi ustavičně udivuje racci, které nad nimi

létají. Pro neokřídlených tvorů je mnohem zajímavější, že kromě tvaru a rozměrů se již v ničem na sebe nepodobá.

Býval jsem na Západním vejci, na tom - zkrátka, na tom méně elegantním, ačkoli to je jen velmi povrchní nálepka na

vyjádření bizarního a nemálo pochybného kontrastu mezi nimi. Můj dům stál na samém konci vejce, pouze padesát

metrů od průlivu, stisknuté mezi dva obrovské baráky, které určitě vyšly na takových dvanáct - patnáct tisíců ročně.

Ten napravo ode mě byl podle jakýchkoli měřítek kolosální - skutečná imitace jakési radnice v Normandii měla

na boku novou věž, pod řídkými knírkem vyhúkajícího břechťanu, mramorový bazén a pětáct hektárový trávník a

zahradu. To byla Gatsbyho vila. Či spíše, protože pana Gatsbyho jsem ještě neznal, byla to vila obydlena pánem toho

jména. Můj dům byl příšera, ale byla to malá příšera a nikomu nelžou oči, takže jsem se mohl kochat výhledem na

moře, částečným výhledem na sousedy trávník a utěšující blízkostí milionářů

- A to vše za osmdesátku měsíčně.

Za symbolickým zálivem se nad vodou třpytily bílé paláce elegantního Východního vejce, a příběh toho léta se

vlastně začíná v den, kdy jsem se tam zavezl na večeři k Buchananovcom. Daisy mi byla třet'ostupňovou sestřenicí

a s Tomem jsme se seznámili na univerzitě. A těsně po válce jsem s nimi prožil dva dny v Chicagu.

Daisyin muž, vedle různých jiných tělesných přednostech, byl jedním z nejlepších koncových útočníků, jací kdy

hráli rugby v New have

- V jistém smyslu postava celostátního významu, jeden z těch lidí, kteří v dvacátém prvním roce tak pronikavě, i

když jednostranně vyniknou, že pak už všechno má pro ně příchut' zklamání. Pocházel z nesmírně bohaté rodiny -

už na univerzitě se tak rozhazoval s penězi, že to budilo pohoršení - ale teď se odstěhoval z Chicaga na východ s

takovým stylem, že se člověku tajil dech: dovezl si například celou stáj poníků na pólo z Lake Forest. Bylo přímo

neuvěřitelné, že někdo z mých vrstevníků je tak bohatý a může si to dovolit.

Proč se přestěhovali na východ, to nevím. Přežili rok ve Francii bez nějakého zvláštního důvodu a pak se

jen tak neposedně ponevievali všude tam, kde lidé hráli pólo a byli bohatí mezi sebou. Tentokrát se už prý usadili

natrvalo, tvrdila mi Daisy do telefonu, ale já jsem nevěřil - Daisy jsem sice do duše neviděl, ale cítil jsem, že Tom bude

dále potulovat a až do smrti hledat, tak trochu teskně, dramatický ruch jakéhosi nenávratně ztraceného ragbyových

zápasu.

A tak se stalo, že jistého teplého, vetristého podvečera jsem se vezl na Východní vejce navštívit dvou starých

přátel, kterých jsem skoro ani neznal. Jejich dům byl ještě parádnejší, jak jsem si myslel, veselý červeno-bílý zámek

v koloniálním stylu osmnáctého století s výhledem na záliv. Trávník se začínal hned na pláži a běžel půl kilometru

až k domovním dveřím, přeskakující sluneční hodiny a cihlové chodníky a planoucí zahrady - a když se nakonec dostal k

domu, vyhazoval se na stěnu svěžím divokým hrozném, jakoby ho ještě unášel vlastní rozběh. Průčelí bylo členěno

řadou vysokých zasklených dveří, zářících zlatými odrazy a dokořán otevřených vstříc teplému, vetristému

odpoledni, a na verandě stál rozkročený Tom Buchanan v jezdeckém úboru.

Změnil se od té doby, co byl v New have. Teď to byl podsaditý třicátník s vlasy jako sláma, dost tvrdými ústy

a nadulým vystupováním. Nad jeho tváří kralovalo dvoje lesklých, povýšeně očí, takže působil dojmem,

jakoby se ustavičně vybojovat předklání. Ani zženštená paráda jezdeckých šatů nemohla zakrýt nesmírnou sílu toho těla - Zdálo se, že naplňuje ty naleštěné holínky, div mu šňůrky pod kolenem neprasknou, a když pohnul plecí pod tenkým

kabátem, bylo vidět, jak se přesouvá obrovský pletenec svalstva. Bylo to tělo schopno vyvinout nesmírnou sílu -

ukrutné tělo.

Když vyprávěl, jeho hlas, ten drsný, zastřený tenor, ještě zvyšoval svárlivý dojem, kterým Tom působil. Zazníval z

něj nádech otcovského pohrdání, a to i vůči lidem, jejichž měl rád - av New have byli lidé, co ho na smrt

nenáviděli.

Jakoby byl řekl: "Nesmíte si myslet, že můj názor na tyto věci je rozhodující jen zato, že jsem silnější a lepší než

vy. "V nejvyšším ročníku jsme byli ve stejném klubu, a přestože jsme se nikdy důvěrně nespřátelili, měl jsem dojem, že se

mu docela zamlouvá a že i on by se mi byl rád zalíbil s tím drsným, vzpurným, velmi svérázným chtěním.

Chvíli jsme si povídali na verandě, zalité sluncem.

"Mám to tady docela slušné," řekl, neklidně běhající očima dokola.

Obrátil mě za loket a pohybem široké, ploché dlaně ukázal na výhled od průčelí, přičemž do tohoto gesta zahrnul i

parterová italskou zahradu, čtvrt hektaru tmavých, pronikavě voňavých růží a motorový člun se zdviženým nosem,

který poskakoval na přílivu u břehu.

"Bylo to Demainovo, toho naftař." Zase mě obrátil, zdvořile a strmě. "Půjdem dovnitř."

Přes vysokou halu jsme přešli do jasného, růžově zbarveného prostoru, který byl křehce zarámovaný do domu

vysokými skleněnými dveřmi na obou koncích. Dveře byly odchýlené a svým bílým leskem kontrastovaly se svěží

trávou venku, která jakoby ještě na kousku vrstala do domu. Přes místnost povívají větřík, vdával záclony na jednom

konci dovnitř a na druhém jejich vydával ven jako bledé zástavy, zvedal jejich vzhůru k půdě, připomínající svatební dort

s cukrovou polevou, a potom čeřil vínově červené koberec, na kterém vznikal stín, jako když vítr šlehá moře.

Jediným celkem nehybným předmětem v místnosti byla obrovská pohovka, na níž se vznášely dvě mladé ženy

jako na připoutána balónu. Obě byly v bílém a šaty se na nich vlnily a nadouvaly, ani co by je právě bylo priválo

zpět z krátkého letu kolem domu. Chvilku jsem asi stál a poslouchal Pleskot a třepání záclon a vzdychání obrazu na

stěně. Pak se ozvalo zahrmenie, když Tom Buchanan zavřel zadní dveře, nato polapen vítr v pokoji zamrel a záclony

i koberce i dvě mladé ženy se vrátili na zem pomalu jako balóny.

Mladší z nich jsem neznal. Ležela pohodlně natažená na svém konci kanape, zcela nehybně, a bradu trochu

zvedala vzhůru, jakoby na ní balancovala s čímsi, co velmi rádo padá. Pokud mě vůbec spatřila koutkem oka, nijak to

nedala najevo - popravdě řečeno, od překvapení jsem se jí bezmála omluvil, že jsem přišel dovnitř a vyrušil ji.

Ta druhá, Daisy, se pokusila vstát - trochu se předklonila a přitom se svědomitě zaksichtila - nato se zasmála

absurdním, kouzelným smíchem, já jsem se zasmál také a popošel dál do místnosti.

"Od štěstí jsem celá paralyzována."

Zase se zasmála, jako by byla řekla něco velmi vtipné, na chvíli mi podržela ruku a hleděla mi do tváře, ani co by

naznačovala, že na celém světě není člověka, kterého by byla víc toužila setkat. Měla takový zvyk. Pološeptom mi

prozradila, že balancující dívka se jmenuje Bakerová. (Slyšel jsem už tvrdit, že Daisy vypráví pološeptom jen proto, aby

se lidé museli naklánět k ní - nepodstatná kritika, která jí nijak neubrala ze šarmu.)

Tak či onak, slečno Bakerová pohnula rty, avšak za mi kývla a zase rychle zaklonila hlavu - předmět, s kterým balancovala, se zřejmě troška zatřásl a pořádně ji vylekal. Znovu se mi tříslo na jazyk nějaké ospravedlnění.

Téměř každý projev absolutní soběstačnosti mě naplňuje obdivem a úžasem.

Podíval jsem zase na sestřenici, která se mě začala vyptávat tichým, vzrušujícím hlasem. Byl to hlas, jaký ucho

sleduje ve vzestupných i klesajících kadenci, jakoby každý projev byl sledem tónů, které už nikdy víc neodezní.

Tvář měla smutnou a pěknou av ní zářivé body, zářivé oči a zářivé, náruživé ústa, ale z jejího hlasu zaznívalo vzrušení,

na které jen těžko zapomínali chlapi, co se o ni zajímali: melodická naléhavost, šeptem vyslovené: "Poslouchej," náznak,

že pouze před chvílí dělala cosi veselé a vzrušující a že cosi veselé a vzrušující na ni čeká iv následující hodině.

Řekl jsem jí, že cestou na východ jsem se na den zastavil v Chicagu a že ze deset lidí ji dává pozdravovat.

"Chybím jim?" zvolala extatické.

"Celé město je zničeno. Všechna auta mají levé zadní kolo nabarvené na černo jako smuteční věnec a po celou noc

zaznívá ze severního břehu neustávající nářek. "

"To je nádherné! Vraťme se, Tome! Hned zítra!" A pak bez souvislosti doložila: "Měl bys vidět malou."

"Rád bych."

"Spí. Má tři roky. Ještě si ji neviděl?"

"Nikdy."

"Měl bys. Je -"

Tom Buchanan, který neklidně bloudil po pokoji, zastavil a položil mi ruku na rameno.

"Co děláš, Nick?"

"Obchodů s cennými papíry."

"U koho?"

Řekl jsem mu jméno firmy.

"V životě jsem to jméno neslyšel," prohlásil rezolutně.

To mě dopálilo.

"Ale budeš slyšet," odsekl jsem. "Ještě ho budeš slyšet, pokud zůstaneš na východě."

Já na východě zůstanu, jen se neboj, "řekl a vrhl pohled nejprve na Daisy a pak na mě, jakoby čekal, že ještě

cosi přijde. "Byl bych na hlavu padlý, kdybych žil kdekoliv jinde."

V té chvíli slečna Bakerová prohlásila: "Absolutně!" a řekla to tak nečekaně, že jsem se strhl - bylo to první

slovo, co ze sebe vydala, odkdy jsem vkročil do pokoje. Zřejmě ji to překvapilo právě tak jako mě, protože zívla a sledem rychlých, šikových pohybů se vztyčila do pokoje.

"Celá jsem píchání," ponosovala se. "Ležím na té pohovce už hotovou věčností."

"Na mě přitom nedívej," odsekla Daisy, "celé odpoledne jsem se tě snažila odvléci do New Yorku."

"Ne, děkuji," řekla slečna Bakerová čtyřem koktejlem, které se právě vynořily z komory. "Absolutně vyloučeno,

abych narušila trénink. "

Hostitel na ni pochybovačně podíval.

"Trénink!" Vypil koktejl, jakoby to byla kapka na dně sklenice. "Jak vůbec něco zvládneš, to si neumím představit."

Podíval jsem na slečnu Bakerová, přemýšlel jsem, co asi "zvládá". Příjemně se mi na ni dívalo. Byla to štíhlá dívka s

malými prsy a vzpřímeným držením těla, které ještě zvýrazňovala tím, že tlačila ramena dozadu jako mladý kadet. Z

bledé, půvabné, nespokojené obličej se na mě upíraly šedé, sluncem vyštípané oči se zdvořile opěťované

zvědavostí. Tehdy mi napadlo, že už jsem ji kdesi viděl, nebo alespoň její fotografii.

"Vy bydlíte na Západním vejci," poznamenala pohrdavě. "Znám tam jednoho člověka."

"Neznám tam ani -"

"Určitě znáte Gatsbyho."

"Gatsbyho?" zeptala se Daisy. "Jakého Gatsbyho?"

Dokud jsem stačil odpovědět, že je mým sousedem, ohlásili večeři; Tom Buchanan mi pánovitě vklíněnce napjatou ruku

do podpaží a přemístil mě z pokoje, jakoby přenášel figurku v dáme na jiné pole.

Štíhlé, neukvapeně, s rukama zlehka opřenými v bok, obě mladé ženy šli před námi na růžovo zbarvenou verandu,

otevřenou k zapadajícímu slunci, kde na stole v ztlumeném větru blikotali čtyři svíčky.

"Nač svíčky?" protestovala Daisy a zamračila se. Pozhášala jejich prsty. "O dva týdny bude nejdelší den roku."

Rozzářená podívala na nás. "I vy vždy číhá, kdy bude nejdelší den roku, a pak ho promeškáte? Ja něj vždy

číhá a pak ho promeškám! "

"Měli bychom si něco naplánovat," zívla slečna Bakerová, sadajúc si za stůl, jakoby šla do postele.

"Dobře," odpověděla Daisy. "Co si naplánujeme?" Bezmocně se obrátila ke mně. "Co si tak lidé plánují?"

Zatímco jsem jí stačil odpovědět, zhrozeně upřela oči na vlastní malíček.

"Podívejte," zažalila, "poranila jsem se."

Všichni jsme se podívali - Hanka měla modro-černou.

"To jsi mi udělal ty, Tom," řekla usvědčující "Vím, že jsi nechtěl, ale udělal si to. To mám zato, že jsem se vdala za

surovci, za takový nemožný, obrovský, vypasená ukázkový exemplář - "

"Nelíbí se mi to slovo vypasená," protestoval Tom podrážděně "ani žertem ne."

"Vypasená," stála si Daisy na svém.

Někdy povídali se slečnou Bakerová obě odrazu, nevtíravě as prekáravou nedůsledností, která však nikdy

neklesla na úroveň prázdných řečí a byla chladná jako jejich bílé šaty a neosobní oči, zbavené jakékoliv touhy.

Jednoduše byli tady a brali nás s Tomem na vědomí, přičemž se pouze zcela slabě usilovaly v rámci zdvořilosti bavit

nebo dát se bavit. Věděli, že brzy se večera skončí, ao něco později skončí i samotný večer a ony ho nenuceně

nechají za sebou. Bylo to docela jinak než na západě, kde se lidé pospíchají z jedné fáze večera do druhé, ustavičně

zklamáni v naději, že už je tu konec, nebo naopak, plní čiré nervózní hrůzy před tou chvílí.

"Cítím se při tobě necivilizovaný, Daisy," přiznal jsem se při druhém poháru červeného vína, které sice trochu razilo

korkem, ale i tak mi imponovalo. "Nemůžeš se mluvit o sklizni nebo o něčem takovém?"

Vyslovil jsem tu poznámku bez zvláštního záměru, ale setkala se s nečekaným ohlasem.

"Civilizace je na úpadku," vyletělo z Toma vehementně. "Začínám dívat na věci strašně pesimisticky. Četl si Růst

barevných impérií od toho chlapa Goddard? "

"Ne, nečetl," odpověděl jsem dost překvapen jeho tónem.

Je to skvělá kniha a každý by si ji měl přečíst. V podstatě jde o to, že pokud si nedáme pozor, bílá rasa - bílou rasu

zcela zatlačí. Je to všechno čistá věda; bylo to dokázáno. "

"Tom začíná být strašně hlubokomyseľný," řekla Daisy s výrazem nezádumčivého smutku. "Čte moudré knihy se

strašně učenými slovy. Jaké to bylo slovo, co jsme se - "

"Ty knihy jsou všechny vědecké," stál si Tom na svém a vrhl na ni podrážděný pohled. "Ten chlap do toho

všeho vidí. My jako vládnoucí rasa si musíme dávat pozor, jinak se ty ostatní rasy dostanou k moci. "

"Musíme je zgniavit," zašeptala Daisy, zuřivě mžourající do planoucí slunce.

"Měli byste bydlet v Kalifornii -" začala slečna Bakerová, ale Tom se ztěžka pohniezdil na židli, a tím ji přerušil.

"V podstatě jde o to, že jsme skandinávská rasa. Já, a ty, a ty, a -" Po sotva znatelný zaváhání zahrnul do tohoto počtu

lehkým kývnutím hlavy i Daisy, a ta na mě zase vzhledla. "- A my jsme vytvořili vše, z čeho sestává civilizace -

é, vědu a umění a vůbec. Chápete? "

Na jeho soustředěnosti bylo cosi přímo dojímavé, jakoby mu samolibost - ještě větší než kdysi - už nestačila. Když

téměř vzápětí zazvonil v domě telefon a komorník odešel z verandy, Daisy využila chvilku přerušení a naklonila se ke

mně.

"Řeknu ti rodinné tajemství," zašeptala nadšeně. "O komorníkovom nose. Chceš slyšet o komorníkovom nose?"

"Pro nic jiného jsem sem dnes nepřišel."

"Víš, nebyl vždy komorníkem; bydlel leštič stříbra u jedné rodiny v New Yorku, kde měli stříbrný servis pro

dvě stě lidí. Musel ho leštit od rána do večera, až mu to nakonec začalo tlouci do nosu - "

"Šlo to s ním dolů kopcem," doplnila slečna Bakerová.

"Ano. Šlo to sním dolů kopcem, a nakonec se musel toho místa vzdát."

Poslední paprsky slunce jí na chvíli s romantickou něžností zalily rozzářenou tvář; její hlas mě přitahoval blíž a bez dechu jsem ji poslouchal - pak záře pohasla, a každý paprsek ji opouštěl s váhavou lítostí, jako když děti na soumraku

odcházejí z příjemné ulice.

Komorník se vrátil, zašeptal cosi Tomovi do ucha, nato se Tom zamračil, odstrčil židli a beze slova odešel do domu.

Daisy se zase naklonila dopředu, jakoby v Tomově nepřítomnosti cosi v ní ožilo, a hlas její zářil a zpíval.

"Závratěmi jsem ráda, že tě vidím u svého stolu, Nick. Připomíná mi - připomínáš mi růži, absolutní růži. Nemám

pravdu? "Obrátila se k slečně Bakerové a u ní hledala potvrzení svých slov:" Absolutní růži? "

Nebyla to pravda. Na růži se vůbec nepodobá. Daisy jen improvizované, ale sálalo zněj vzrušující teplo, jakoby se

její srdce pokoušelo vyjít vám vstříc, skryté v jednom z těch okouzlujících, strhujících slov. Pak najednou hodila

ubrousek na stůl, omluvila se a šla dovnitř.

Vyměnili jsme si se slečnou Bakerová letmý, úmyslně nic nemluvě pohled. Už jsem chtěl cosi říct, když tu se

najednou pozorně napřímila a výstražné zasyčela: "Pst!" Z pokoje za námi se ozýval tlumený, vášnivý hovor a slečna

Bakerová se zcela bez studu naklonila, aby lépe slyšela. Hovor se chvěl na prahu srozumitelnosti, utichl, vzrušeně

zesílil a pak zcela zmlkl.

"Ten pán Gatsby, co jste ho zmínili, to je můj soused -" začal jsem.

"Buďte ticho. Chci slyšet, co se bude dělat."

"A co se má dělat?" zeptal jsem se nevinně.

"Chcete říct, že vy to nevíte?" řekla slečna Bakerová, opravdu překvapená. "Myslela jsem si, že to ví každý. "

"Já ne."

"No -" začala váhavě. "Tom má v New Yorku nějakou ženskou."

"Tom má ženskou?" opakoval jsem bezvýrazně.

Slečna Bakerová přikývla.

"Mohla by mít tolik slušnosti, aby mu netelefonovala přes večeři. Nemyslíte?"

Možná ještě dřív, než jsem zcela pochopil, co říká, ozvalo se šustění šatů a vrzání kožených holínek a Tom s

Daisy se vrátili za stůl.

"Nijak jsme si nemohli pomoci!" zvolala Daisy s napjatou veselostí.

Sedla si, zkoumavě podívala nejprve na slečnu Bakerová, pak na mě a pokračovala: "Dívala jsem se chvíli z

okna a vládne tam náramná romantika. Na trávníku je jakýsi pták, a jsem přesvědčena, že je to slavík, co sem připlul

na nějaké Cunardovej lodi nebo s Bílou hvězdou. Zpívá si a zpívá - "Její hlas zazpíval: Je to romantické, pravda,

Tom? "

"Velmi romantické," odvětil, a pak se mi žalostně promluvil: "Pokud bude ještě po večeři světlo, rád bych ti ukázal

stáj. "

Uvnitř pronikavě zazvonil telefon a když Daisy rozhodně zavrtěla hlavou na Toma, téma stájí, ba vlastně všechny

témata se rozplynuly v povětrí. Ze zlomkovitých útržků posledních pěti minut za stolem si vzpomínám na to, že zase

zapálili svíčky, zcela bezúčelně, a uvědomoval jsem si, že se chci na každého dívat zpříma, a přitom se vyhnout

všem očím. Co si mysleli Daisy a Tom, to jsem netušil, ale pochybuji, že i slečna Bakerová, která se zřejmě

dopracovala k jistému robustnímu skepticizmu, věděla zcela zahnat z mysli křiklavou kovovou neodbytnost toho

pátého hosta. Jsou povahy, kterým by se taková situace zdála celkem interesantná - no mě osobně to byli puzeni ihned

zatelefonovat na policii.

O koních, pochopitelně, nepadlo více ani slova. Tom a slečna Bakerová, oddělení několika píd' soumraku,

pobrali se pomalu zpět do knihovny, jakoby šly držet stráž nad jakousi celkem hmatatelnou mrtvolou, zatímco já,

předstíral přívětivý zájem a částečnou hluchotu, kráčel jsem za Daisy přes celou řadu spojených lodží na verandu před

domem. V hlubokém šeru jsme si tam sedli vedle sebe na proutěné sedadlo.

Daisy si zabořila tvář do rukou, jakoby vyhmatávala její půvabný tvar, a oči jí bloudili stále dál do sametového

soumraku. Viděl jsem, že se jí zmocnili bouřlivé city, a tak jsem se jí vyptával na dcerku, protože jsem si myslel, že to na ni

uklidňujícím zapůsobí.

"Neznáme se velmi dobře, Nick," řekla najednou. "Přestože jsme bratranec a sestřenice. Nepřišel jsi mi na svatbu."

"Tehdy jsem se ještě nevrátil z války."

"To je fakt." Zaváhala. "No co, prožila jsem si své, Nick, a teď беру vše řádně cynicky."

Očividně měla proč. Čekal jsem, ale víc už nic neřekla, a po chvíli, aby řeč nestála, vrátil jsem se k její dceři.

"Jistě už vypráví a - papá a tak dále."

"Ale ano." Roztržitě podívala na mě. "Poslyš, Nick, povím ti, co jsem řekla, když se narodila. Chceš to slyšet? "

"Ovšem."

"Aspoň budeš vidět, jak jsem se začala dívat na věci. Víš, neměla ještě ani hodinu a Tom byl bůhvídkde. Převzala

jsem se z narkózy s takovým pocitem, že mi vůbec na ničem nezáleží, a hned jsem se zeptala sestry, jestli je to kluk nebo

dívka. Řekla, že dívka, a já jsem odvrátila hlavu a rozplakala jsem se. , Dobře, 'řekla jsem,, jsem ráda, že to je

dívka. A doufám, že bude hloupé - protože na tomto světě se nemůže dívce přihodí nic lepšího, než když je pěkné a hloupé. '

Víš, myslím si, že i tak je vše příšerné, "pokračovala přesvědčeny." Každý si to myslí - nejinteligentnější lidé. A

já to vím. Všude jsem byla, všechno jsem viděla a všechno jsem dělala. "Spur blýskla očima kolem sebe, trochu jako Tom, a

zasmála se se vzrušujícím pohrdáním. "Zkušená - bože, jaká jsem já zkušená!"

Ve chvíli, kdy její hlas dozněl, když si přestal vynucovat mou pozornost, mou víru, vycítil jsem, že její slova jsou od

základu neupřímné. Vzbudilo to ve mně nepříjemný pocit, jakoby celý večer byl jen jakýmsi úkosem, který měl ze mě

vylákat přiměřený cit. Počkal jsem, a opravdu, po chvíli podívala na mě s ukázkovým samolibým úšklebkem na pěkné tváři, jakoby právě byla dokázala své členství v jakémsi poměrně distingovaná tajném spolku, kam patří spolu s

Tomem.

Šarlatová pokoj v domě kvetla světlem. Tom a slečna Bakerová seděli každý na jednom konci dlouhé pohovky a ona mu

nahlas četla ze Saturday Evening Post - slova, tiché a monotónně, splývaly do tiché melodie. Světlo lampy, lesknoucí

se na jeho botách a matně zářící na podzimním listí jejích vlasů, zablesklo se na papíře, když obrátila stránku, a na rukou

se jí zavlnily útlé svaly.

Když jsme přišli dovnitř, zvedla ruku, abychom ještě chvíli zůstali ticho.

"Pokračování," řekla, házející sešit na stůl, "v dalším čísle našeho časopisu."

Její tělo se ohlásilo neklidným pohybem kolena a slečna Bakerová vstala.

"Deset hodin," poznamenala; vyčítala to podle všeho z půdy. "Čas, aby moje maličkost šla búvat'."

Jordan zítra hraje, "vysvětlovala mi Daisy, "v turnaji ve Westchester. "

"Aha - vy jste Jordan Bakerová."

Ted' jsem už věděl, proč se mi její tvář zdála známá - ten milý, pohrdavý výraz na mě díval už z mnoha

novinových obrázků sportovního života v Asheville a Hot Springs a Palm Beach. Slyšel jsem o ní i cosi vyprávět,

cosi kritické a nelichotivé, ale co to bylo, už jsem dávno zapomněl.

"Dobrou noc," řekla tiše. "Vzbud' mě o osmé, dobře?"

"Jen aby si vstala."

"Vstanu. Dobrou noc, pane Carraway. Ještě se uvidíme."

"Samozřejmě se uvidíte," potvrdila Daisy. "Popravdě, myslím, že dohoda sňatek. Budeš k nám chodit častěji,

Nick, a já vás nějak - é - dám dohromady. Vždyť to znáš - náhodou vás zámek do šatníku a vystrčil vás ve člunu na širé

moře nebo něco podobného-"

"Dobrou noc," zavolala slečna Bakerová ze schodů. "Neslyšela jsem ani slovo."

Je to dobré děvče, "řekl Tom po chvilce." Neměli by ji nechat takto létat po světě. "

"Kdo by ji neměl nechat?" zeptala se Daisy chladně.

"Rodina."

"Celá její rodina, to je jedna asi tisíciletá teta. A kromě toho, Nick se o ni bude starat, pravda, Nick? Jordan sem

bude toto léto často chodit na víkend. Myslím, že domácí prostředí bude mít na ni velmi dobrý vliv. "

Daisy a Tom chvilku na sebe mlčky hleděli.

"Ona je z New Yorku?" zeptal jsem se rychle.

"Z Louisville. Společně jsme tam prožívali mládí, hodnou bílých dívek. Naši krásnou, čistou -"

"Vylila sis před někom srdce na verandě?" zeptal se Tom najednou.

"Že by?" Podívala na mě. "Už si ani nevzpomínám, ale mám dojem, že jsme si povídali o nordické rase. Ano, už jsem si

jistá. Jaksi to přišlo do řeči, jakým jsme se nadáli - "

"Nevěř všemu, co slyšíš, Nick," poradil mi Tom.

Nenuceně jsem řekl, že jsem vůbec nic neslyšel, ao chvilku jsem se začal pobírat domů. Doprovodili mě ke

dveřím a zastali bok po boku ve veselém čtverci světla. Když jsem startoval motor, Daisy pánovitě zavolala:

"Počkej! Zapomněla jsem se tě na něco zeptat, a je to důležité. Slyšeli jsme, že si zasnoubený s jakýmsi dívkou u vás

doma. "

"Fakt," potvrdil Tom laskavě. "Slyšeli jsme, že si zasnoubený."

"To jsou jen pomluvy. Jsem na to chudý." "Ale my jsme to slyšeli," domlouvala Daisy a překvapilo mě, že se zase

celá pokročilo jako květ. "Slyšeli jsme to od tří lidí, tak to musí být pravda."

Ovšem, věděl jsem, na co naráží, ale zasnoubený jsem nebyl ani jen náznakem. Fakt, že podle pomluv mi už měli

číst ohlášky, byl jednou z příčin, proč jsem přišel na východ. Člověk nenechá starou známou pro
klepy, a na druhé

straně jsem neměl chuť dát se klepy oženit.

Jejich zájem mě dost dojal a pod jeho vlivem se mi už neviděli takoví nepřístupné bohatí - ale i tak
jsem se vezl od

nich zmatený a trochu znechucený. Podle mého názoru zbývalo Daisy pouze jediné: ihned ujít z domu
i s děckem v

náručí - ale ona cosi podobné zřejmě vůbec nezamýšlela. Pokud jde o Toma, to, že "má v New Yorku
nějakou ženskou",

mě popravdě překvapilo mnohem méně než fakt, že mu nějaká kniha zkazila náladu. Cosi ho nutilo
nahlodávat

žluklého myšlenky, jakoby mu suverénní tělesný egocentrismus už nebyl dostatečnou obživou pro to
panovačné

srdce.

Na střechy restaurací i před přicestovat garáže, kde v Kužel světla seděli nové červené benzinové
pumpy, už se

snesclo hluboké léto, a když jsem došel do svého sídla na Západním vejci, zatáhl jsem autem pod
přístřešek a poseděl

si chvilku na dvoře na opuštěném válci na trávu. Vítr utichl, noc zůstala hlasitá a jasná, bylo slyšet
třepání křídel v

stromech a vytrvalý varhanní chorál, neboť plné měchy země mocně vdúvali do žab život. Přes
měsíční svit se

zamihotala silueta plíživou kočky a když jsem za ní obrátil hlavu, spatřil jsem, že nejsem sám - patnáct
metrů

ode mě se ze stínu sousedova paláce vynořila jakási postava, zastavila s rukama v kapsách a hleděla na
stříbrný mák

hvězd. Cosi v jejím nenucený pohybech iv tom, jak pevně se rozkročila na trávníku, naznačovalo, že
to je sám pan

Gatsby, který si přišel zjistit, kolik mu patří z naší místní oblohy.

Rozhodl jsem se na něj zavolat. Slečna Bakerová ho vzpomínala při večeři, a na seznámení by to
stačilo. Ale

nezavola jsem, protože najednou dal najevo, že mu je samota milejší - divně vztáhl ruce k tmavé
vodě, a přestože jsem byl od něj

dost daleko, byl bych přísahal, že se třese. Mimoděk jsem podíval na moře - a neviděl jsem nic, pouze
jediné zelené

světlo, drobušské a daleké, které snad označovalo konec loděnice. Když jsem zase podíval za Gatsby, byl již pryč, a já

jsem zůstal sám v neklidné tmě. Asi na půli cesty mezi Západním vejcem a New Yorkem se silnice spěšně stáčí k železnici a běží asi půl kilometru

vedle ní, aby se vyhnula jistému bezútěšného kusu země. Je to údolí popela - fantastická farma, kde popel roste jako

obilí a vytváří hřebeny a hory a groteskní zahrady; kde popel nabývá podobu domů a komínů a stoupajícího

kouře a nakonec, s transcendentním úsilím, i popelavých chlapů, kteří se mlhavě a již polorozpadlé pohybují v

prašném povětří. Tu i tam se po neviditelné koleji připlazil řadu šedých vozů, příšerně zaskřípe, zastane, a vzápětí se

vynoří popelavý chlapi s olovenosivými lopatami a rozvíří neproniknutelné mračno, které zakrývá jejich tajemné

počinání před vaším zrakem.

Ale nad šedou zemí a nad příkrov nehostinného prachu, které se přes ni ustavičně vznášejí, spatříte po chvíli

oči doktora T. J. Eckleburga. Doktor T. J. Eckleburg má oči modré a obrovské - jejich zornice jsou metr vysoké. Nedívají

se z tváře, ale z velikánský žlutých brýlí, které sedí na neexistujícím nose. Vztyčil je tam zřejmě nějaký

náramně žertovný oční lékař, který chtěl s jejich pomocí zbohatnout z praxe ve čtvrti Queens, a pak sám zapadl ve

věčné slepotě, nebo na ně zapomněl a odstěhoval se. Ale jeho oči, trochu už vybledlé po mnoha dnech na slunci

a dešti bez nové barvy, dále hloubají nad truchlivá smetištěm.

Údolí popela omývá na jedné straně malá, špinavá říčka, a když zvednou padací most, aby mohli projít nákladné

čluny, cestující z čekajících vlaků mohou dívat na tuto žalostnou scénu nejednou i půl hodiny. Vlak tam vždy zastává

alespoň na minutku, a právě díky tomu jsem se seznámil s milenkou Toma Buchananovi.

Fakt, že má milenkou, zdůrazňovali všude, kde ho znali. Jeho známým bylo dost proti srsti, že se s ní objevoval v

oblíbených kavárnách, nechal ji sedět u stolu a pak se špacír po místnosti a vyprávěl se s každým, koho

znal. Ačkoliv bych si ji byl rád ohlédl, nijak jsem se s ní netoužil seznámit - ale seznámil jsem se. Jednou odpoledne jsem

šel s Tomem vlakem do New Yorku a když jsme stanuli u kupách popela, vyskočil na rovné nohy, chytil mě za loket a

doslova mě vyvlekl z vozu.

"Vysadil," trval. "Představím ti svou babku." Mám dojem, že se při obědě docela slušně

natankoval, a jeho neústupná touha po mé společnosti hraničila s násilím. Povýšeně předpokládal, že v neděli

odpoledne nemůžu mít žádný lepší program.

Šel jsem za ním přes nízký nabielený železniční zídku a pak jsme se vrátili po silnici o sto metrů dozadu pod

vytrvalým pohledem doktora Eckleburga. Jedinou budovou na dohled byla malá kostka ze žluté cihly, učupená na

okraji pustiny - jakási miniaturní Hlavní ulice, která se starala o její potřeby a nesusedila absolutně s ničím. Jeden z

tří obchodů v budově čekal na nájemce av druhém byla celonoční restaurace, ke které se chodilo po cestičce z

popela; třetím byla garáž - Opravy. GEORGE B. WILSON. Koupě a prodej aut. - A do té mě Tom zavedl.

Vnitřek byl ubohý a holý; jediným viditelným autem byl zaprášený vrak fordka, který se krčil v temném koutě.

Blesklo mi hlavou, že tato pseudogaráž musí být pouze maskou a že nahoře se skrývají přepychové a romantické síně, když

zde se ve dveřích kanceláře objevil sám majitel, otřel si ruce do jakýchsi handár. Byl to plavý, schlíplé člověk,

málokrvný a neurčitě pěkný. Když nás uviděl, ve svetlobelasých očích se mu objevila vlhká jiskřička naděje.

"Dobrý den, Wilson," řekl Tom a žoviálně ho TLAPA po rameni. "Jak jdou kšefty, člověče?"

"Nemůžu naříkat," odpověděl Wilson nepřesvědčivě. "Kdy mi prodáte to auto?"

"Na příští týden; nyní ho má v robotu ten můj člověk."

"Ale trvá mu to řádně dlouho, ne?"

"To tedy ne," odpověděl Tom chladně. "A pokud se vám to nelíbí, lze jej přece jen prodám někomu jinému."

"Tak jsem to nemyslel," vysvětloval Wilson rychle.

"Myslel jsem jen -"

Jeho hlas ztichnou a Tom se netrpělivě ohlédl po garáži. Pak jsem zaslechl na schodech kroky a vzápětí světlo, které

sem přicházelo přes dveře z kanceláře, zastřela tlustější ženská postava. Měla kolem pětatřiceti let a byla dost při

sobě, ale působila ve své moletnosti smyslně, jak to některé ženy vědí. Na její tváři nad tečkovanými šaty z

tmavomodrého krepdešínu nebylo žádného náznaku či záblesku krásy, ale vyzařovala z ní jakási do očí bijící vitalita,

ani co by jí nervy v těle ustavičně hráli. Pomalu se usmála, přešla vedle muže, jakoby to byl jen duch, a podala

Tomovi ruku, hledíc mu přímo do očí. Pak si navlhčil rty, ani se jen neohlédla a řekla muži tichým, drsným hlasem:

"Také by si mohl donést pár židlí, ať si má člověk kam sednout."

"Dobře, samozřejmě," souhlasil Wilson chytře, šel k malé kanceláři a ihned splynul s cementovou barvou stěn.

Tmavé šaty i plavé vlasy mu pokrýval bílopopolavý prach, tak jak pokrýval vše na okolí - kromě jeho ženy, která

popošla těsně k Tomovi.

"Chci být s tebou," řekl Tom neústupně. "Nasedněte na nejbližší vlak."

"Dobře."

"Sejdeme se při novinovém stánku v dolní hale."

Přikývla a odstoupila od něj právě ve chvíli, kdy se ze dveří kanceláře vynořil George Wilson se dvěma židlemi.

Čekali jsme na ni o kus dál na cestě, kam na nás nebylo vidět. Bylo pár dní před čtvrtým červencem a šedé, vycivené

italské děcko ukládalo rakety do řady vedle železnici.

"Strašné místo, co?" řekl Tom, gáňal na doktora Eckleburga.

"Příšery."

"Udělá jí dobře, když na chvíli vypadne z domu."

"A její muž nemá nic proti tomu?"

"Wilson? Ten si myslí, že chodí k sestře do New Yorku. Takový je tupý, že neví ani do pěti napočítat."

A tak jsme šli do New Yorku spolu s Tomem Buchanan a jeho milenkou - vlastně ne zcela spolu, protože paní

Wilsonová diskrétně seděla v jiném voze. Do té míry Tom ustupoval útlocitu obyvatel Východního vejce, kteří by snad cestovali stejným vlakem.

Převlékl se do hnědých šatů ze vzorovaného mušelínu, které jí těsně obepínaly dost široké boky, když jí Tom

pomáhal vysadit na perón v New Yorku. Při stánku s novinami si koupila Co nového ve městě a jakýsi filmový časopis a

v nádražní drogerii plet'ový krém a malou lahvičku parfému. Nahoru, ve velebně se ozývající krytem východě, nechala

odejít čtyři taxíky, dokud se rozhodla pro nový, levandulový s šedým čalouněním, av tom jsme vyklouzli z mohutné stanice

do zářícího slunce. Ale vzápětí se zvrtila od okna, naklonila se dopředu a zabušila na přední sklo.

"Chci takového psa," řekla vážně. "Chci psa do bytu. Je to pěkné, mít psa."

Zacúvali jsme k šedému starci, který se absurdně nesl v Johna D. Rockefellera. V košíku, který mu visel na

krku, Tulili se ze deset velmi čerstvých štěňat neurčitého plemene.

"Jaká je to Fajta?" zeptala se paní Wilsonová dychtivě, když stařec přišel k oknu taxíku.

"Všechny Fajt. Jakou Fajt byste chtěli, milostivá?"

"Takového toho policejního psa; ale tu Fajt tuším nemáte."

Chlap se pochybovačně zahleděl do koše, sáhl dovnitř a vytáhl za šíji jedno zmítající se štěně.

"To není policejní pes," řekl Tom.

"Ne, policejní pes to zrovna není," odvětil chlap se zklamáním v hlase. Je to spíše Airedale. "Prošel mu rukou po

zádech, který připomínal hnědý houbičky. "Podívejte na tu srst. To je srst! O toho psa se nikdy nemusíte bát, že vám

prochladne. "

"A věru je pohledný," prohlásila paní Wilsonová nadšeně. "Kolik stojí?"

"Ten pes?" S obdivem něj podíval. "Ten pes vás bude stát deset dolarů."

Airedale - nepochybně vtom měl kdesi prsty i nějaký Airedale, ačkoli štěně mělo šokující bílé nohy - změnil

majitelů a usadil se do klína paní Wilsonovy, která mu celá bez sebe začala hladit onen kožich, odolávající

nepřizní každého počasí.

Je to holka nebo kluk? "Zeptala se Fajnová.

"Ten pes? Ten pes je chlapec."

Je to fenka, "prohlásil Tom rozhodně." Tady máte peníze. Za to si můžete koupit deset takových psů. "

Vezli jsme se dále na Pátou avenue, v to letní nedělní odpoledne teplou a měkkou, téměř idylickou. Nebyl bych se

divil, kdybych byl viděl, jak zpoza rohu vychází velké stádo bílých ovcí.

"Zastavte," řekl jsem, "tady se s vámi rozloučím."

"Ale kde," zasáhl Tom rychle. "Myrtle se urazí, pokud nepojedeš s námi nahoru do bytu. Pravda, Myrtle?"

"Jen pojďte," domlouvala. "Zatelefonovat své sestře Catherine. Je prý velmi hezká, a říkají to lidé, co by se v tom

měli vyznat. "

"Inu, rád bych, ale -"

Šli jsme dál a nad parkem jsme zase zamířili na západ povýšit stejne ulice. Na 158. ulici taxík zastavil při jednom úřezku v

dlouhé bílé dortu nájemních domů. Paní Wilsonová vrhla na okolí pohled monarchy, který se vrací domů, vzala

psa a ostatní nákupy a pyšně vkročila dovnitř.

"Zavolám si nahoře McKeeovcov," oznamovala, když jsme se vezli výtahem. "A samozřejmě, i sestře musím

zatelefonovat. "

Byt byl na je nejvýše patře - malá obývací pokoj, malá jídelna, malá ložnice a koupelna. Obývací byla až po

dveře zahltit čalouněným nábytkem, který byl na pokoj příliš velký, takže pohybovat se v místnosti znamenalo

ustavičně se zakopává o výjevy s dámami, houpajícími ve versailleského zahradách. Jediným obrazem byla příliš

zvětšená fotografie, podle všeho slepice, sedící na jakési rozmazané skále. Když se však člověk díval z dálky,

slepice se proměnila na klobouk a do pokoje zářila tvář tučné staré dámy. Na stole leželo několik starých čísel Co

nového ve městě vjedno s knihou Šimon zvaný Petr a několika malými skandální divadelními časopisy. Paní

Wilsonová se nejprve soustředila na psa. Neochotný liftboy zašel po krabici plnou slámy a trochu mléka, ke kterému z

vlastní iniciativy přidal plechovku velkých, tvrdých psích sucharů - jeden z nich se celé odpoledne apatický

rozkládal v talíři mléka. Mezitím Tom vytáhl ze zamčeného sekretáře láhev whisky.

V životě jsem byl jen dvakrát opilý, a podruhé to bylo onoho odpoledne, takže vše, co se odehrálo, mám

zastřené jakousi neurčitou šeristou mlhou, přestože ještě po osmé večer vesele svítilo do bytu slunce. Paní Wilsonová si

sedla Tomovi do klína a zatelefonovala několika lidem; pak se nám minuly cigarety a já jsem je šel koupit do

bufetu na rohu. Když jsem se vrátil, oba zmizeli, tak jsem si diskrétně sedl do obývacího a přečetl kapitolu ze Šimona

zvaného Petr - nebo to bylo pod psa, nebo mi whisky všechno smotané, protože jsem se z toho nijak nevěděl

vyšmáknout.

Právě když se Tom a Myrtle (po prvním skleničce jsme si s paní Wilsonovou potýkaly a oslovovali se po měně) zase

objevili, u dveří bytu se začala ohlásit společnost.

Sestra Catherine byla štíhlá, svěťácký dívka kolem třicítky s hustou, ulíznutá, nakrátko ostříhanou kšticí

zrzavých vlasů, taková napudrovaná, že měla pleť bílou jako mléko. Obočí měla vytrhané a namalované v mnohem

roztopenějším úhlu, ale příroda se snažila obnovit původní stav, takže její tvář působila jakýmsi rozmazaným

dojemem. Při každém jejím pohybu se ozývalo neustálé štrnganie, neboť na rukou její zvonivě poskakovaly

nesčetné keramické náramky. Přišla tak vlastnický spěšně a nábytek si prohlížela tak majetnický, že jsem začal

přemýšlet, jestli tam nebývá. Ale když jsem se jí na to zeptal, náramně se rozesmála, nahlas zopakovala mou otázku a

řekla, že bydlí s přítelkyní v hotelu.

Pan McKee byl bledý, zženštený člověk z bytu pod námi. Právě se oholil, protože na lícní kosti měl kousek bílé pěny, a

každému v pokoji se neobyčejně uctivě pozdravil. Oznámil mi, že se "babre do umění", a později jsem vyrozuměl, že je

fotografů a vyhotovil onu mlhavou zvětšeninu matky paní Wilsonovy, která se vznášela na stěně jako ektooplazmy. Ženu měl pisklavý, těžkopádný, celkem pěknou a nemožnou. Pyšně mi řekla, že od svatby ji manžel stovadsaťsedem

ráz vyfotografoval.

Paní Wilsonová se již dříve převlékl a nyní měla na sobě rafinované odpolední šaty z krémového sifonu,

kteře ustavičně šušťali, když se nesla po pokoji. Pod vlivem šatů se přetvořila i její osobnost. Prudká vitalita, která tak

bila do očí v garáži, změnila se na velkorysou noblesu. Její smích, její gesta, její výroky byly stále násilnější a

afektovanější, a čím více se rozhadovala, tím byla pokoj kolem ní menší, až nakonec se zdálo, že paní Wilsonová

se vrtí zadýmeným vzduchem na hlasitém, vzrjící obratlíku.

"Moje drahá," vyprávěla sestře, pronikavě a afektovaně křičíce, "většina těch lidí tě jen v jednom kuse podvádí.

Nemyslí na nic jiného, jen na peníze. Minulý týden mi tu byla jedna ženská dělat pedikúru, a když mi dala účet, myslala

by sis, že mi přinejmenším vyoperovala apendix. "

"Jak se jmenovala?" zeptala se paní McKeeová. "Eberhardtová. Chodí dělat pedikúru na privát." "Líbí se mi vaše

šaty, "poznamenala paní McKeeová," namouduši, jsou úžasné. "

Paní Wilsonová odmítla kompliment tím, že pohrdavě zvedla obočí.

"To je jen taková hloupá stará hadr," řekla. "Oblékám si je jen někdy, když mi je jedno, jak vypadám."

"Ale na vás vypadají skvostně, pokud víte, jak to myslím," nedala se paní McKeeová. "Kdyby vás tak Chester vzal v té

póze, myslím, že by z toho něco mohlo být. "

Všichni jsme se mlčky podívali na paní Wilsonovou, která si odhrnula kadeř vlasů zponad očí a hleděla na nás s

oslňujícím úsměvem. Pan McKee naklonil hlavu na stranu, upřeně se na ni zadíval a pak pomalý pohyb rukou sem a

tam před obličejem.

"Pozměněno bych osvětlení," řekl po chvíli. "Rád bych zdůraznil modelaci obličeje. A pokusil bych se zachytit

všechny ty vlasy vzadu. "

"To osvětlení bych tedy vůbec neměnila," zvolala paní McKeeová. "Myslím, že je -"

Její muž zasyčel: "Pst!" a všichni jsme se zase zahleděli na předmět snímku, načež Tom Buchanan hlasitě zažíval a vstal.

"McKeeovci, napijte se voľačoho," řekl. "Sežeň ještě trochu ledu a minerálky, Myrtle, dokud tu všichni neusnou."

"A říkala jsem tomu chlapci, že má donést led!" Myrtle zvedla obočí v zoufalství nad neschopností nižších

společenských vrstev. "Ti lidé! Člověk aby jim stále stoupal na paty."

Podívala na mě a bezdůvodně se zasmála. Pak se vrhla ke psovi, nadšenými ho políbila a nesla se do kuchyně, jakoby tam čekal na její rozkazy tucet kuchařů.

"Na Long Islandu jsem udělal pár pěkných věcí," tvrdil pan McKee.

Tom něj bezvýrazně podíval.

"Dvě z nich máme dolů zarámované."

"Dvě co?" zeptal se Tom.

"Dvě studie. Jednu z nich jsem nazval 'Montauk Point - racci' a druhou 'Montauk Point - More'."

Sestra Catherine si sedla ke mně na pohovku.

"I vy bydlíte na Long Islandu?" zeptala se.

"Na západním vejci."

"Vážně? Byla jsem tam asi před měsícem na večírku. U nějakého Gatsbyho. Neznáte ho?"

"Jsme sousedé."

"Tedy, je to prý synovec nebo bratranec císaře Wilhelma. Odtud má ty peníze."

"Vážně?"

Přikývla.

"Bojím se ho. Strašně by mě mrzelo, kdyby tak na mě něco věděl."

Fascinující informaci o mém sousedovi přerušila paní McKeeová, která najednou ukázala na Catherine:

"Chester, myslím, že zněj by si mohl něco udělat," vyhrkla, ale pan McKee jen znuděně přikývl a soustředil se zase

na Toma.

"Rád bych i více pracoval na Long Islandu, kdyby se mi podařilo získat přístup. Nechci nic jiného, jen příležitost,

abych se uchytil. "

"Požádejte Myrtle," řekl Tom a zarehotal se, když vešla paní Wilsonová s tácem. "Dá vám doporučující dopis,

pravda, Myrtle? "

"Co že udělám?" zeptala se překvapeně.

"Dáš McKeeovi doporučující dopis pro muže, aby z něj mohl udělat pár studií." Chvíli ticho pohyboval rty,

zatímco vymýšlel: "George B. Wilson u benzinové pumpě - nebo takové něco."

Catherine se naklonila těsně ke mně a zašeptala mi do ucha:

"Ani jeden z nich nemůže vystát svého manželského partnera."

"Ne?"

"Ani vystát." Podívala na Myrtle a pak na Toma. Já říkám jen tolik - proč s někým žít, když ho nemůžete vystát?

Na jejich místě se rozvedu a hned si vezmu toho druhého. "

"Ani ona nemá ráda Wilsona?"

Dostalo se mi nečekané odpovědi. Přišla od Myrtle, která zaslechla otázku, a byla to odpověď prudká a oplzlá.

"Vidíte!" zvolala Catherine vítězoslavně. Zase ztišila hlas. "Fakticky jim stojí v cestě pouze jeho žena. Je to katolička, a ti

jsou proti rozvodu. "

Daisy nebyla katolička a mazanost tohoto lži mě dost ohromila.

"Když se vezmou," pokračovala Catherine, "odstěhují se včas na západ, dokud to neprohrál."

"Bylo by diskrétnější, kdyby šli do Evropy." "Ano, vám se líbí Evropa?" zvolala překvapivě. "Právě jsem se vrátila z Monte Carla."

"Vážně?"

"Právě loni. Byla jsem tam ještě s jedním děvčetem."

"Byli jste tam dlouho?"

"Ne, šli jsme jen do Monte Carla a zpět. Cestovali jsme přes Marseille. Když jsme se vydali na cestu, měli jsme přes

dvanáct stovek, ale v soukromých sálech nás o ně obrali za dva dny. Bylo to peklo, dokud jsme se dostali zpět, to vám

mohu říci. Namouduši, ale se mi to město zhnusily! "

Podvečerní obloha na chvílku rozkvetla v oknu jako modrý med středomořských zemí - a pak mě křiklavý hlas

paní McKeeovej přivolal zpět do pokoje.

"I já jsem skoro udělala chybu," prohlásila prudce. "Nechybělo mnoho a byla bych se provdala za jednoho takového

rabiátů krpatého, co za mnou roky předložil. Věděla jsem, že je pod mou úroveň. Všichni mi pořád říkali: 'Lucille, ten chlap

je hluboko pod tvou úroveň! ' Ale ať nepotkám Chestera, namouduši by mě byl dostal. "

"Ano, ale poslouchajte," řekla Myrtle Wilsonová, kývajíc hlavou, "vy jste se za něj aspoň nevdali."

"Vím, že ne."

"No, a já jsem se za něj vdala," řekla Myrtle ne zcela jednoznačně. "A v tom je ten rozdíl mezi námi dvěma. "

"Proč ses za něj vdala, Myrtle?" zeptala se Catherine. "Nikdo tě nenutil."

Myrtle se zamyslela.

"Vydala jsem se za něj, protože jsem si myslela, že je kavalír," řekla nakonec. "Myslela jsem si, že má trochu šajnu o

dobré výchově, ale ten mi není hoden nohy políbit. "

Jeden čas jsi byla do něj celá zblázněná, "řekla Catherine.

"Zbláznění do něj!" zvolala Myrtle nevěřicně. "To ti kdo řekl, že jsem byla do něj zblázněná? Nebyla jsem do něj

o nic více zblázněná jako do toho člověka hento. "

Ukázala najednou na mě a všichni se na mě obviňujícím podívali. Pokusil jsem se tvářit tak, aby bylo jasné, že nečekám

žádnou náklonnost.

"Zbláznění jsem byla pouze tehdy, když jsem se za něj vdala. Věděla jsem hned, že jsem udělala chybu. Vypůjčit si od

někoho sváteční šaty, aby se měl v čem oženit, a ani mi to neřekl, a chlap si po ty šaty jednou přišel, když nebyl

doma: „Ale co, to jsou vaše šaty?“ zeptala jsem se. „O tom slyším poprvé v životě.“ Ale dala jsem mu je, a pak jsem si

lehla a celé odpoledne jsem řvala, div jsem si duši nevyplakala. “

“Opravdu by ho měla nechat,” obrátila se Catherine zase na mě. “Bývají nad tou garáží jedenáct let. A Tom je

první frajer, kterého kdy měla. “

Láhev whisky - již druhá - nyní ustavičně kolovala mezi všemi přítomnými, s jedinou výjimkou Catherine, jejíž

“Bylo i nasucho docela fajn”. Tom zazvonil na domovníka a poslal ho po jakési proslulé chlebičky, které byly samy

o sobě kompletní večeří. Chtělo se mi jít pryč a pustit se měkkým soumrakem na východ k parku, ale pokaždé, když

jsem se pokusil zmizet, zapletl jsem se do nějakého divokého, urvanou sporu, který mě jako lanem zatáhl zpátky na

židli. A přece se náš řadu žlutých oken vysoko nad městem jistě jevil náhodnému pozorovateli v tmavnúcích

ulicích jako součást lidského tajemství, av duchu jsem ho i viděl, jak hledí vzhůru a přemýšlí. Byl jsem uvnitř i ven,

odrazu okouzlen i odpuzování nevyčerpatelnou pestrostí života.

Myrtle si přitáhla židli těsně ke mně a najednou mi její teplý dech vysypal historii, jak se seznámili s Tomem.

“Bylo to ve vlaku na těch dvou malých sedadlech proti sobě, což vždy zůstávají nejdéle volné. Šla jsem do New

Yorku za sestrou a chtěla jsem tu i nocovat. Měl na sobě smoking a lakovky, a já jsem na něm mohla oči nechat, ale

pokaždé, když na mě podíval, musela jsem se dělat, že se dívám na reklamu, co měl nad hlavou. Když jsme došli na

stanici, najednou byl vedle mě a jeho bílá náprsenka se mi opírala o ruku, a tak jsem mu řekla, že budu muset

zavolat policistu, ale on věděl, že lžu. Taková jsem byla rozrušená, že když jsem s ním nasedla do taxíku, ani jsem

pořádně nevěděla, zda nenasadíte na oddenku. Po hlavě mi chodilo jen jedno, znovu a znovu: ‘Nebudeš žít věčně;

nebudeš žít věčně. ‘”

Obrátila se k paní McKeeovej a pokojem zazvučal její afektovaná smích.

"Dušička," zvolala, "dám vám ty šaty, jen co se mi omrzí. Musím si zítra koupit jiné. Udělám si seznam všeho, co

potřebuji. Masáž a trvalou a obojek pro psa a jeden z těch pohlednému malých popelníků, co fungují na takové to pero, a

mame na hrob věnec s černou hedvábnou stuhou, co by vydržel celé léto. Musím si všechno sepsat, abych

nezapomněla, co mám udělat. "

Bylo devět hodin - téměř vzápětí jsem podíval na hodinky a zjistil, že je deset. Pan McKee spal na židli a pěsti měl

zaťaté v lůně jako fotografie muže činu. Vybral jsem kapesník a utřel mu z tváře kousek uschnutí pěny, který mě celé

odpoledne znervózňoval.

Pejsek seděl na stole, slepými očima hleděl přes kouř a každou chvíli slabě vyjekl stejně. Lidé mizely, zase se objevovaly, dělali

si plány, že kamsi půjdou, pak se jeden druhému ztrácely, hledali se, a nacházely se pár kroků od sebe. Kdysi už

kolem půlnoci stál Tom Buchanan tváří v tvář paní Wilsonovy a vášnivým hlasem debatovali, zda paní Wilsonová má

vůbec právo vyslovit Daisyino jméno.

"Daisy! Daisy! Daisy!" křičela paní Wilsonová. "Budu to říkat, kdy se mi jen zachce! Daisy! Dai-"

Krátkým, obratným pohybem jí Tom Buchanan dlaní rozbil nos.

V koupelně na podlaze se objevily zakrvácené ručníky, ozývaly se hřešiací ženské hlasy a celý ten zmatek přehlušovaly

dlouhé, přerývané vytí, plné bolesti. Pan McKee se probral z dřímoty a omámený zamířil ke dveřím. Na půli cesty se

obrátil a zahleděl se na ten výjev - jeho žena a Catherine hřešili i tišil odrazu, běhali nahoru-dolů s předměty první

pomoci, zmatené o naprataný nábytek, a zoufalá postava na pohovce v jednom kuse krvácela a snažila se rozprostřít číslu Co nového v městě na čalouněné výjevy z Versailles. Nato se pan McKee obrátil a pokračoval v cestě

za dveře. Vzal jsem si z lustru klobouk a šel za ním.

"Přijďte někdy na oběd," zval mě, když jsme klesaly v sténajícího výtahu.

"Kam?"

"Kamkoli."

"Nedotýkejte se páky," osopil se na nás liftboy.

"Promiňte," řekl McKee důstojně, "nevěděl jsem, že se jí dotýkám."

"Dobře," souhlasil jsem, "s radostí."

... Stál jsem vedle jeho postele, on seděl pod přikrývkou, oblečený jen v prádle, av ruce držel velký album.

"Kráska a zvíře ... Samota ... Starý kůň z koloniální ... Brooklynský most ..."

Pak jsem ležel, napůl spící, ve studeném podzemí pensylvánského stanice, hleděl jsem do ranní Tribune a čekal na

vlak, který měl jít o čtvrté ráno.

Za letních nocí se ozývala ze sousedního domu hudba. V jeho modrých zahradách se míhaly chlapi a dívky jako

noční motýli pomezi šepot a šampaňské a hvězdy. Za odpoledního přílivu jsem vídal jeho hosty, jako skáčou do

vody z věže na plovoucím pódiu nebo se sluní na horkém písku jeho pláže, dokud jeho dva motorové čluny krájely

vody průlivu, táhnouc za sebou akvaplány přes vodopád pěny. Na sobotu a neděli se z jeho rolls-royceu stával

autobus, který od devíti ráno až do pozdní noci vozil společnost z města a zase zpátky, a jeho kombi fujazdilo jako

čilý žlutý brouk ke každému vlaku. A v pondělí se osm služebníků, včetně zvlášť najatého zahradníka, celý den

mordovali s mopy a kartáči a kladivy a zahradnickými nůžkami, dokud napravilo zkázu po předchozí noci.

Každý pátek přišlo od ovocnáře v New Yorku pět beden pomerančů a citrónů - a každé pondělí tytéž

pomeranče a citrony odcházeli zadními dveřmi v podobě pyramidy vylisovaných půlek. V kuchyni byl přístroj,

který uměl za půl hodiny vytlačit šťávu z dvěstě pomerančů, pokud komorník dvěstěkrát stiskl malý knoflík.

Alespoň jednou za dva týdny přišel celý pluk dodavatelů s desítkami metrů plátna a takovým množstvím barevných

světel, že by z Gatsbyho obrovské zahrady mohli udělat vánoční stromeček. Na bufetových stolech ozdobených

třpytivými předkrmy se tlačili kořeněné pečené šunky mezi saláty, naaranžovanými do harlekýnským vzorků,

pečenými figurkami selat a krůt, začarovaný na tmavozlato. V hlavní hale postavili barový pult s opravdovým

mosazným zábradlím a zásobili ho pálenky, Likéry tak dávno zapomenutými, že většina jeho návštěvnic

byla příliš mladá, aby je vůbec věděla jeden od druhého rozeznat.

O sedmé přišel orchestr - ne nějaká ubohá pětičlenná kapela, ale celé pódium hoboj a trombon a saxofon a

viol a trubek a pikolou a velkých i malých bubnů. To se už poslední plavci vrátili z pláže a převlékl se v pokojích na

patře; na příjazdnej cestě parkují v pětistupoch auta z New Yorku a haly, salony a verandy se již pestrých

základními barvami, vlasy ostříhanými podle nových, podivnými mód a stůl, o jakých se ani v Kastilii nikomu

nesnilo. Bar už funguje naplno a vznášející se podnosy s koktejly pronikají ven do zahrady, a povětří už ožívá

hovorem a smíchem, nenucený narážkami, vzájemným představováním, na které se ihned zapomene, a nadšenými

setkáními žen, které se po jménu nikdy nepoznali.

Světla září jasněji, jak se zem odvrací od slunce, orchestr teď hraje žlutou Koktejlový melodii a opera hlasů se

přeladí o tóninu výš. Smích je z minuty na minutu hojnější, marnotratné se rozlévá, vytryskl při každém veselém

slově. Skupinky se mění rychleji, rozmnožují se o nově příchozí, rozplývají se av téže chvíli se formují znovu;

už se objevují cestovatelky, sebejisté dívky, které se proplétají pomezi usadnutejších a stabilnější hosty, na

pronikavou, radostnou chvíli stávají se středem skupinky a pak, vzrušené triumfem, kloužou se dále pomezi

variací tváří a hlasů a barev pod ustavičně se měnícím světlem.

Odrazu jedna z těchto cigánok v chvějivě opalovat chytí ze vzduchu koktejl, vypije ho na kuráž a pak, pohybujíc

rukama jako Frisco, vytancovat sama na plátěné pódium. Chvilka ticha; vedoucí hráč poslušně změní rytmus podle ní a

nato se rozlehl hovor, když mezi lidmi koluje lživá zvěst, že to je dívka, co zaskakuje za Gilda Grayovou ve

Follies. Večírek se začal.

Mám dojem, že ten večer, když jsem šel poprvé ke Gatsbyho, byl jsem jedním z mála opravdu pozvaných hostů. Lidé

k němu nechodili na pozvání, ale sami od sebe. Nasedli na auta, které je vyvezli na Long Island, a nějak skončili

při Gatsbyho dveřích. Když už tam byli, představil jejich kdosi, co znal Gatsbyho, a pak se už chovali podle

pravidel, jaké obvykle platí v lunapark. Někdy přišli a odešli a ani se s Gatsby nesetkali; přišli na večírek v

upřímnosti srdce, která byla vstupenkou sama.

Já jsem byl opravdu pozván. Tu sobotu ráno prošel přes můj trávník šofér v uniformě modré jako drozd vejce a

přinesl překvapivě formální pozvánku od svého zaměstnavatele: pocta bude výlučně na Gatsbyho straně, psalo se

v ní, pokud se v ten den zúčastním na jeho "malém večíрку". Několikrát mě viděl a už dávno mě chtěl navštívit, ale

zvláštní shoda okolností mu v tom zabránila - podepsaný Jay Gatsby, majestátním písmem.

V bílém flanelovém obleku jsem krátce po sedmé zašel na jeho trávník a potuloval se trochu nespěšně mezi viry a

kolotoče neznámých lidí - ačkoli tu i tam jsem zahlédl tvář, kterou jsem si už všiml v newyorském vlaku. Hned v první

chvíli mi udeřilo do očí, kolik mladých Angličanů je zde roztroušených; vesměs byly dobře oblečeni, vesměs vypadali

trocha hladoví a vesměs se tichým, vážným hlasem mluvili se solidními a blahobytnými Američany. Byl jsem si

jistý, že něco prodávají: cenné papíry nebo pojistky nebo auta. Přinejmenším si trýznivě uvědomovali, že na dosah

ruce mají lehký zisk, a byli pevně přesvědčeni, že jim padne do klína, pokud utrousil několik slov ve správné tónině.

Jen co jsem přišel, pokusil jsem se najít hostitele, ale dva či tři lidé, kterých jsem se zeptal, kde je, tak udiveně

vyvalily na mě oči atak vehementně popírali, že by cokoli věděli o jeho pohybech, že jsem se odplížil směrem k

stolu s koktejly - bylo to jediné místo v celé zahradě, kde mohl svobodný člověk pobýt bez toho, že by vypadal

bezcílně a opuštěně. Byl jsem na nejlepší cestě do nemoty se opít z čirých rozpaků, když z domu vyšla Jordan Bakerová, zastavila na

mramorových schodech a zlehka zakloněna koukala s pohrdavým zájmem dolů do zahrady.

Bez ohledu na to, jestli jsem vítán, pocítil jsem potřebu k někomu se přidat, dokud začnu srdečně oslovovat

náhodných kolemjdoucích.

"Dobrý večer!" zařval jsem a zamířil k ní. Můj hlas se zdál v zahradě nepřírozeně silný.

"Myslela jsem si, že tu možná budete," odvětila roztržitě, když jsem stoupal k ní. "Vzpomněla jsem si, že bydlíte hned

vedle - "

Neosobně mi podržela ruku jako příslib, že o chvíli se mi věnuje, a dožičila sluch dvěma dívkám ve stejných

žlutých šatech, které se přistavěli pod schody.

"Dobrý večer!" svolali jedním hlasem. "Škoda, že jste nevyhráli."

Šlo o golfový turnaj. Minulý týden prohrála ve finále.

"Nevíte sice, kdo jsme," řeklo jedno z dívek ve žlutém, "ale potkali jsme vás tu asi před měsícem."

"Prefarbili jste si od té doby vlasy," poznamenala Jordan a já jsem se strhl, ale dívky se už nenuceně vzdálili a její

poznámka platila předčasněmu měsíci, který sem jistě přišel, tak jako večere, v dodavatelském koši. Jordan se do

mě zavěsila štíhlou, zlatavou rukou a tak jsme sešli dolů po schodech a procházeli se po zahradě. Šerem k nám připlula

tác s koktejly a my jsme si sedli za stůl se dvěma dívkami ve žlutém a třemi pány, kterých nám vesměs

představili jako pana Brmbrmbrm.

"Často sem chodíte na večírky?" zeptala se Jordan děvčete vedle sebe.

"Naposledy, když jsme se seznámili," odpovědělo děvče čilým, sebejistým hlasem. Obrátila se ke své společnosti:

"I ty, Lucille?"

I Lucille.

"Rada sem chodím," prohlásila Lucille. "Nikdy mi nezáleží na tom, co dělám, atak se vždy dobře bavím. Když jsem tu

byla naposledy, roztrhla jsem si na židli šaty, a on se mě zeptal, jak se jmenuji a kde bydlím - a do týdne jsem

dostala balík od Croiriera s novou večerní toaletou. "

"Nechali jste si ji?" zeptala se Jordan.

Jasně. Chtěla jsem si ji dnes vzít, ale byla mi velká v prsou a musela jsem si ji dát prošíť.
Oceľovomodrá s

levandulová perličkami. Dvestošest'desiatpäť dolarů. "

"S člověkem, který udělá takové něco, není všechno v pořádku," řeklo druhé děvče živo. "Nechce mít
absolutně s nikým nepříjemnosti. "

"A kdo to nechce?" zeptal jsem se.

"Gatsby. Kdosi mi řekl -"

Obě dívky a Jordan se důvěrně naklonili k sobě.

"Kdosi mi řekl, že kdysi prý možná zabil člověka."

Všech nás Přepadly vzrušení. Tři pánové Brmbrmbrm se předklonilo a dychtivě poslouchali.

"Myslím, že vtom to asi nebude," argumentovala Lucille skepticky; "spíše vtom, že byl přes válku
německým

špionem. "

Jeden z pánů souhlasně přikývl.

"Slyšel jsem to od člověka, který ho zná jako svou dlaň, vyrostl s ním v Německu," ubezpečoval nás
suverénně.

"Ale ne," řeklo první dívka, "v tom to být nemůže, protože přes válku byl v americké armádě." Jelikož
si znovu

získala naši víru, s nadšením se předklonila. "Podívejte se na něj někdy, když si myslí, že se na něj
nikdo nedívá. Vsadím

se, že zabil člověka. "

Přimhouřila oči a setřásla se. Lucille se setřásla. Všichni jsme se obrátili a vypadaly Gatsbyho. O tom,
jaké romantické

spekulace vzbuzoval, nejlépe svědčilo, že si o něm šeptali lidé, kteří jinak pouze o máloco na tomto
světě

potřebovali šeptat.

Podávala se první večere - po půlnoci měla být ještě jedna - a Jordan mě pozvala, abych se přidal k její
partě, která se

rozložila u stolu na druhém konci zahrady. Byly to tři manželské páry a její průvodce, neodbytný student, který s

oblíbou dělal nápadné narážky a zřejmě byl pevně přesvědčen, že Jordan se mu dříve či později víceméně tělesně

odevzdá. Tato společnost se netúlala kádě-tudy, naopak, zachovala si důstojnou stejnorodost a zavázala se na roli

reprezentovat usednutí venkovskou šlechtu - Východní vejce, shovívavě sestupující k Západnímu a bedlivě se

strežuce jeho spektroskopickou veselosti.

"Pojďme pryč," zašeptala Jordan po jaksi promarněné a nemístná půlhodince; "je to tu na mě velmi zdvořilé."

Vstali jsme a Jordan vysvětlila, že jdeme hledat hostitele: prý jsem se s ním ještě neseznámil a jsem z toho trochu

nervózní. Student cynicky, melancholicky přikývl.

Bar, kam jsme nahlédli nejprve, byl plný, ale Gatsby tam nebyl. Nemohla ho objevit ani z nejvyššího schodu a nebyl ani

na verandě. Celkem naverímboha jsme zkusili jakési důležitě vyhlízející dveře a vešli jsme do vysoké gotické knihovny,

která byla vykládaná vyřezávaným Pravým Anglickým Dubem a pravděpodobně ji sem kompletně přivezli z nějaké

zámořské zříceniny.

Na kraji velkého stolu seděl zavalitý postarší pán s obrovskými Soví brýlemi, mírně opilý, as vratkým

soustředěním díval na police plné knih. Když jsme vešli dovnitř, vzrušeně se otočil a přeměřil si Jordan od hlavy po

paty.

"Co na to řeknete?" vyhrkl bouřlivě.

"Na co?"

Hodil rukou ke knihovně.

"Na hento. Fakticky se vám i škoda jít přesvědčovat. Já jsem se už přesvědčil. Jsou pravé." "Knihy?"

Přikývl.

"Absolutně pravé - stránky a všechno. Myslel jsem si, že to bude solidní trvanlivá lepenka. Fakticky jsou absolutně

pravé. Stránky a - No vždyť co. Ukážu vám to. "

Vrhl se ke knihovně, přesvědčený o našem skepticismem, a vrátil se s prvním svazkem Stoddardových přednášek.

"Podívejte!" zvolal vítězoslavně. "Nefalšované tiskovina. Já jsem naletěl. Ten chlap je normální Don Bosco. Toto je

vrchol. Ta důkladnost! Ten realismus! A přitom ví, kdy přestat - strany nerozrezal. Ale co byste chtěli? Co ještě

čekáte? "

Vytrhl mi knihu z rukou a rychle ji vrátil na polici, mrmlajúc si, že pokud vezmeme jedinou cihlu, celá knihovna se může

zhroutit.

"Kdo vás přivedl?" zeptal se. "Nebo jste přišli jen tak? Mě přivedli. Většinu lidí přivedli."

Jordan něj ostražitě, vesele hleděla, ale neodpověděla.

"Mě sem přivedla jistá Roosevelt," pokračoval. "Žena Clauda Roosevelta. Znáte ji? Seznámil jsem se s ní

kdesi včera večer. Už asi týden jsem opilý, a myslel jsem si, že možná vystřízlivěl, pokud si posedět v knihovně. "

"A pomohlo to?"

"Trochu, myslím, ano. Jistě ještě nevím. Jsem tu jen hodinu. Říkal jsem vám o těch knihách? Jsou pravé. Jsou to -"

"Už jste nám říkali."

Vážně jsme si s ním podali ruce a pobrali jsme se zase ven.

Na plátěném pódiu v zahradě se už tancovalo; staří pánové tlačili mladé dívky před sebou dozadu ve věčných

nepůvabných kruzích, lépe dvojice se proplétány, módní objímali a drželi se po koutech - a velké množství

samotných dívek tančilo individualistický nebo na chvíli odbremeňovalo orchestr od starostí s bendža či

bubny. Kolem půlnoci se veselost rozmáhala. Slavný tenor zpíval italsky, neslavná kontraaltistka zpívala

jazzově av přestávkách mezi čísly lidé po celé zahradě předváděli "výstupy" pokud letní obloze se zvedaly

výbuchy radostného, prázdného smíchu. Kabaretní dvojčata, z nichž se vyklubalo ty holky vžít, předvedli

kostýmované dětské číslo a šampaňské se podávalo ve sklenicích větších než misky na mytí prstů.
Měsíc

vystoupil ještě výše a ve vodách průlivu plaval trojúhelník stříbrných šupin, chvějící se trošku do rytmu strnule,

plechového mlaskání bendža na trávníku.

Ještě vždy jsem byl s Jordan Bakerová. Seděli jsme u stolu s chlapem asi v mém věku as hlasitým malým

dívkou, které při nejmenší záminku vybuchovaly neovladatelným chechtat. Teď jsem se už bavil. Dal jsem si

dvě misky šampaňského a celá scéna se mi přímo před očima proměnila na cosi významné, živelné a hluboké.

Přes přestávku v zábavě chlap podíval na mě a usmál se.

"Vaše tvář mi je známá," řekl zdvořile. "Nebyli jste přes válku v první divizi?"

"Ano. Ve dvacátém osmém pěším."

Já jsem byl v šestnáctém až do června tisíc devět set osmnáct. Věděl jsem, že jsem vás už někde viděl.
"

Chvíli jsme si povídali o několika vlhkých, šedých vesničkách ve Francii. Zřejmě býval nedaleko, protože mi

řekl, že právě si koupil motorový kluzák a ráno ho chce vyzkoušet.

"Nechcete jít se mnou, stark? Jen po průlivu u břehu."

"Kdy?"

"Kdy vám to vyhovuje."

Už jsem měl na jazyku, že se ho zeptám, jak se jmenuje, když tu se Jordan ohlédla a usmála.

"Už je vám veseleji?" zeptala se.

"Mnohem." Zase jsem se obrátil k novému známému. Je to pro mě neobyčejný večírek. Ještě jsem ani neviděl

domáčího pána. Bydlím támhle - "hodil jsem rukou k neviditelnému živému plotu v dálce," a ten Gatsby poslal ke mně

řidiče s pozvánkou. "

Chvíli na mě díval, jakoby nevěděl pochopit.

Já jsem Gatsby, "řekl najednou.

"Cože?" zvolal jsem. "É, promiňte."

"Myslel jsem, že to víte, stark. Obávám se, že nejsem velmi dobrý hostitel."

Chápavě se usmál - mnohem více než chápavě. Byl to jeden z těch vzácných úsměvů, které vám dodávají jakousi

všechna svá sebedůvěru a potkáte jejich snad čtyři-pět ráz za celý život. Na chvilku objal - nebo zdálo se, že objímá - celý

věčný svět, a pak se soustředil jen a jen na vás, a to s neodolatelným předpojatých ve váš prospěch. Chápal vás až

potud, pokud jste sám chtěli, aby vás chápali, věřil ve vás tak, jak byste sám rád věřili v sebe, a ubezpečoval vás, že

má o vás přesně takový dojem, jaký byste rád vzbudili, když jste v nejlepší formě. Přesně v tomto bodě úsměv zmizel - a já

jsem koukal na elegantního mladého štricáka, rok či dva po třicítce, jehož strojeně formální řeč hraničila s

absurdností. Už chvíli předtím, než se mi představil, měl jsem silný dojem, že slova vybírá velmi pečlivě.

Téměř v téže chvíli, co se pan Gatsby odhalil, přihnul se k němu komorník a oznámil, že na lince je Chicago.

Omluvil se s úklonem, který platil konzultaci všem přítomným.

"Pokud byste něco potřebovali, stark, stačí jen říct," nabízel mě. "Promiňte mi. Vráťím se k vám později."

Jen co odešel, hned jsem se obrátil k Jordan - musel jsem se jí vyznat ze svého úžasu. Předpokládal jsem, že pan

Gatsby bude červenolící a korpulentní tvor v nejlepších letech.

"Kdo to vůbec je?" zeptal jsem se. "Nevíte?"

Jednoduše člověk, který se jmenuje Gatsby. "

"Ale odkud je - tak jsem to myslel. A co dělá?"

"Teď jste s tím začali zase vy," odpověděla mi s letmým úsměvem. "No, jednou mi řekl, že studoval v Oxfordu." Začala se za ním nejasně rýsovat jakási minulost, ale při jejím následující poznámce se zase rozplynula.

"Jenže já to nevěřím."

"Proč ne?"

"Nevím," prohlásila důrazně, "prostě se mi to nezdá."

Cosí v jejím tónu mi připomnělo slova toho druhého děvčete "myslím, že zabil člověka", a tím se ve mně probudila

zvědavost. Bez jediné otázky bych byl přijal informaci, že Gatsby se zjevil z močálů Louisiany nebo z nejchudší newyorské čtvrti. To se dalo pochopit. Jenže mladí lidé se nevynárají z ničeho nic ze vzduchu -

alespoň ve své provinční nezkušenosti jsem byl o tom přesvědčen - a nekupují si paláce na longislandském

průlivu.

"Ať je jak chce, pořádá velké zábavy," řekla Jordan a velkoměstskou nechutí ke konkrétním faktům odvedla rozhovor jinam. "A já mám velké zábavy ráda. Jsou takové intimní. Na malých zábavách nikdy natož soukromí."

Basový buben zadunel a kapelník hlas najednou přehlušil echoláliu, vládnoucí v zahradě.

"Dámy a pánové!" zvolal. "Na požádání pana Gatsbyho vám zahrajeme nejnovější dílo pana Vladimíra Tostoffa, které v

květnu vzbudilo za jejich pozornost v Carnegie Hall. Pokud čtete noviny, víte, že to byla hotová senzace. "Žoviálně,

shovívavě se usmál a dodal: "A ještě jaká!" Nač se všichni rozesmáli.

"Dílo je známo," skončil s gustem, "pod názvem jazzové dějiny světa od Vladimíra Tostoffa."

Podstata skladby pana Tostoffa mi unikla, protože právě, když se začala, spatřil jsem Gatsbyho, jak stojí sám na

mramorových schodech a spokojeným zrakem si prohlíží skupinku po skupince. Opálenou kůži na tváři měl

sympaticky napjatou a krátké vlasy vypadaly, jakoby si je každý den dával stříhat. Neviděl jsem na něm nic zlověstného.

Premýšlel jsem, jestli se od hostů neliší i zato, že nepije, protože se mi zdálo, že je tím korektnější, čím více stoupá

družná veselost. Když se jazzové dějiny světa skončili, dívky už štěněčím, rozjařeně kladli hlavy pánem na ramena,

dívky žertem omdlávali a přitom padaly dozadu do náruče jednotlivým pánům, ba i celým skupinám, protože věděli, že

je někdo vpádu zachytí - ale nikdo se nezvalil na Gatsbyho, žádné francouzské mikádo neleželo Gatsbyho na rameni,

nevzniklo žádné pěvecké kvarteto, ve kterém by jedním z ohnisek byla Gatsbyho hlava.

"Promiňte, prosím."

Najednou při nás stál Gatsbyho komorník.

"Slečna Bakerová?" zeptal se. "Promiňte, ale pan Gatsby by se rád s vámi promluvil o samotě."

"Se mnou?" zvolala udiveně.

"Ano, prosím."

Pomalů vstala, udiveně na mě zvedla obočí a šla za komorníkem k domu. Všiml jsem si, že večerní toaletu, ba všechny šaty nosí jako sportovní oděv - pohybovala se s jakousi pružnou bezstarostností, ani co by se byla

naučila chodit na golfových hřištích za čistých, svěžích ran.

Zůstal jsem sám a byly skoro dvě hodiny. Už dávno se z dlouhé místnosti s mnoha okny nad terasou ozývaly

zmatené a zajímavé zvuky. Unikl jsem Jordaninmu studentovi, který byl pohroužen do porodnické konverzace s

dvěma tanečnicemi a trval, abych se k nim přidal, a vešel jsem dovnitř.

Ve velké místnosti bylo plno lidí. Jedno z dívek vžít hrálo na klavír a vedle něj stála vysoká zrzavá mladá

dáma ze slavného sboru a zpívala. Vypila značné kvantum šampaňského a během písně došla k dost nevhodnému

přesvědčení, že všechno je velmi, velmi smutné - atak nejenže zpívala, ale i plakala. Pokaždé, když dospěla k pauze,

vyplnila ji udýchaný, trhání fikaním, a pak se třaslavým sopránem pustila zase do textu. Po tvářích jí stékaly

slzy - ne však nerušeně, protože když přišli do styku s hustě načerněného řasami, zabarvily se ani tuš a zbytek své

dráhy překonávali jako pomalé černé potůčky. Kdosi žertem navrhl, aby zazpívala noty, co má na tváři, nato vyhodila

ruce do výšky, svalila se do křesla a usnula hlubokým alkoholickým spánkem.

"Pohádala se s chlapem, který tvrdí, že je jejím manželem," vysvětlovalo jakési děvče při mém lokti.

Rozhlédl jsem se kolem sebe. Většina přítomných žen se nyní hádala s chlapy, kteří tvrdili, že jsou jejich manžely. Ještě

iv Jordaninej společnosti, v kvartetu z Východního vejce, zavládl rozkol. Jeden z chlapů se s podivným zápalem

rozmlouval s mladou herečkou a jeho žena se sice nejprve pokoušela celou situaci důstojně a lhostejně odbavit smíchem,

ale pak se totálně zhroutila a uchylovala se k bočním útokům - každou chvíli se náhle objevila muži při boku jako

rozhněvaný diamant a zasyčela mu do ucha: "Slíbil jsi!"

Nechuť jít domů se neomezovala na paličatých mužů. V hale se v této chvíli nacházeli dva hanebně střízliví

pánové a jejich navýsost rozhořčené ženy. Ženy se mírně zvýšenými hlasy vzájemně litovali.

"Jen co vidí, že se dobře bavím, hned chce jít domů."

"V životě jsem neslyšela o takovém sobectví."

"My vždy musíme první odcházet."

"My také."

"Dnes večer jsme skoro poslední," řekl jeden z chlapů pokorně. "Orchestr odešel už před půl hodinou."

Ačkoli manželky se dohodly, že taková zlomyslnost je více než neuvěřitelná, debata skončila krátkým zápasem a obě

kopajícího ženy byla odnesena do noci.

Když jsem čekal v hale na klobouk, otevřely se dveře az knihovny vyšla Jordan Bakerová spolu s Gatsby. Říkal jí

ještě cosi na závěr, ale jeho nástojčivost se najednou změnila na úpatí zdvořilost, když se s ním přišlo rozloučit několik

lidí.

Na Jordan už netrpělivě vyvolávala z verandy její společnost, ale ona ještě chvíli postane a podala mi ruku.

"Právě jsem slyšela cosi úžasné," zašeptala. "Jak dlouho jsme tam byli?"

"No, asi hodinu."

"Bylo to ... prostě úžasné," opakovala roztržitě. "Ale přísahala jsem, že to neřeknu, a teď vás tu zbytečně napíná. "působ mi zažívala do obličeje." Prosím vás, přijďte mě navštívit ... V telefonním seznamu ... Pod jménem

Sigourney Howardová ... Moje teta ... "Už při řeči spěšně odbíhala - vesele mi zamávala, hnědou rukou na rozloučenou,

když splynula se společností ve dveřích.

Dost zahanben, že jsem při první návštěvě zůstal tak dlouho, přidal jsem se k posledním hostům, zhřknutým kolem

Gatsbyho. Chtěl jsem mu říct, že jsem ho sháněl ještě na samém začátku, a omluvit se, že jsem ho v zahradě

neznal.

"Nestojí to za řeč," odvětil mi srdečně. "Nemyslete už na to, stark." Důvěrné oslovení nebylo o nic důvěrněji než

ruka, která se mi přátelsky dotkla ramene. "A nezapomeňte, že zítra ráno v devět se jdeme projet na tom člunu."

Pak se mu za zády ozval komorník.

"Volá vás Philadelphia, prosím."

"Dobře, hned. Řekněte, že už jdu ... Dobrou noc."

"Dobrou noc."

"Dobrou noc." Usmál se - a najednou se zdálo, že je vtom cosi potěšitelné a významné, pokud odcházím mezi

posledními, jakoby si to byl tak od začátku přál. "Dobrou noc, stark ... Dobrou noc."

Ale když jsem scházel dolů po schodech, viděl jsem, že zábava ještě neskončila. Ze deset reflektorů osvětlovala

bizarní a bouřlivý výjev patnáct metrů ode dveří. Nové sportovní auto, které ani ne před dvěma minutami odešlo před

Gatsbyho domu, leželo v příkopu, ne sice převrácené, ale zato násilně zbavené jednoho kola. Ostrý výstupek zdi

vysvětloval, jak došlo k oddělení kola, kterému nyní za půl tuctu zvědavých řidičů věnovalo nemalou pozornost.

Nechali však auta na silnici a zablokovali ji, takže už chvíli se ozývalo drsné, nepříjemné vytrubován těch vzadu, což

ještě zvyšovalo již tak dost divoký zmatek celého výjevu.

Z vraku se vyškrábat chlap v dlouhém automobilistickom kabátě, nyní zastavil uprostřed silnice a milým, udivená

pohledem díval z auta na kolo az kola na pozorovatele.

"Vidíte?" vysvětloval. "Zaslat do příkopu."

Tento fakt ho nekonečně udivoval, a já jsem poznal nejprve ten zvláštní údiv a pak i samého člověka - byl to

onen nedávný návštěvník Gatsbyho knihovny.

"Jak se to stalo?"

Pokrčil rameny.

Já se do mechaniky vůbec nerozumím, "prohlásil rozhodně.

"Ale jak se to stalo? Narazili jste do zdi?"

"Mě se škoda ptát," vyhlásili Soví oči a umyli si nad celou věcí ruky. Já se do jízdy velmi nerozumím - skoro vůbec nic. Stalo se to, a víc nevím. "

"Pokud jste slabý šofér, tak proč chcete řídit v noci?"

"Vždyť já jsem ani nechtěl," vysvětloval rozhořčeně. "Ani jsem se nesnažil."

Na okolostojících padla zděšený ticho.

"Chcete spáchat sebevraždu?"

"Máte štěstí, že to bylo jen kolo! Ničemu šofér, a ani se jen nesnaží!"

"Vy mě nerozumíte," vysvětloval zločinec. Já jsem nemusí řídit. V autě je ještě jeden. "

Otřes, který následoval po tomto prohlášení, projevil se táhlý "Á-á-á!", Když se dveře auta začaly pomalu otevírat.

Zástup - teď to už byl zástup - se mimovolně odstoupil, a když se dveře otevřely dokořán, nastala strašidelná přestávka.

Potom, na splátky, kousek po kousku, vylezlo z vraku bledé, rozviklanou individuum, zkusmo ohmatávající zem velkou,

nejistou taneční botou.

Přízrak se chvíli houpe, oslepený žářem reflektorů a zmatený ustavičným skuhrání klaksonů, dokud spatřil chlapa

v automobilistickom kabátě.

"Co se dělá?" zeptal se klidně. "Benzín fuč?"

"Podívejte!"

Ze pět prstů ukazovalo na amputovaný kolo - chvíli něj díval a pak podíval vzhůru, jakoby měl podezření, že spadlo z nebe.

"Odletěli," vysvětloval kdosi.

Přikývl.

"Jsem hned ani nezpozoroval, že stojíme."

Pauza. Pak se zhluboka nadechl, narovnal ramena a odhodlaným hlasem se zeptal:

"Nevíte mi říct, kde je tu benzínová pumpa?"

Alespoň deset lidí, mezi nimi i tací, co na tom nebyli mnohem lépe než on, mu vysvětlovalo, že auto s kolem již

nespojuje žádné fyzické pouto.

"Vycouvat," navrhl po chvíli. "Hodím tam zpátečku."

"Ale vždyť odletělo kolo!"

Zaváhal.

"Zkusit to můžu," řekl.

Mraučiací klaksony dosáhli crescendo a já jsem se obrátil a pustil přes trávník domů. Jednou jsem se ohlédl. Nad

Gatsbyho domem zářila hosté měsíce, která dodávala noci někdejší krásu a přežila smích a křik jeho dosud

prosvícení zahrady. Zdálo se, že z oken a velkých dveří se nyní valí náhlá prázdnota, kruhové zatahovací úplným

osamocený postavu domácího pána, který stál na schodech a zvedal ruku ve formálním gestu na rozloučenou.

Když čtu, co jsem dosud napsal, zjišťuji, že to působí dojmem, jakoby mě v té době zajímali pouze události tří

večerů v rozmezí několika týdnů. Právě naopak, byli to jen náhodné epizody rušného léta a až do jistého času, který nastal mnohem později, zajímaly mě nekonečně méně než moje osobní věci.

Většinu času jsem pracoval. Časně ráno vrhalo slunce můj stín na západ, když jsem se spěchal bílými roklemi dolního

New Yorku do Probity trusty. S ostatními úředníky a mladými prodáváči cenných papírů jsem si tykal a obědúval

s nimi v tmavých, nabitých restauracích drobné vepřové párky, bramborové pyré a kávu. Ba zakrátko jsem i chodil s

dívkou, které bývalo v Jersey City a pracovalo v účtárně, ale její bratr začal na mě nepěkně koukat, a tak když v červenci

šla na dovolenou, nechal jsem celou věc tiše usnout.

Večeřel jsem obvykle v Yale Clubu - nevím proč, ale byla to najpochmúrnejší událost dne - a pak jsem šel nahoru

do knihovny a celou hodinu svědomitě studoval investice a cenné papíry. Obvykle se v blízkosti našlo pár flákače,

ale ti do knihovny nikdy nechodili, takže se mi tam dobře pracovalo. Potom, pokud byla vlažná noc, pobral jsem se pomalu po

Madison Avenue vedle starém hotelu Murray Hill a přes 33 ulici na pensylvánské stanici.

Začal se mi líbit New York, ten vzrušující, dobrodružný dojem, jakým působí v noci, a uspokojení, jaké dává

neklidná oku ustavičné mžitky chlapů a žen a strojů. Rád jsem se procházel po Páté avenue, vybíral si ze

zástupu romantické ženy a představoval si, že o pár minut přijdu do jejich života a nikdo o tom nebude vědět, nikdo se

proti tomu nebude stavět. Někdy jsem je v duchu sledoval až do bytů na rozích zapadlých ulic a ony se obrátily

a usmáli na mě, dokud zmizely ve dveřích a splynuli s teplou tmou. Za očarovaného soumraku metropole na mě někdy

padala neodbytná stesk, a vycítil jsem ji iu jiných - u chudých mladých úředníků, kteří postávali před výklady a čekali, dokud nenadejde čas navečeřet se samotě daleko v restauraci - u mladých úředníků na soumraku, kteří

premrhávali nejpůsobivější chvíle noci a života.

A zase o osmé, když tmavé vozovky kolem čtyřicátých ulice brázdily páté stupně vrčících taxíků, mířících do

divadelní čtvrti, chytala mě za srdce jakási tíseň. V čekajících taxících se k sobě nakláněly postavy, zpívali hlasy,

ozýval se smích po neslyšitelných vtipům a zapálené cigarety uvnitř popisovali nesrozumitelné kruhy. Představují přibližně

si, že i já spěchám za zábavou a dělím se s nimi o důvěrné vzrušení, přál jsem jim vše nejlepší.

Na čas jsem ztratil Jordan Bakerova z očí, a pak uprostřed léta jsem ji zase našel. Zprvu mi lichotilo, že se s ní

mohu ukazovat po světě, protože byla golfovou přebornicí a každý ji znal. Pak to bylo cosi víc. Nebyl jsem

doslova zamilovaný, ale zmocnila se mě jakási něžná zvědavost. Znuděná, povýšená tvář, kterou nastavovala světu, cosi

skrývala

- Většina afektací nakonec cosi skrývá, i když ze začátku to nemusí být pravda - a jednoho dne jsem na to přišel.

Když jsme byli spolu na domácím večírku ve Warwicku, nechala vypůjčené auto na dešti s otevřenou střechou, a

pak se vykrucovala a lhala - a najednou jsem si vzpomněl na tu historii, která mi nevěděla přijít na mysl tehdy večer u

Daisy. Na jejím prvním velkém golfovém turnaji došlo k hádce, která se dostala skoro do novin - obvinili ji, že si v

semifinálovém kole přistrčila míč ze špatného místa na lépe. Celá věc již začala nabývat rozměry skandálu - a potom

zhasla. Nosič holí odvolal svou výpověď a jediný další svědek připustil, že se možná spletl. Incident a jméno mi už

zůstali v mysli spojené.

Jordan Bakerová se instinktivně vyhýbala bystrým, zdravě přemýšlel jsem chlapům, a teď jsem viděl, že proto, že

se cítila bezpečněji na úrovni, kde se jakákoliv úchylka od vžitých pravidel pokládala za vyloučenou. Byla

nevyléčitelně nečestná. Nevěděla snést, pokud byla v nevýhodě, a pro tuto neochotu se, myslím, už ve velmi mladém

věku začala uchylovat k úkosem, aby mohla nastavovat světu ten chladný, arogantním úsměv a přitom uspokojovat

nároky svého tvrdého, pružného těla.

Já jsem o to nedbal. Nečestnost člověk nikdy ženě z hloubi duše nezazlívá - bylo mi to tak mimochodem líto, a

pak jsem na to zapomněl. Na stejném večírku jsme měli velmi zvláštní rozhovor o řízení. Vznikl, protože prošla

kolem jakýchsi dělníků tak těsně, že jsme jednomu z nich šuchli blatníkem o knoflík na kabátě.

"Jste mizerná řidička," protestoval jsem. "Nebo buďte opatrnější, nebo vůbec nesedejte za volant."

"Já jsem opatrná."

"Ne, nejste."

"No co, druzí jsou opatrní," řekla lehkomyšlně.

"Jak to spolu souvisí?"

"Vyhnou se mi," trvala na svém. "Na srážku třeba dvou."

"A co když natrefíte na někoho stejně neopatrného, jak jste sama?"

"To se doufám nikdy nestane," odpověděla. "Nenávídím neopatrných lidí. Proto se mi líbíte vy."

Šedé, sluncem vytahané oči upírala rovně před sebe, ale i tak úmyslně přesunula vztah mezi námi do jiné roviny a

na chvíli se mi zdálo, že jsem do ní zamilovaný. Ale já přemýšlím pomalu a jsem plný vnitřních pravidel, která

působí jako brzdy na moje touhy, a věděl jsem, že nejprve se musím definitivně vymotat z toho zmatku doma. Jednou za

týden jsem posílal dopisy podepsané "S láskou Tvůj Nick", a přitom jsem věděl myslet jen na to, že když to holka hraje

tenis, na horním rtu se jí vyhodí slabé knírek potu. Přesto byla tu neurčitá dohoda, kterou jsem musel taktně zrušit, dokud budu svobodný.

Každý podezřívá sám sebe alespoň z jedné hlavní ctnosti, a mou je tato: jsem jedním z mála čestných lidí, jakých

jsem kdy poznal.

V neděli dopoledne, zatímco v pobřežních vesničkách vyzváněly kostelní zvony, celý svět is milenkami se vracel do

Gatsbyho domu a vesele jiskřil na jeho trávníku.

"Prodává načerno pití," říkali mladé dámy, pohybující se kdesi mezi jeho koktejly a jeho květy.

"Jednou zabil

člověka, který objevil, že je ven Hindenburgově synovcem a ďáblovým bratrancem z druhého kolena. Podej mi růži,

dušička, a nalij mi poslední kapku do hento křišťálového poháru. "

Jednou jsem si do prázdných míst v jízdním řádu sepsal jména lidí, kteří chodili toho léta ke Gatsbyho. Je to už

starý jízdní řád, pomalu se rozpadá av záhlaví má napsáno: "Platný od 5. VII. 1922." Ale šedé jména se ještě dají přečíst ao lidech, co přijímali Gatsbyho pohostinství a vzdávali mu nepřímý hold tím, že o něm absolutně nic

nevěděli, poskytnou vám tato jména mnohem lepší představu než moje obecné poznámky.

Z Východního vejce tedy chodili Chester Becker s manželkou a Leechovci a jistý Bunsenův, se kterým jsem se seznámil v

Yale, a doktor Webster zírál, který se loni v létě utopil v Maine. A Hornbeamovci a Willie Voltaire se ženou, a celý

klan jakýchsi Blackbuckovcov, kteří se vždy shromáždili v koutě a pokud se k nim někdo přiblížil, krčili nosy jako kozy.

A Ismayovci a Chrystieovci (zda vlastně Hubert Auerbach se ženou pana Chrystieho) a Edgar Beaver, kterému prý

jednoho zimního odpoledne bez jakékoliv zvláštní příčiny načisto zbělely vlasy.

Clarence endivie byl z Východního vejce, pokud se pamatuji. Přišel pouze jednou, v bílých kalhotách, av zahradě se popral

s jakýmsi tulákem Ettym. Ze vzdálenějších končin ostrova přišli Cheadlovci a O. R. P. Schraeder se ženou, Stonewall

Jackson Abram z Georgie se ženou, a Fishguardovci a Ripley Snell se ženou. Snell tam byl tři dny předtím, než šel do

basy; ležel na šterkové príjazdnej ceste takový opilý, že auto ženy pana Ulysses Swetta mu prošlo přes pravou ruku.

Chodili i Dancieovci, a S. B. Whitebait, který měl dobře přes šedesátky, a Maurice A. Flink a Hammerheadovci a

Beluga, dovozce tabáku, a Belugove dívky.

Ze Západního vejce chodili Poleovci a Mulreadyovci a Cecil Roebuck a Cecil Schoen a kulek, státní senátor, a

Newton Orchid, který byl hlavním akcionářem společnosti Films Par Excellence, a Eckhaust a Clyde Cohen a Don S.

Schwartz (syn) a Arthur McCarty, kteří všichni malí takové či onak spojení s filmem. A Catlipovci a Bembergovci a G.

Earl Muldoon, bratr toho Muldoon, co pak uškrtil svou ženu. Chodil tam Da fontán, ten promotér, a Ed Legros a

James B. ("Bachoru") Ferret a De Jongovci a Ernest Lilly - ti sem chodili za hazardem, a když se do zahrady zatoulal Ferret,

znamenal to, že je ve štychu a Spojený transport bude muset druhý den výhodně měnit na burze.

Jistý Klipspringer tam bydlel tak často atak dlouho, že ho začali volat "podnájemce" - pochybuji, zda měl i nějaký jiný

byt. Z lidí od divadla chodil Gus Waizovi a Horace O'Donavan a Lester Myer a George Duckweed a Francis Bull. Z New

Yorku byly dále Chromeovci a Backhyssonovci a Dennickerovci a Russel Betty a Corriganovci a Kelleherovci a

Dewarovci a Scullyovci a S. W. Belcher a Smirkovci a mladí Quinnovci, teď už rozvedení, a Henry L. Palmetto, který

se zabil tak, že skočil na Times Square pod vlak podzemní dráhy.

Benny McClenahan vždy přišel se čtyřmi dívkami. Tělesnou bytostí to nikdy nebyli stejné, ale tak se na sebe

Gandolfo, že nutně vznikál dojem, že tam už byly i dřív. Zapomněl jsem už, jak se jmenovali - Jaqueline, myslím, nebo i

Consuela, nebo Gloria, nebo Judy, nebo June, a jejich příjmení byla nebo melodickými názvy květin a měsíců,

nebo strohejšími jmény velkých amerických kapitalistů, za kterých sestřenice se hlásili, když na ně někdo velmi

naléhal.

Navíc ke všem těmto lidem si vzpomínám, že alespoň jednou tam přišla Faustina O'Brienová, a Baedekerové

dívky a mladý Brewer, kterému ve válce odstřelili nos, a pan Albrucksburger a slečna Haagová, jeho snoubenka, a

Ardita Fitz-Petersová a pan P. Jewett, kdysi hlava Americké legie, a slečna Claudia hipovit s člověkem, o kterém se

tvrdilo, že je to její šofér, a jakýsi princ, kterého jsme volali vévoda a jehož jméno jsem už zapomněl, pokud jsem ho vůbec

někdy věděl.

Všichni tito lidé chodili přes léto ke Gatsbyho.

Jednou o deváté ráno koncem července se po kamenité cestičce prihegalo k mým dveřím Gatsbyho nádherné auto a

zatrlikovalo trojhlasným klaksonem. Bylo to poprvé, co mě přišel navštívit, ačkoli jsem byl u něho na dvou večírcích,

vozil jsem se na jeho člunu a na jeho naléhavé pozvání jsem se často chodil koupat k němu na pláž.

"Dobré ráno, stark. Budete se mnou dnes obědvat, tak jsem si řekl, že se odvezeme spolu."

Balancoval na stupačce auta STOU pohybovou vynalézavostí, která je tak typicky americká - a která pochází,

pokud se nemýlím, z nedostatku těžké práce v mládí, a ještě více z neforemného půvabu našich nervózních,

sporadických her. Tato

vlastnost ustavičně prerážala přes jeho upjaté chování v podobě neklidu. Nikdy nebyl zcela nehybný; vždy si

poklopkával nohou nebo netrpělivě otvíral a zavíral ruku.

Viděl, že s obdivem dívám na jeho auto.

"Pěkné, co, stark?" Seskočil, abych se mohl lépe pokochat. "Ještě jste ho neviděli?"

Viděl jsem ho. Každý ho viděl. Mělo sytou krémovou barvu, třpytily se niklem, tu i tam se mu po celé obludné délce

nabobtnaly triumfálně krabice na klobouky a na večere a na nástroje a terasovité se na něm vypínal celý labyrint

ochranných skel, ve kterých se odráželo tucet sluncí. Sedli jsme si za mnoho vrstev skla do jakéhosi skleníku vystlaného

zelenou kůží a pohnuli jsme se do města.

Za minulý měsíc jsem se s ním mluvil takových pět šest ráz, a na velké zklamání jsem zjistil, že mi nemá mnoho co

říct. Můj první dojem, že je to osoba s jakýmsi blíže nepojmenovaného vlivem, se proto postupně rozplynul, a on

se jednoduše stal majitelem extravagantního zájezdného hospody vedle mě.

A pak přišla ta trapná cesta. Ještě jsme nedošli ani do vesnice Západní vejce, a Gatsby už nechával své elegantní

věty nedopověděla a nerozhodne se bouchal na kolena karamelového obleku.

"Slyšte, stark," vyhrklo z něj nečekaně, "co si vlastně o mně myslíte?"

Trocha vyveden z konceptu, začal jsem se vykrucovat obecnými frázemi, jaké si taková otázka zasluhuje.

"Víte, řeknu vám cosi o mém životě," skočil mi do řeči. "Nechci, abyste o mně měli mylnou představu po

všech těch historkách, co slyšíte. "

Tedy si uvědomoval bizarní obvinění, které zpestřovali konverzaci v jeho síních.

"Řeknu vám svatou pravdu!" Jeho pravá ruka si najednou přizvala odplatu boží za svědka. "Jsem syn jisté bohaté rodiny

ze středního západu - všichni už mezitím zemřeli. Vyrostl jsem v Americe, ale studoval jsem v Oxfordu, protože tam už

od dávných dob studovali všichni moji předkové. Je to rodinná tradice. "

Úkosem na mě podíval - a pochopil jsem, proč je Jordan Bakerová přesvědčena, že Gatsby lže. Slova "studoval jsem v Oxfordu" vysypal ze sebe jaksi příliš rychle, nebo jejich polkl, nebo se mu vzpříčily v hrdle, jakoby mu už nejednou

dělali potíže. A při této pochybnosti padalo celé jeho prohlášení, takže jsem začal přemýšlet, zda na něm přece jen

není cosi pochybné.

"Odkud ze středního západu?" zeptal jsem se jakoby nic.

"Ze San Franciska."

"Aha."

"Všichni moji příbuzní zemřeli a já jsem zdědil moře peněz."

Hlas měl vážný, jakoby ho dosud strašila vzpomínka na vymření celého rodu. Na chvíli se mi zdálo, že si ze mě

střílí, ale pohled na něj mě přesvědčil o opaku.

"Pak jsem žil jako mladý Rádž ve všech hlavních městech Evropy - Paříž, Benátky, Řím - sbíral jsem drahokamy, hlavně rubíny, lovil jsem na divokou zvěř, trochu jsem maloval, jen tak pro sebe, a snažil jsem se

zapomenout na cosi velmi smutné, co se mi stalo před dávnými lety. "

Jen s námahou jsem potlačil pochybovačný smích. Už samy ty fráze byly tak ošoupané, že nevyvolávaly žádnou

představu kromě jediné - jakýsi "originál" v turbanu, který nahání tygra v Boulogneský lesík až každého póru se mu

přitom sypou piliny.

"Pak přišla válka, stark. Byla to velká úleva, a já jsem se statečně snažil padnout, ale měl jsem zřejmě začarovaný život. Když se to začalo, přijal jsem hodnost nadporučíka. V Argonská lese jsem se probil se zbytky

svého kulometných prapor tak daleko dopředu, že jsme na každé straně měli vedle sebe kilometrovou mezeru, kde

pěchota nemohla postupovat. Zůstali jsme tam dva dny a dvě noci, sto třicet chlapů se šestnácti Lewisova

kulometry, a když konečně přišla pěchota, mezi kopat mrtvých našli insignie tří německých divizí. Povýšili mě na

majora a každá spojenecká vláda mě vyznamenala - ještě i Černá hora, malá Černá hora dolů na Jaderském moři! "

Malá Černá hora! Přímo vyzvedl ta slova a přikývl si k nim - tím svým úsměvem. Úsměvem, který vyjadřoval

pochopení pro bouřlivé dějiny Černé hory a sympatizoval s udatným bojem černoohorského lidu. Plně oceňoval řetěz

národních souvislostí, které si vynutily tento hold z malého, vroucího srdce Černé hory. Mou nevěř nyní

vystřídalo okouzlení; jakoby jsem se v rychlosti prohrábnete desítkou časopisů.

Sáhl do kapsy a do dlaně mi padl kus kovu, zavěšený na stužce.

"To je ta černoohorská medaile." K mému překvapení vypadala docela autenticky. "Order di Danilo," zněl kruhový

nápis, "Montenegro, Nicolas Rex." "Obraťte ji."

"Major Jay Gatsby," četl jsem, "Za výjimečnou udatnost."

"A ještě něco nosím stále u sebe. Památka na oxfordské časy. Je to na nádvoří Trinity College - ten člověk nalevo

ode mě je teď Earl z Doncasteru. "

Byla to fotografie poltucta mládenců ve sportovních bundách, postávajících pod klenutou bránou, přes kterou bylo

vidno množství gotických věžiček. Mezi nimi byl Gatsby, vypadající trochu, ne mnohem, mladší - s kriketové pálkou v

ruce.

Tedy byla to všechno pravda. Viděl jsem tygří kůže, planoucí v jeho paláci na Canale Grande; viděl jsem, jak otevírá

šperkovnici s rubíny a tiší v jejich purpurových hloubkách bolela zlomeného srdce.

"Dnes k vám budu mít velkou prosbu," pokračoval, když si památky se zadostiučiněním skryl zase do kapsy, "a tak

jsem si řekl, že byste měli o mně cosi vědět. Nechci, abyste si mysleli, že jsem jen nějaký nicko. Víte, obvykle

jsem obklopen samými cizími lidmi, neboť se potulují po světě a snažím se zapomenout na tu smutnou věc, co se mi

stala. "Zaváhal." Dozvíte se o tom dnes odpoledne. "

"Při obědě?"

"Ne, odpoledne. Náhodou jsem se dozvěděl, že jste pozvali slečnu Bakerová na čaj."

"Chcete říct, že jste zamilovaný do slečny Bakerové?"

"Ne, stark, nejsem. Ale slečna Bakerová byla tak laskavá a slíbila, že se s vámi o té věci popovídat."

Neměl jsem ani tušení, co by "ta věc" mohla být, ale vzbudilo to ve mně spíše hněv než zvědavost. Nepozval jsem

Jordan na čaj zato, abych s ní debatoval o panu Jayovi Gatsby. Byl jsem si jistý, že mě požádá o něco vysloveně

fantastické, a na chvíli jsem litoval, že jsem vůbec někdy vkročil na jeho přelidněný trávník.

Více už neřekl ani slovo. Jak jsme se blížili k městu, byl stále korektnější Prošli jsme vedle Port Roosevelt, kde

jsme letmo zahlédli červeno opásané zaoceánské lodě, a uháněli jsme vedle Zlatan doupatech, vroubená tmavými,

dosud neopuštěnými brasseriemi z pozlátkových let tisíc devět set a cosi. Pak se na obou stranách kolem nás

rozevřely údolí popela, a já jsem zahlédl paní Wilsonovou, jak se se udýchaný vitalitou Mord u benzinové

pumpě, právě když jsme šli kolem.

S blatníky Rozpětí jak křídla jsme se přehnaly přes půl Astorie - jen přes půl, protože jak jsme se proplétaly pomezi

piliře nadzemní železnice, zaslechl jsem známé "puk-puk-SSC" motorky a při nás se objevil rozčilený policista.

"Dobře, stark," zavolal Gatsby. Zpomalili jsme. Vytáhl z peněženky bílou kartičku a zamával jí policistovi před

nosem.

"V pořádku," souhlasil policista a dotkl se prstem čepice. "Příště vás už budu znát, pane Gatsby. Promiňte!"

"Co to bylo?" zeptal jsem se. "Ten obrázek z Oxfordu?"

"Jednou jsem prokázal policejnímu direktoria jistou laskavost a od těch dob mi každý rok posílá vánoční pozdrav."

A šli jsme dál přes velký most, slunce svítilo pomezi nosníky a neustále blikalo na běžících autech a město za

řekou se zvedalo v bílých kupách a Cukrovou homoli, vystavených vesměs čirou vůlí z peněz, které nesmrdí. Město z Queensboroského mostu je vždy tím městem, jak jsme ho viděli poprvé, v celém jeho opojný

prvním příslibu všech tajemství a krásy na světě.

Prošel kolem nás mrtvý na pohřebním voze, zasypaného květy, za ním dva kočáry se staženými záclonami a pak veseleji kočáry pro přátele. Přátele upřely na nás tragické oči a úzké horní rty jihovýchodní Evropy, a já jsem byl

rád, že pohled na Gatsbyho nádherné auto se stal součástí jejich pochmurného svátku. Když jsme šli přes Blackwell 's

Island, předběhla nás limuzína vedená bílým řidičem, ve které seděli tři naparádění černoši, dva mládenci a dívka.

Musel jsem se nahlas zasmát, když na nás zagúlali žlutky očí v povýšeně súperstve.

"Ted' už je možné leccos, když jsme přešli přes tento most," pomyslel jsem si, "cokoli na světě ..."

Ještě i Gatsby byl možný, a to bez nějakého zvláštního překvapení.

Rozpálené poledne. V dobře ovíevanej sklepě na čtyřicátým druhým ulici jsem se setkal s Gatsby na obědě.

Mrkající po oslepující jasné ulici venku jsem ho nejasně rozeznal v předsíni, jak se s kýmisi rozmlouvá.

"Pan Carraway, to je můj přítel pán Wolfshiem."

Malý žid s plochým nosem zvedl velkou hlavu a upřel na mě dvě mohutné štětky chlupů, které mu bujně vyrůstali

z nosních dírek. Po chvíli jsem v polotma objevil jeho drobné očka.

"- Tak jsem na něj mrkol," říkal pan Wolfshiem, třesouc mi vážně rukou, "a víte, co jsem udělal?"

"Co?" zeptal jsem se zdvořile.

Zřejmě to však nepatřilo mně, protože mi pustil ruku a namířil výrazný nos na Gatsbyho.

"Dal jsem ty peníze Katspaughovi a řekl jsem: 'V pořádku, Katspaugh, nedáte mu ani haléř, dokud nezavře

chlebař. ' A na flek ji zavřel. "

Gatsby nás oba chytil do podpaží a přivedl nás do restaurace, načež pan Wolfshiem spolkl novou větu, do

které se už pouštěl, a upadl do náměsíčná zadumaná.

"Whisky se sodou?" zeptal se hlavní.

"Toto je tu dobrý lokál," řekl pan Wolfshiem, ohlížeje presbyteriánský nymfy na stropě. "Ale ten naproti přes

ulici se mi lépe líbí. "

"Ano, whisky," souhlasil Gatsby a pak řekl panu Wolfshiemovi: "Tam je velmi teplo."

"Teplo, to ano, a je malý," odpověděl pan Wolfshiem, "ale plný vzpomínek."

"Jaká je to restaurace?" zeptal jsem se.

"Starý Metropole."

"Starý Metropole," zasnul se pan Wolfshiem pochmurné. "Plný dávno mrtvých obličejů. Plný přátel, kteří jsou již

navždy pryč. Do smrti nezapomenu na tu noc, když tam zastřelili rosy Rosenthala. Bylo nás u stolu šest, a Rosy

celý večer jedl a pil, co se do něj vešlo. Když už bylo skoro ráno, přišel za ním číšník s takovým podivným ksichem, že

prý se s ním venku chce někdo povídat. , Dobře, říká Rosy a už i vstává, a já jsem ho zátiší zpět na židli.

, Ať ti vagabund přijdou sem, pokud od tebe něco chtějí, Rosy, ale proboha, ne aby si šel na krok z této místnosti. '

To už byly čtyři hodiny ráno, a kdybychom vytáhli rolety, byli bychom viděli denní světlo. "

"A šel?" zeptal jsem se nevinně.

Jasně, že šel. "Nos pana Wolfshiema rozhořčeně na mě zablýskal." Ve dveřích se obrátil a řekl: Ne aby mi ten

číšník odnesl kávu! ' Potom šel ven na chodník, a tam ho třikrát střelili do plného břicha a zmizely i s autem. "

"Čtyři skončili na elektrickém křesle," rozpomenul jsem se.

"Pět, s Beckerem." Jeho nozdry se se zájmem obrátili ke mně. "Jak poslouchám, hledáte kšeft."

Sousedství těchto dvou poznámek bylo zarážející.

Gatsby odpověděl za mě: "Ne, ne," zvolal, "to není ten člověk."

"Ne?" Pan Wolfshiem se zatvářil zklamaně.

"Toto je jen přítel. Řekl jsem vám, že o tamto se promluvit jindy."

"Promiňte, prosím," řekl pan Wolfshiem, "spletl jsem si ty lidi."

Přišlo šťavnaté hašené, pan Wolfshiem zapomněl na sentimentálnější atmosféru starého Metropole a pustil se do jídla,

lačně ho užíváte. Očima mezitím pomaličku obcházel místnost - oblouk dovršil tím, že se obrátil a prohlédl si

lidí, kteří seděli přímo za ním. Myslím, že kdyby ne mě, byl by vrhl krátký pohled i pod stůl.

"Slyšte, stark," řekl Gatsby a naklonil se ke mně, "obávám se, že jste se ráno v autě trochu na mě naštváli."

Zase se objevil ten úsměv, ale tentokrát jsem mu odolal.

"Nemám rád tajemství," odpověděl jsem, "a nerozumím, proč s tím nevyrukujete a neřeknete na rovinu, co chcete.

Proč to celé musí jít přes slečnu Bakerová? "

"Ale ne, není to nic pokoutně," ubezpečoval mě. "Slečna Bakerová je velká sportovkyně, víte, a nikdy by

neudělala cosi, co není zcela správné. "

Odrazu podíval na hodinky, vyskočil a odběhl z místnosti, takže jsem osaměl u stolu s panem Wolfshiemom.

"Musí volat," řekl pan Wolfshiem, sledujíc ho pohledem. "Skvělý člověk, pravda? Radost něj podívat, a

perfektní gentleman. "

"Ano."

"Studoval na Oxfordu."

"Aha."

"Chodil na Oxfordskou fakultu v Anglii. Znáte Oxfordskou fakultu?"

"Slyšel jsem o ní."

Jedna z nejslavnějších na světě. "

"Už dlouho znáte Gatsbyho?" zeptal jsem se.

"Několik let," odpověděl samolibě. "Měl jsem to potěšení seznámit se s ním hned po válce. Ale stačilo se mi s

ním mluvit hodinu, a věděl jsem, že jsem natrefil na člověka se skvělou výchovou. Řekl jsem si: Tady máš člověka,

kterého je radost zavést domů a představit vlastní matce a sestře. "Odmlčel se." Vidím, že díváte na mé

manžetové knoflíky. " Nedíval jsem, ale teď jsem se podíval. Sestávaly z divně povědomé kousků slonoviny.

"Ukázkové exempláře lidských židlí," oznámil mi.

"No tohle!" Prohlédl jsem si je. "Velmi zajímavá myšlenka."

"Ano." Vtáhl si rukávy pod kabát. "Ano, Gatsby si dává velký pozor, když jde o ženy. Přítelkyni manželku by

Ani se nepodíval. "

Když se předmět této instinktivní důvěry vrátil ke stolu a sedl si, pane Wolfshiem dopil prudkým pohybem kávu a

vstal.

"Dobře jsem se naobědval," řekl, "a teď se ztratím, mládenci, dokud vám nezačnu jít na nervy."

"Vždyť nehoří, Meyer," řekl Gatsby bez nadšení. Pan Wolfshiem zvedl ruku, jakoby nám žehnal.

"Jste velmi zdvořilí, ale já patřím k jiné generaci," oznámil nám slavnostně. "Vy si jen sed'te a Debatujte o svém

sportu a svých slečen a svých - "Dodal imaginární podstatné jméno dalším pohybem ruky.

"Ale já mám padesát let a nebudu se vám už vyskytnout."

Když nám podal ruku a obracel se, tragický nos se mu chvěl. Přemýšlel jsem, jestli jsem ho náhodou něčím neurazil.

"Někdy se ví strašně rozcitliviet'," vysvětloval Gatsby. "Dnes má takový sentimentální den. Je to takový newyorský

originál - stálý obyvatel Broadway. "

"Čím vlastně je - hercem?"

"Ne."

"Zubařů?"

"Meyer Wolfshiem? Ne, žije z hazardu." Gatsby zaváhal a pak chladně doložil: "To on v devatenáctém zafixloval

finále baseballové ligy. "

"Zafixloval finále ligy?" opakoval jsem.

Ta představa mě položila. Ovšem, pamatoval jsem se, že v devatenáctém zafixlovali baseballovou ligu, ale pokud jsem vůbec

nad tím přemýšlel, tak jako nad čímsi, co se prostě stalo, bylo koncem jisté řetězu nezbytností. Nikdy mi

nenapadlo, že by se jeden člověk mohl začít zahrávat s vírou padesáti milionů - cílevědomě jako lupič, který otevírá trezor.

"Jak k tomu přišel?" zeptal jsem se po chvíli.

Jednoduše využil příležitost. "

"Jak to, že není v base?"

"Nemohou ho dostat, stark. To je hlava."

Trval jsem, že zaplatím já. Když mi číšník přinesl

drobné, zahlédl jsem na druhé straně přeplněné místnosti Toma Buchananovi.

"Pojďte na chvíli se mnou," řekl jsem, "musím se pozdravit s jedním známým."

Když nás Tom uviděl, vyskočil a popošel pár kroků k nám.

"Kde trčíš?" zeptal se. "Daisy zuří, že jsi nezavolał."

"Pan Gatsby, pane Buchanan."

Letmo si podali ruce a Gatsbyho se na tváři objevil napjatý, neznámý výraz, prozrazující rozpaky.

"Jak se vůbec máš?" naléhal Tom. "A kde se tu bereš tak daleko na obědě?"

"Oběd jsem s panem Gatsby."

Obrátil jsem se k panu Gatsbyho, ale toho už nebylo.

Jednoho říjnového dne v tisíc devět set sedmnáctém - (pravila Jordan Bakerová v to odpoledne, sedíc narámně

rovnou na rovné židli v čajové zahradě hotelu Plaza) - bloumala jsem se sem a tam, chvílemi po chodníku a chvílemi po

trávě. Na trávě mi bylo příjemnější, protože jsem měla boty z Anglie s gumovými stopli na podrážkách, a ty se

zarývali do měkké země. Měla jsem i novou kostkovanou sukni, která mi ve větru trochu povívala, a přitom se pokaždé

všechny červeno-bílo - modré prapory před domy strnule vystřelily a karhavo zacmukali jazykem.

Největší vlajka a největší trávník byly před domem Daisy Fayovej. Měla právě osmnáct let, o dva víc než já,

a byla najobletovanější dívkou v Louisville. Oblékala se do bílého, měla malé bílé sportovní auto, a celý den u

nich vyzváněl telefon a vzrušení mladí důstojníci z Camp Taylor ji prosili o výsadu, aby si ji mohli ten večer

monopolizují. "Tak aspoň na hodinku!"

Když jsem přišla v to ráno před jejich dům, u chodníku stálo bílé auto a seděla v něm Daisy s poručíkem, kterého jsem

do té doby neviděla. Takoví byli do sebe pohrouženi, že mě nezahlídl, dokud jsem nebyla na půl druhu metru od nich.

"Ahoj, Jordan," zavolala najednou. "Prosím tě, pojd' sem."

Lichotilo mi, že se chce se mnou povídat, protože ze všech starších dívek jsem nejvíce obdivovala právě ji.

Zeptala se mě, jestli jdu do Červeného kříže dělat obvazy. Šla jsem. Tak dobře, a mohla bych tam říct, že ona v

ten den nemůže přijít? Zatímco vyprávěla, důstojník na ni díval tak, jako každé děvče touží, aby se na něj někdy dívali,

a mně se to vidělo takové romantické, že mi ta příhoda dodnes zůstala v paměti. Jmenoval se Jay Gatsby a pak jsem ho přes

čtyř let neviděla - ani když jsem ho potkala na Long Islandu, neuvědomila jsem si, že je to ten samý člověk.

To bylo v sedmnáctém. V následujícím roce jsem už i sama měla několik fešák a začala jsem hrát na turnajích,

a tak jsem se s Daisy hodně nesetkávala. Stýkala se s trochu starší bandou - pokud vůbec s někým. Chodili o ní divoké

zvěsti - jedné zimní noci ji prý našla matka, jak se balí, že jde do New Yorku rozloučit se s nějakým vojákem, který

odcházel do Evropy. Účinně její vtom zabránili, ale několik týdnů se s rodinou nezhovárala. Pak se už

nezahrávala s vojáky, pouze s několika čaptavými, krátkozraké mládenci z města, kterých vůbec nechtěli vzít k

vojsku.

Následující podzim už byla zase veselá, veselá jako vždy. Po příměří měla společenský debut av únoru byla

prakticky zasnoubená s jakýmsi člověkem z New Orleansu. V červnu se provdala za Toma Buchananovi z Chicaga s takovou parádou, že to Louisville ještě nezažilo. Přišel se stovkou lidí ve čtyřech zvláštních vozech a najali si celé patro

v hotelu Mühlbach a den před svatbou daroval Daisy perlový náhrdelník, který cenili na trístopět'desiatisíc dolarů.

Byla jsem za družici. Půl hodiny před rozloučenou večerí jsem přišla k ní do pokoje a našla jsem ji ležet na posteli v

květovaných šatech, krásnou jako červnová noc - a opilou pod obraz boží. V jedné ruce měla láhev Sauternes av druhé dopis.

"Gratuluji mi," zamumlala. "V životě jsem nepila, ale namouduši, je to skvělé."

"Co se stalo, Daisy?"

Od strachu jsem byla celá bez sebe, to vám povím; v životě jsem neviděla dívku takové doriadené.

"Tady máš, dušinka." Hrabala v koši na smetí, který měla s sebou na posteli, a vytáhla perlový náhrdelník. "Dones to

dolů a dej to tomu, čím to je. Všem řekni, že Daisy si to rozmyslela. Řekni: Daisy si to rozmyslela! "

Pustila se do pláče - a jen plakala a plakala. Vyběhla jsem ven, našla jsem pokojskou její matky, zamkli jsme dveře a strčili

ji do vany se studenou vodou. Ten dopis nechtěla dát z ruky. Vzala si ho do vany a zhůžvala ho do mokré boule a jen

pak mi ho dovolila nechat v misce na mýdlo, když viděla, že se jí v rukou rozpouští jako sních.

Ale neřekla už ani slovo. Dali jsme jí čpavek a led na čelo a zase jsme ji navlékli do šatů ao půl hodiny, když jsme

vyšli z pokoje, měla perly na krku a bylo po všem. Druhý den o páté se provdala za Toma Buchananovi, ani jen okem

nemihne a odešla s ním na tříměsíční cestu po jižním Tichomoří.

Setkala jsem se s nimi v Santa Barbaře, když se vrátili, a myslím, že jsem v životě neviděla dívka, co by bylo tak

zběsile do vlastního muže. Pokud na sekundu odešel z pokoje, začala se ohlížet celá nesa a ptala se: "Kam šel

Tom? "A tvářila se jako duchem nepřítomná, dokud ho zase neuvidela ve dveřích. Celé hodiny seděla na písku, hlavu

mu držela v klíně, hladila mu prsty oči a dívala něj s nekonečnou rozkoší. Bylo to dojemné, když je člověk

viděl spolu - musel se tak tlumeně, fascinovaně zasmát. To bylo v srpnu. Týden

poté, co jsem odešla ze Santa Barbary Tom jednou v noci naboural jakýsi vůz na cestě do venture a odrazil si přední

kolo z auta. Ta ženská, co byla s ním, se také dostala do novin, protože si zlomila ruku - byla to pokojská z hotelu v Santa

Barbaře.

V dubnu se Daisy narodila dcera a pak odešli na rok do Francie. Setkala jsem se s nimi na jaře v Cannes, a později v

Deauville, a pak se vrátili do Chicaga a tam se usadili. Daisy byla v Chicagu oblíbená, jako sám vítě. Stýkali se s

takovou flamenderskou společností, samí mladí a bohatí a diví lidé, ale vyšla z toho s absolutně nedotčenou

pověstí. Snad proto, že nepije. Je to velká výhoda, když člověk mezi samými pijany nepije. Umí držet jazyk za

zuby a kromě toho si může případné vylomeniny načasovat na chvíle, když jsou všichni ostatní takoví slepí, že nic nevidí,

nebo jim je všechno jedno. Možná se Daisy nikdy nepouštěla na boční chodníčky - a přece cosi v tom jejím hlase ...

No, a asi před šesti týdny slyšela po letech zase Gatsbyho jméno. To tehdy, když jsem se vás zeptala - vzpomínáte si? - Zda neznáte v Západním vejci Gatsbyho. Když jste odešli domů, přišla za mnou do pokoje, vzbudila mě a

zeptala se: "Jakého Gatsbyho?" a když jsem jí ho popsala - napůl ještě spiačky - řekla takovým velmi podivným

hlasem, že to je určitě ten její známý. Až tehdy jsem si dala dohromady tohoto Gatsbyho s důstojníkem v jejím bílém autě.

Když mi to Jordan Bakerová všechno dorozprávěla, byli jsme už půl hodiny pryč z Plazi a vozili jsme se v kočáru po

Central Parku. Slunce už zapadlo za vysoké obytné domy filmových hvězd na západ od padesátých ulice a jasné hlasy

dětí, které se již poscházali jako cvrčky v trávě, nesli se horkým soumrakem:

Já jsem šejk vydělávat.

Mně tvá láska žije.

Když večer hvězdy zaplanú,

vkrádá se k tobě do stanu -

"Byla to divná náhoda," řekl jsem.

"To vůbec nebyla náhoda."

"Jak to?"

"Gatsby si koupil ten dům, aby měl Daisy hned naproti za průlivem."

Tedy ne pouze za hvězdami ho hnala touha v tu červnovou noc. Ožil přede mnou, jakoby najednou vyskočil z lůna své

bezúčelný nádhery.

"Chtěl by vědět," pokračovala Jordan, "jestli byste nepozvali někdy odpoledne Daisy k sobě a nedovolili mu zajít k

vám. "

Skromnost této prosby mnou otřásla. Pět let čekal a koupil si palác, kde rozdával světlo hvězd náhodným

nočním motýlem - jen aby mohl "zajít" jednou odpoledne do cizí zahrady.

"A to všechno jsem se musel dozvědět, dokud se mě opovážil poprosit o takovou maličkost?"

"Bojí se; čeká už tak dlouho. Myslel si, že byste se mohli urazit. Rozumíte, pod tou maskou je to tvrdý chlap."

Cosi mě znepokojovalo.

"A proč nepožádal vás, abyste zařídili setkání?"

"Chce, aby Daisy viděla jeho dům," vysvětlovala. "A vy bydlíte hned vedle."

"Aha."

"Myslím, že tak napůl čekal, že jednou večer Daisy prostě zabloudí k němu na zábavu," pokračovala Jordan, "ale

nepřišla ani jednou. Pak se začal lidi nenápadně vyptávat, jestli ji neznají, a já jsem byla první, na koho narazil. To

bylo tehdy večer na té tancovačce, když si mě dal zavolat, a měli jste slyšet, s jakými okolky šel na věc. Ovšem,

hned jsem navrhla oběd v New Yorku - a myslela jsem si, že se zblázní:, Nechci dělat nic nápadné! ' opakoval

ustavičně. , Chci se s ní setkat hned vedle v sousedství. ' "

Když jsem řekla, že jste dobrým Tomovým přítelem, brzy se celé té myšlenky vzdal. O Tomovi mnoho neví, ačkoli říká, že dlouhá léta četl jakési Chicagské noviny, jestli v nich náhodou nezahledne Daisyino jméno. "

To se už setmělo, a když jsme procházeli pod malý můstek, položil jsem ruku Jordan na zlatavé rameno, přitáhl si ji k

sobě a pozval ji na večeři. Najednou jsem už nemyslel na Daisy a Gatsbyho, ale na tuto čistou, tvrdou, jednoduchou osůbku,

která se specializovala na obecný skepticismus a bezstarostně se opírala o oblouk mé ruky. V uších mi s jakýmsi

opojným vzrušením začala znít věta: "Jsou pouze pronásledováni a pronásledující, ti, co konají, a ti, co jsou unavení."

"A Daisy by měla v životě něco mít," zašeptala mi Jordan.

"Chce se setkat s Gatsby?"

"Nemá o tom vědět. Gatsby nechce, aby to věděla. Vy ji máte jen pozvat na čaj."

Prošli jsme vedle bariéry tmavých stromů a pak zazářila do Parku fasáda padesátých deváté ulice, obdélník

něžného, bledého světla. Na rozdíl od Gatsbyho a Toma Buchananovi jsem neměl dívku, jehož netělesná tvář by se

mi vznášela před tmavými římsami a oslepujícími neony, a tak jsem si dívku vedle sebe přitáhl blíž a sevřel jsem

objetí. Její bledé, pohrdavé ústa se usmáli, a tak jsem si ji přitáhl ještě blíž, tentokrát k obličejí.

Když jsem se té noci vrátil na Západní vejce, v první chvíli jsem se lekl, že mi hoří dům. Byly dvě hodiny a celý kout

poloostrova planuly světlem, které neskutečně dopadalo na keře a vrhalo tenké, dřížiací se záblesky na dráty podél cesty.

Když jsem zahnul za roh, viděl jsem, že to je Gatsbyho dům, rozsvícený od věže až po sklep.

Nejprve jsem si myslel, že to je zase nějaký večírek, divoký flám, který se svrhl na schovávanou nebo hru na sardinky, a

celý dům slouží za hřiště. Jenže nebylo slyšet ani hláska. Pouze vítr v stromech húdol v drátech a blikal světly,

jakoby dům mrkal do tmy. Když se můj taxík se sténáním pobral nazad, viděl jsem, že po trávníku jde ke mně Gatsby.

"Váš dům vypadá jako světová výstava," řekl jsem.

"Ano?" Roztržitě něj podíval. "Prohlížel jsem pár pokojů. Pojdme na Coney Island, stark. V mém autě."

"Už je pozdě."

"A nezaplavete si v bazénu? Za celé léto jsem se ani neomočil."

"Musím si jít lehnout."

"Dobře."

Čekal a hleděl na mě s potlačováním nedočkavostí.

"Mluvil jsem se se slečnou Bakerová," řekl jsem po chvilce. "Zítra zavolám Daisy a pozvu ji k sobě na čaj. "

"Aha, dobře," odvětil nedbale. "Nechci vás nijak obtěžovat."

"Který den by vám vyhovoval?"

"Který den by vyhovoval vám?" opravil mě rychle. "Nechci vás nijak obtěžovat, víte."

"Co tak pozítří?"

Chvilí uvažoval. Potom váhavě řekl: "Chci dát posekat ten trávník."

Oba jsme pohlédli dolů na trávu - tam, kde se končil můj rozčuchaný trávník a začínala se tmavší, udržovaná plocha

jeho zahrady, bylo vidět ostrou čáru. Dovtípil jsem se, že myslel na můj trávník.

"A ještě jedna maličkost," řekl nejistě a zaváhal.

"Chtěli byste to raději o pár dní odložit?" zeptal jsem se.

"Ale ne, o tamto mi nešlo. Alespoň -" Několikrát začal nešikovně znovu. "Ale myslel jsem si - no, slyšte, stark,

mnoho nevyděláváte, pravda? "

"Velmi mnoho ne."

Zdalo se, že to ho posmelilo, a dále už vyprávěl sebejistěji.

"Myslel jsem si, že asi ne, pokud prominete tu - víte, mj. tak trochu obchod, cosi jako vedlejší zaměstnání,

rozumíte. A myslel jsem si, že pokud hodně nevyděláváte - Vy prodáváte cenné papíry, pravda, stark?
"

"Pokouším se."

"No, tohle by vás mohlo zajímat. Nezabralo by vám to spoustu času a dalo by se na tom pěkně vydělat. Náhodou je to

tak trochu důvěrněji věc. "

Ted' si uvědomuji, že za jiných okolností mohl ten rozhovor být jednou z mých životních křižovatek. Ale jelikož

mi to očividně a netaktní nabídl za službu, kterou jsem mu měl prokázat, nezůstalo mi nic jiného, jen ho na místě

odmítnout.

"Jsem velmi zaneprázdněn," odpověděl jsem. "Jsem vám zavázán, ale více práce si už nemůžu nabrat."

"S Wolfshiemom byste vůbec nepřišli do styku." Zřejmě si myslel, že bočím od "kšeftu", který se zmiňoval při

obědě, ale ujistil jsem ho, že se mýlí. Čekal ještě chvíli v naději, že navážeme rozhovor, ale byl jsem takový zabírané do

sebe, že jsem nereagoval, a tak se neochotně šel domů.

Večer ve mně zanechal bezstarostnou a šťastnou náladu; myslím, že jsem se pohroužil do hlubokého spánku, jen co jsem

otevřel domovní dveře. Proto ani nevím, jestli Gatsby šel na Coney Island nebo ne, nebo jak dlouho si "prohlížel pokoje",

zatímco jeho dům pouťové svítil dál. Daisy jsem zavolaal na druhý den z kanceláře a pozval jsem ji na čaj.

"Toma nevody," varoval jsem ji.

"Prosím?"

"Toma nevody."

"Kdo je Tom?" zeptala se nevinně.

V domluvený den se lilo jako z konve. O jedenácté mi zaklepal na dveře člověk v pláštěnky, vlekl za sebou sekačku

na trávu a řekl, že ho pan Gatsby poslal posekat trávník. To mi připomnělo, že jsem zapomněl říct Fink, aby

se vrátila, atak jsem se odvezl do vesnice Západní vejce, kde jsem ji hledal v promoknutí nabielených uličkách a

nakoupil pár šálků, citronů a květů.

Květy byly zbytečné, neboť o druhé přišel od Gatsbyho celý skleník, naskládaných v nesčetných obalech. O hodinu se nervózně otevřela brána a dovnitř se vrátil Gatsby v bílém flanelovém obleku, stříbrné košili a zlaté

kravatě. Byl bledý a pod očima měl od nevyspalý tmavé kruhy.

"Všechno v pořádku?" zeptal se hned.

"Tráva je pěkná, pokud myslíte na to."

"Jaká tráva?" zeptal se nechápavě. "Aha, ta na dvoře." Pohlédl na ni z okna, ale soudě podle jeho výrazu, nevěřím,

že vůbec vnímal, co vidí.

"Celkem dobře vypadá," poznamenal neurčitě. "V ktorýchsi novinách psali, že kolem čtvrté má přestat pršet.

Myslím, že to bylo v Journale. Máte vše, co potřebujete v rámci - v rámci čaje? "

Zavedl jsem ho do komory, kde trocha vyčítavě podíval na Fink. Společně jsme rozhlíželi dvanáct citronových

tortičiek z lahůdkářství.

"Postačí?" zeptal jsem se.

Jasně, jasně! Jsou skvělé! "A dutě doložil: " ... stark. "

Kolem půl čtvrté déšť zeslábl a změnil se na vlhkou mlhu, přes kterou se každou chvíli snesli řídké kapičky jako rosa.

Gatsby si s prázdným pohledem prohlížel Clayovu ekonomu, strhával se při Finkiných krocích, od kterých se třásla

podlaha v kuchyni, a chvílemi díval do usmoklených oken, jakoby se za nimi odehrával sled neviditelných, ale

poplašených událostí. Nakonec vstal a nejistým hlasem mi oznámil, že jde domů.

"A to už proč?"

"Nikdo na čaj nepřijde. Už je pozdě!" Podíval se na hodinky, jako by ho už nutně potřebovali kdesi jinde. "Nemůžu

čekat celý den. "

"Nedělejte hlouposti; ještě jsou jen o dvě minuty čtyři."

Žalostně si sedl, jako bych ho byl na židli Zátíší, av téže chvíli se ozvalo auto, zahýbající na mou cestičku. Oba jsme vyskočili a já jsem šel na dvůr, sám dost utrápený.

Pod holé, kapající šeríky přicházelo po cestičce velké otevřené auto. Zastavilo. Daisyina tvář, nakloněná

stranou pod velkým trojcípým levandulovým kloboukem, upřela se na mě se zářivým, nadšeným úsměvem.

"Srdíčko, tak ty absolutně bydlíš tady?"

Rozjarující žblnkot jejího hlasu byl v dešti opojným povzbuzením. Chvíli jsem musel pouze sluchem vnímat jeho zvuk,

jak stoupá a klesá, až pak jsem si začal uvědomovat, co vlastně říká. Na líci jí ležel vlhký pramen vlasů jako pruh

modré barvy, a když jsem ji chytil za ruku, jak jsem jí pomáhal výsady, měla ji mokrou a blyšťali se na ní kapky.

"Jsi do mě zamilovaný," zašeptala mi do ucha, "nebo proč jsem musela přijít sama?"

"To je tajemství hradu Nemá na Cinzia. Řekni řidiči, aby šel někam daleko a hodinu tam zůstal."

"Vraťte se o hodinu, Ferda." A polohlasem vážně dodala: "Jmenuje se Ferda."

"Neudiera mu benzin do nosu?"

"Myslím, že ne," odpověděla nevinně. "Proč?"

Vešli jsme do domu. K mému nekonečné překvapení obývací pokoj byla prázdná.

"To je tedy povedené," vykřikl jsem.

"Co je povedené?"

Obrátila hlavu, neboť kdosi zlehka a důstojně zaklepal na domovní dveře. Vyšel jsem z pokoje a otevřel jsem. V kaluži přede

dveřmi stál Gatsby, bledý ani smrt, ruce měl ponořené do kapes jako závaží a tragicky mi zíral do očí.

S rukama stále v kapsách se plíží kolem mě

na chodbu, otočil se v pravém úhlu, jakoby byl na drátku, a zmizel v obýváku. Povedené to vůbec nebylo. Uvědomil

jsem si, jak hlasitě mi bije srdce, a zavřel jsem dveře před mocnejícím deštěm.

Půl minuty se neozval ani hlásek. Pak jsem z obýváku slyšel jakési přidušené mumlání a útržek smíchu, nač

následoval Daisyin hlas se zřetelně silent tónem:

"Opravdu mě nesmírně těší, že se zase setkáváme."

Přestávka; protahovala se přímo strašně. Neměl jsem na chodbě co dělat, tak jsem šel do pokoje.

Gatsby, stále s rukama v kapsách, se opíral o krb a úporně předstíral dokonalou nenucenost, ba nudu.

Hlavu měl tak vyvrácenou dozadu, že se opíral o ciferník doslůživších hodin na krbu, av takovém postoji upíral

šílený pohled na Daisy, která seděla, vyplašená, ale graciézní, na kraji tvrdé židle.

"My se známe," zamumlal Gatsby. Letmo zabloudil zrakem ke mně a rozevřel rty v mrtvě narozených pokusu o

smích. Naštěstí se hodiny rozhodli právě v této chvíli nebezpečně naklonit pod tlakem jeho hlavy, načez se Gatsby

otočil, roztřesenou rukou jejich zachytil a postavil zpátky. Pak si strnule sedl, s loktem na opěradle pohovky as

bradou v dlani.

"Promiňte mi ty hodiny," řekl.

Samému mi už zalil tvář sytý tropický ruměnec. V hlase jsem měl tisíc tuctových frází, ale nezmohl jsem se ani na

jednu.

"Vždyť jsou to staré hodiny," řekl jsem jim idiotské.

V té chvíli jsme tuším všichni věřili, že se na zemi rozbily na tisíc kusů.

"Už jsme se dlouhá léta neviděli," prohlásila Daisy co nejvecnejším hlasem.

"V listopadu to bude pět let."

Automatická pohotovost Gatsbyho odpovědi nás zarazila alespoň na další minutu. V zoufalství jsem navrhl, aby mi

pomohly v kuchyni připravit čaj, a oni se už zvedly, když tu ho démonická Finka sama donesla na tácu.

Ve vítanou zmatku šálků a dortů se vytvořila jakási vnější slušnost. Gatsby se uklidil do stínu, a dokud jsme se s

Daisy vyprávěli, napjatými, nešťastnými očima nás svědomitě pozoroval, jednou jednoho jednou druhého. Protože však klid

nebyl cílem sám o sobě, v první vhodné chvíli jsem se omluvil a vstal. "Kam jdete?" zeptal se Gatsby, hned celý Poplašený.

"Hned se vrátím."

"Dokud odejdete, musím se s vámi o něčem promluvit."

Jak bez sebe šel za mnou do kuchyně, zavřel dveře a žalostně zašeptal: "Můj bože!"

"Co se stalo?"

Je to strašná chyba, "řekl, potriasajúc hlavou," strašná, strašná chyba. "

"Jste jen v rozpacích, to je všechno," a naštěstí jsem doložil: "I Daisy je v rozpacích."

"Daisy je v rozpacích?" opakoval, jakoby nevěřil.

"Právě tak jako vy."

"Nemluvte tak nahlas."

"Vyvádí jako malý chlapec," vybuchl jsem podrážděně. "A co víc, jste neslušný. Daisy tam sedí sama."

Zvedl ruku, aby mě umlčel, podíval na mě tak vyčítavě, že se to nedá zapomenout, pak opatrně otevřel dveře a vrátil

se do druhé pokoje.

Zadem jsem vyšel ven - právě tak jako Gatsby, když před půlhodiny nervózně obešel dům - a rozběhl jsem se k

velkému, černému, Hrčava stromu, jehož husté listí poskytovalo jakous takous ochranu před deštěm. Už zase lilo a

můj nepravidelný trávník, pěkně oholený Gatsbyho zahradníkem, oplýval malými blátivých močály a předhistorickými slatinami. Zpod stromu jsem se neměl na co dívat, pouze pokud na Gatsbyho obrovský dům, a tak jsem na něj

dobrou půlhodinu díval jako Kant na svou kostelní věž. Postavil ho jakýsi pivovarník před takovými deseti

lety, když se začala šířit mánie "dobových" staveb, a údajně se nabídl, že bude pět let platit daně za všechny

okolní domky, pokud si majitelé dají pokrýt střechy slámou. Možná právě to, že odmítli, mu zprotivilo plán Založit Rod -

neboť vzápětí se stal obětí celkového úpadku tělesných sil. Jeho děti prodali dům, ještě dokud na dveřích visel černý

věnec. Američané se sice ochotně, ba rádi stanou nevolníky, ale vždy tvrdohlavě odmítali stát se sedící.

Po půl hodině zase zasvítilo slunce a na Gatsbyho cestu obloukem ZAHLE auto z obchodu se surovinami na večeri pro

sluhy - byl jsem si jistý, že on sám nepolykat ani za lžičku. Služka začala otevírat okna na horním patře jeho

domu, v každém se na chvíli objevila, pak se vyklonila z velkého středního arkýře a zamyšleně plivat do

zahrady. Byl čas jít zpátky. Zatímco přšelo, déšť mi připomínal jejich tlumené hlasy, někdy silící v poryvech citu. Ale v

novém tichu jsem cítil, že i v domě se rozhostilo ticho.

Šel jsem dovnitř - nejprve jsem v kuchyni hřmotu všim možným, dobřeže jsem sporák nezvalil - ale myslím, že neslyšeli

nic. Seděli každý na jednom konci pohovky a koukali na sebe, jakoby byla padla jakási otázka nebo visela

nevyřčenou ve vzduchu, a po rozpacích nezbylo ani stopy. Daisy měla po tváři rozmazané slzy, a když jsem vešel,

vyskočila a začala si je před zrcadlem utírat kapesníkem. Ale Gatsby se tak změnil, že to bylo prostě zarážející.

Doslova zářil; bez jakéhokoliv nadšeného slova či gesta se šířila z něj nová spokojenost, která přímo naplňovala malou

pokoj.

"Aha, vítejte, stark," řekl, jakoby mě roky neviděl. V první chvíli jsem si myslel, že mi podá ruku.

"Přestalo pršet."

no

"Ano?" Když si uvědomil, o čem mluvím, že v pokoji jsou zvonky slunce, usmál se jako meteorolog, jako jásavý

zvěstovatel vracejícího se světla, a zopakoval novinku Daisy. "Co na to řekneš? Přestalo pršet."

"To jsem ráda, Jay." Její hrdlo, plné bolavé, smutné krásy, mluvilo jen o nečekané radosti.

"Chci vás s Daisy pozvat k sobě," řekl, "rád bych jí ukázal dům."

"Opravdu chcete, abych šel s vámi?"

"Samozřejmě, stark."

Daisy si šla umýt obličej - pozdě jsem si s hanbou vzpomněl na své ručníky - a my s Gatsby jsme čekali dole na

trávníku.

"Pěkně vypadá ten můj dům, pravda?" obrátil se na mě. "Podívejte, jak celou fasádu zalévá světlo."

Souhlasil jsem, že dům je nádherný.

"Ano." Prošel po něm zrakem, po každých klenutých dveřích a každé hranaté věži. "Trvalo mi sotva tři roky, dokud

jsem vydělal ty peníze, co stál. "

"Měl jsem dojem, že jste peníze zdělili."

"I jsem je zdělil, stark," odpověděl automaticky, "ale o většinu jsem přišel v té velké panice - v té válečné

panice. "

Myslím, že ani dobře nevěděl, co říká, protože když jsem se ho zeptal, s čím obchoduje, odpověděl:

"To je moje věc," a

až pak si uvědomil, že to není nejvhodnější odpověď.

"Ale, pracoval jsem se mnoha věcmi," opravil se. "Byl jsem v drogistice a pak jsem byl v naftě. Ale už jsem nechal jedno i

druhé. "Podíval se na mě o něco pozorněji." Chcete říct, že jste přemýšleli o tom, co jsem vám minule navrhl? "

Dokud jsem stačil odpovědět, z domu vyšla Daisy a dvě řady mosazných knoflíků na šatech se jí zablesklo v slunci.

"Tamten obrovský dům?" zvolala a ukázala na něj.

"Líbí se ti?"

"Božský, jen si neumím představit, jak tam vydržíš docela sám."

"Mám tam vždy plno zajímavých lidí, ve dne v noci. Takových, co dělají leccos zajímavé. Slavná."

Nešli jsme kratší cestou vedle průlivu, ale zamířili jsme na silnici a vešli přes velkou bránu. Daisy kouzelně

hrkútala a obdivovala ten či onen pohled na feudální siluetu, dohlednému oproti obloze, obdivovala zahrady, jiskřivou

vůni narcisů, pěny vůni hlohovou a švestkových květů a bledozlatú vůni čínského zimolezu. Byl to podivný

pocit, dojít k mramorovým schodům a Nepotkat proud pestrých šatů, hrnících se ven i dovnitř, neslyšet jiný zvuk než štěbetání ptáků v korunách stromů.

A když jsme uvnitř přecházeli přes hudební síně ve stylu Marie Antoinetty a barokní salony, měl jsem dojem, že za

každou pohovkou a každým stolem jsou skryti hosté, kteří mají nakázala zatajit dech a mlčet, dokud neprojdeme. Když

Gatsby zavíral dveře na "staroanglické univerzitní knihovně", byl bych přísahal, že slyším, jak sivoooký pan

vybuchuje strašidelným chechtat.

Šli jsme na patro a putovali jsme přes dobové ložnice, poovíjané růžovým a levandulový hedvábím a zářící

čerstvými květinami, přes oblékárny a herny a koupelny s vanami vestavěnými do podlahy - a vtrhli jsme i do jakési pokoje, kde

rozcuchaný chlap v pyžamu dělal na podlaze cviky na povzbuzení činnosti jater. Byl to pan Klipspringer,

"Podnájemce". Ráno jsem ho viděl, jak se lačně potlouká po břehu. Nakonec jsme došli do Gatsbyho osobní suity -

ložnice, koupelna a pracovna v empírovém Adamově stylu - tam jsme si posedali a vypili za skleničku jakési chartreusky,

kterou vybral ze vestavěné skříně.

Ani na chvilku nespustil zrak z Daisy a myslím, že všechno ve svém domě revidován podle toho, jakou reakci to

vyvolalo v její milovaných očích. Ba chvílemi se i sám omračena rozhlížel po svém majetku, jakoby v její hmatatelné

a úžasné přítomnosti už nic z něj nebylo skutečné. Jednou jen-jen že nespadl dolů po schodech.

Jeho ložnice byla nejjednodušší ze všech pokojů - jedinou výjimkou byl toaletní stolek, ozdobený soupravou z

matného ryzího zlata. Daisy s požitkem vzala kartáč a přičesala si vlasy, nač si Gatsby sedl, přicloužil si rukou oči a

rozesmál se.

"To je ohromné povedené, stark," řekl rozveselene. "Nemůžu - Když si jen -"

Očividně prošel dvěma stádii, a teď na něj přicházelo třetí. Po rozpacích a bezmyšlenkovitě radosti se ho

zmocnil úžas nad tím, že je tu Daisy. Tak dlouho byl posedlý tou myšlenkou, snil o ní do poslední chvílky, čekal

takřka se zaťatými zuby v nepředstavitelně prudkém vypětí. Teď přišla reakce a on doháněl jako protáhlé

hodiny.

Po chvilce se vzpamatoval a otevřel před námi dva obrovské patentní šatníky, kde měl napěchované obleky, župany,

kravaty a košile, vřící se jako cihly v Štós po tuctech.

"Mám v Anglii chlapa, co mi kupuje šaty. Na začátku každé sezóny, na jaře i na podzim, mi pošle svůj výběr."

Vybral štos košil a začal je po jedné před nás házet, košile z čistého plátna a tlustého hedvábí a jemného

flanelu, které se letícího rozprostřely a pokrývaly stůl v pestrobarevném zmatku. Zatímco jsme je obdivovali, přinášel další, a

měkká, hrubá spousta na stole rostla stále vyšší - žíhané a vzorkované a kostkované košile korálové a jablkovozelenej

a levandulové a bledooranžovej barvy s tmavomodrými monogramy. Najednou se Daisy vydral z hrdla přidušený zvuk,

zabořila hlavu do košil a bouřlivě se rozplakala.

"Takové krásné košile," vzlykala a hlas se jí ztrácel v hrubých vrstvách látek. "Tak mi to přišlo líto, protože jsem nikdy

neviděla - ještě jsem nikdy neviděla tak krásné košile. "

Po prohlídce domu jsme si měli jít ohlédnout zahrady, bazén, motorový člun a letní květiny, ale za Gatsbyho oknem se

zase rozpršelo, a tak jsme stáli vedle sebe a dívali na zvrásněnou hladinu průlivu.

"Kdyby ne ta mlha, bylo by na druhé straně vidět váš dům," řekl Gatsby "Na konci loděnice vám vždy celou noc

hoří zelené světlo. "

Daisy se do něj najednou zavěsila, ale on očividně stále hříbal nad tím, co řekl. Možná mu napadlo, že nyní

to světlo už navždy ztratilo svůj obrovský význam. Ve srovnání s nesmírnou vzdáleností, která ho dělila od Daisy,

to světlo bylo velmi blízko u ní, téměř se jí dotýkalo. Zdálo se, že je tak blízko jako hvězda při měsíci. Ted' už

zase bylo jen zeleným světlem na loděnici. Měl o jeden kouzelný předmět méně.

Začal jsem se procházet po pokoji av polotma jsem si prohlížel různé neurčité předměty. Zaujala mě velká fotografie

staršího pána v jachtařském oblečení, která visela na stěně nad psacím stolem.

"Kdo je to?"

"Tamhle? Pán Dan Cody, stark."

Jméno mi bylo jakési povědomé.

"Už zemřel. Kdysi to byl můj nejlepší přítel."

Na sekretáři byla i malá fotografie Gatsbyho, také v jachtařském obleku - Gatsbyho s hlavou vzpurně pohozený

dozadu - pocházela zřejmě z dob, kdy měl asi osmnáct let.

"Rozkošné," vykřikla Daisy. "Ten kohout! Nikdy jsi mi neřekl, že sis česali kohouta - ani že jsi měl jachtu."

"Podívej se sem," řekl Gatsby chytře. "Tady mám celou kopu výstřižků - o tobě."

Stáli u sebe a prohlíželi si ji. Už-už jsem ho chtěl poprosit, aby mi ukázal rubíny, když tu zazvonil telefon a Gatsby

zvedl sluchátko.

"Ano ... Ted' nemůžu mluvit ... Ted' nemůžu mluvit, stark ... Řekl jsem malé město ... Musí vědět, co je

malé město ... No, pokud si představuje, že malé město je Detroit, tak ho nepotřebujeme ... "

Zavěsil.

"Pojď sem, rychle!" zavolala Daisy u okna.

Ještě přelo, ale temnota se na západě rozestoupila a nad mořem se ukázala ružovozlatá vlna pěny oblaků.

"Podívej na to!" zašeptala a po chvílce doložila: "Kdybych si tak mohla stáhnout takový růžový mrak, naložila bych tě

něj a povozila tě po světě! "

Tehdy jsem se pokoušel odejít, ale nechtěli o tom ani slyšet; možná se v mé přítomnosti cítili mnohem spokojenější

sami.

"Už vím, co uděláme," řekl Gatsby. "Klipspringer nám zahraje na klavír."

Vyšel z pokoje, zavolal: "Ewing!" a chvíli se vrátil s rozpačitým, trochu obšúchaným mládencem, který měl brýle s

kostěným rámečkem a řídké plavé vlasy. Už se slušně oblékl, měl "apačku", otevřenou u krku, tenisky a plátěné kalhoty neurčité barvy.

"Nevyrušili jsme vás při cvičení?" zeptala se Daisy zdvořile.

"Spal jsem," zvolal pan Klipspringer v křečovitých rozpacích. "Totiž, předtím jsem spal. Pak jsem vstal ..."

"Klipspringer hraje na klavír," nedal mu Gatsby domluvit. "Pravda, Ewing, stark?"

"Nehraji velmi dobře. Vlastně - vlastně skoro ani nevím hrát. Celkem jsem vyšel z cvi-"

"Půjdeme dolů," přerušil ho Gatsby. Otočil nástěnným vypínačem. Šedé okna zmizely a celý dům se rozzářil světlem.

V hudebním salonu Gatsby rozsvítil osamocenou lampu u klavíru. Roztřesenou rukou zapálil Daisy cigaretu a sedl

si k ní na pohovku na druhém konci pokoje, kam nedopadalo žádné světlo, pouze co se z haly odráželo od naleštěných

podlahy.

Když Klipspringer dohrál "Hnízdečko lásky", obrátil se na židli a nešťastnými očima hledal Gatsbyho v šeru.

"Celkem jsem vyšel z cviku, víte. Řekl jsem vám, že nevím hrát. Celkem jsem vyšel z cvi-"

"Nemluvte tolik, stark," rozkázal mu Gatsby. "Hrajte!"

Za oknem hřmotu vítr a od průlivu slabě doléhalo hřmění. Na Západním vejci už svítily všechna světla; z New

Yorku se deštěm řítily domů elektrické vlaky, nabitě lidmi. Byla to hodina hlubokých lidských proměn a ve vzduchu

se rodilo vzrušení.

Jedno je na beton, netřeba na to vědu: bohatý všechno má, chudý pouze - děti. A tak stále a vždy znovu -

Když jsem se šel odebrat, viděl jsem, že Gatsbyho se zase objevil na tváři zmatený výraz, jakoby ho trápila slabá

pochybnost o dokonalosti nynějšího štěstí. Skoro pět let! Jistě i v to odpoledne prožil chvílky, když Daisy

žalostně zaostávala za jeho snem - ne zvláštní viny, ale proto, že jeho iluze měla nesmírnou životnost. Překonala

Daisy, překonala všechno. Vrhla se do ní s tvořivou vášní, ustavičně k ní cosi přidával, přikrášloval ji každíčký

pestrým pírkem, které mu vítr přivál do cesty. Žádný oheň, žádná svěžest neobstojí proti tomu, co člověk umí

nashromáždit ve svém přízračném srdci.

Jak jsem na něj díval, navidomoči se už trochu přizpůsoboval. Chytil ji za ruku, a když mu cosi tiše říkala do

ucha, obrátil se k ní, ovládnut citem.

Myslím, že nejvíce ho fascinoval její hlas tím vlnícím se, horečnatým teplem, neboť ten nemohl být překonán

snem - ten hlas byl nesmrtelnou písní.

Na mě docela zapomněli, ale Daisy zvedla zrak a podala mi ruku; Gatsby mě ani nepoznával. Ještě jednou jsem na nich

podíval, a oni podívali na mě jako z dálky, uchvácení prudkostí života. Pak jsem odešel z pokoje, pustil jsem se po

mramorových schodech do deště a nechal jsem je tam spolu.

Asi v té době se jednou ráno objevil při Gatsbyho bráně ctižádostivý mladý reportér z New Yorku a zeptal se ho, zda

nechce něco říct.

"O čem něco říct?" informoval se Gatsby zdvořile.

"No - vydat nějaké prohlášení."

Po pětiminutovém zmatku ukázalo, že mládenec slyšel v redakci Gatsbyho jméno v souvislosti, kterou nebo nechtěl

prozradit, nebo ji zcela nechápal. Dnes měl volno, a tak se s chvályhodnou iniciativou pustil "po stopě".

Byl to výstřel naslepo, ale reportéra instinkt nelhal. Zvěsti o Gatsby, rozšiřovány stovkami lidí, kteří přijali jeho

pohostinství a tím se stali autoritami na jeho minulost, se rozmáhali celé léto, až se Gatsby téměř stal osobností, o

jakých musí noviny povinně psát. Lepily se na něj sůveké legendy jako ta o "podzemním šnapsovide z Kanady", a

jedna vytrvale kolující pověst tvrdila, že vůbec nebývá v domě, ale na lodi, která vypadá jako dům, a tajně se stěhuje

sem a tam podél longislandského pobřeží. Proč takové výmysly naplňovaly Jamese Gatz ze Severní DAKO ty

spokojeností, to těžko říct.

James Gatz - neboť tak se jmenoval podle pravdy, či alespoň podle zákona. Jméno si změnil sedmnáctiletý, a to přesně ve

chvíli, která viděla začátek jeho kariéry - když spatřil, že jachta Dana Codyho spouští kotvu nad najzradnejšou

mělčiny na Horním jezeře. Ten, co se ono odpoledne povaluje na břehu v roztrhaném zeleném svetru a plátěných

kalhotách, byl James Gatz, ale ten, co si vypůjčil člun, dovesloval k Tuolomee a řekl Cody, že o půl hodiny se

může strhnout vítr a rozbít ho na kusy, to už byl Jay Gatsby.

Myslím, že to jméno měl už tehdy dávno nachystané. Jeho rodiče byli nepříliš schopní a neúspěšní farmáři - ve svých

představách je za vlastní rodiče nikdy zcela nepřijal. Pravda je taková, že Jay Gatsby ze západního vejce na Long

Islandu se zrodil z platonické představy o samém sobě. Byl synem božím - pokud to slovní spojení vůbec něco znamená,

znamená přesně toto - a musel se věnovat poslání svého otce: sloužit nesmírné, vulgární a prodejní kráse. A tak si

vymyslel přesně takového Jaya Gatsbyho, jakého si umí vymyslet sedmnáctiletý chlapec, a této představě zůstal věrný

až do konce.

Přes rok se potloukal na jižním břehu Horního jezera a hledal mušle, lovil lososa nebo dělal cokoli jiného, za co dostal

na jídlo a nocleh. Jeho hnědé, otužilé tělo přirozeně žilo přes tu spola zuřivou, spola lenivou práci svěžích dní. Ženy

poznal brzy, a protože ho rozmaznali, začal jimi pohrdat - mladými pannami, protože byli nezkušení, ostatními zato, že

hystericky řádili pro věci, které ve svém nekonečném egocentrismem považoval za samozřejmé.

Ale v srdci měl neustávající bouřlivý neklid. Večer ho v posteli pronásledovali najgrotesknejšie a nejfantastičtější

představy. V mozku se mu odvíjel celý nevýslovné pestrý vesmír, zatímco na umyvadle tikaly hodiny a měsíc zaléval

vlhkým světlem šaty, Halabala poházené na zemi. Noc co noc po troše přidával k mozaice svých snů, dokud

spánek nesetřel nějaký živý výjev objetím, ve kterém se na všechno zapomíná. Začas si jeho představivost nacházela únik

v tomto snění; bylo mu dostatečným náznakem, že skutečnost je neskutečná, ujištěním, že skála světa je

bezpečně zakotvena na křídle víly.

Instinkt, ženoucí ho za budoucí slávou, zavedl ho několik měsíců předtím do malé luteránské školy svatého

Olafa v jižní Minnesotě. Zůstal tam dva týdny, zronený zuřivou netečností, s jakou se stavěly k bubnem jeho osudu, k osudu samému, a zhnusen prací vrátného, kterou si měl vydělat na studia. Pak pomalu doputoval zpět

k Hornímu jezeru a toho dne, kdy jachta Dana Codyho zakotvila na pobřežní mělčině, stále hledal, co dělat.

Cody měl tehdy padesát let; byl výtvozem Nevadské stříbrných polí, Yukonu, každého pohonu na kov od

sedmdesátého pátého roku. Čachrovanie s montanskou mědí, které z něj udělalo mnohonásobného milionáře,

ho zastihlo tělesně zdatného, ale duševně na pokraji slabomyslnosti a nekonečné množství žen, které to vytušili,

pokoušelo se ho zbavit peněz. Ne velmi chutné figle, s jakými novinářka Ella Kayová využívala jeho slabost a

hrála se na jeho Madame de Maintenon ho poslala v jachtě na moře, byly obecnou tématem bombastická

žurnalismu roku 1902. Již pět let se plavil po příliš pohostinné březích, když se objevil v dívčích zátoce

jako osud Jamese Gatz.

Pro mladého Gatz, který se opíral o vesla a zíral na palubu, ohrazenou zábradlím, ztělesňovala ta jachta veškerou

krásku a nádheru světa. Předpokládám, že se na Codyho usmál - pravděpodobně již objevil, že se lidem líbí, když se

usmívá. Tak či onak, Cody mu položil pár otázek (po jedné z nich zaznělo to novopečené jméno) a zjistil, že je bystrý

a nesmírně ctižádostivý. O pár dní ho vzal do Duluth a koupil mu modrý kabát, šestero bílých plátěných kalhot a

námořnickou čepici. A když Tuolomee vyplula na Západoindické ostrovy a Berberské pobřeží, šel s ní i Gatsby.

Zaměstnán byl v neurčité osobní funkci - kým byl u Codyho, působil střídavě jako steward, plavčík, kapitán,

tajemník, ba i žalárník, neboť střízlivý Dan Cody si uvědomoval, jak velkolepě umí opilý Dan Cody z ničeho nic

dovádět, a pro takové případy se zabezpečoval tím, že se stále více spoléhal na Gatsbyho. Tento stav trval pět

let, a jachta za ten čas třikrát obeplula Ameriku. Byl by mohl trvat neomezeně dlouho, kdyby ne to, že jednou večer

přišla v Bostonu na loď Ella Kayová a o týden Daň Cody nepohostinně zemřel.

Pamatuji se na jeho fotografii v Gatsbyho ložnici - šedý, na porážku náchylný člověk s tvrdou, prázdňovou tváří,

pionýrský zhýralec, který v jedné fázi amerického života znovu přinesl na východní břehy divoké násilí zálesácké

bordelů a hospod. Bylo nepřímou Codyho zásluhou, že Gatsby pil tak málo. Někdy mu při rozjařených piknicích

vtíraly ženy šampaňské do vlasů; no sám si navykl nedotýkat se alkoholu.

A od Codyho zdědil i peníze - dvadsaťpět tisíc dolarů. Nedostal je. Nikdy nepochopil fiščí fígl, který proti

němu použili, ale vše, co z těch milionů zvýšilo, dostala nedotčená Ella Kayová. Jemu zůstala pouze neobyčejně

přiměřená výchova; nejasné kontury Jaya Gatsbyho se hmatatelně zaplnily člověkem.

Řekl mi to všechno mnohem později, ale zapsal jsem to tady, abych vyvrátil ty první fantastické zvěsti o jeho

minulosti, na kterých nebylo ani slova pravdy. Ba co víc, rozpovídal mi to v zmateném době, kdy jsem dospěl do

takového stadia, že jsem o něm věřil všechno a nic. A tak alespoň využívám krátkou přestávku, dokud Gatsby takřka nabíral

dech, abych vymetl tento soubor falešných představ.

I v mých kontaktech s jeho zájmy nastala přestávka. Několik týdnů jsem ho neviděl ani neslyšel jeho hlas v

telefonu - většinou jsem byl v New Yorku, vláčel se s Jordan a snažil se zalíbit její senilní tetě - ale nakonec jsem k

němu jednou v neděli odpoledne zašel. Nebyl jsem tam ani dvě minuty, když kdosi přivedl na skleničku Toma Buchananovi.

Byl jsem pochopitelně ohromen, ale pokud se bylo nad čím divit, tak jen nad tím, že tam nezabloudil už dřív.

Byla to tříčlenná společnost na koních - Tom, jakýsi Sloane a hezká žena v hnědém jezdeckém kostýmu, která zde

byla už předtím.

"To jsem rád, že vás vidím," řekl Gatsby, stojící přede dveřmi. "Jsem rád, že jste se tu zastavili."

Jako kdyby o to dbali!

"Jen si sedněte. Vezměte si cigaretu nebo doutník." Rychle chodil po pokoji a mačkal zvonce. "Hned nám donesou něco

pít. "

Hluboce na něj zapůsobilo, že zde byl Tom. Ale i tak by nebyl ve své kůži, zatímco by jim něco nedal, neboť si nejasně

uvědomoval, že pro nic jiného nepřišli. Pan Sloane nechtěl nic. Limonádu? Ne, děkuji. Trocha šampaňského? Ne,

děkuji, vůbec nic ... Škoda -

"Dobře jste si zajezdili?"

"Jsou zde velmi dobré cesty."

"Myslím, že auta -"

"Ano."

Gatsby, hnaný neodolatelným impulsem, se obrátil k Tomovi, který se dal představit, jakoby byl cizí.

"Myslím, že jsme se už kdesi setkali, pane Buchanan."

"Aha, ano," řekl Tom se strohou zdvořilostí, ale očividně se nepamatoval. "Opravdu. Velmi jasně si už vzpomínám."

"Asi před dvěma týdny."

"Správně. Byli jste s někým."

"Znám vaši ženu," pokračoval Gatsby téměř vybojovat.

"Ano?"

Tom se obrátil ke mně.

"Ty tady někde bydlíš, Nick?"

"Hned vedle."

"Ano?"

Pan Sloane se na rozhovoru nezúčastnil, pouze se nadutě opíral v křesle; ani ta žena nic Neříkala - dokud nevyzpila

dvě whisky se sodou a nezačala být nečekaně srdečná.

"Na nejbližší večírek k vám všichni přijdeme, pane Gatsby," navrhla. "Co na to řeknete?"

"Ať se jen líbí; bude mě velmi těšit."

"... Kujeme za pozvání," řekl pan Sloane vůbec ne vděčně. "No - myslím, že bychom se měli pobírat domů."

"Prosím vás, jen se nespěchejte," trval Gatsby. Už se opanoval a chtěl si lépe ohlédnout Toma. "Proč - proč by jste nezůstali na večeři? Dost možné, že sem zajde ještě pár lidí z New Yorku. "

"Pojďte vy na večeři ke mně," řekla paní nadšeně. "Oba."

To platilo i mně. Pán Sloane vstal.

"Pojďme," řekl - ale jen její.

"Vážně," domlouvala. "Velmi by jste mě potěšily. Místa dost a dost."

Gatsby tázavě podíval na mě. Chtěl jít, a neuvědomoval si, že pan Sloane rozhodl, že nepůjde.

"Obávám se, že nemohu," řekl jsem.

"Ale vy pojďte," přitáhlo se všestranně na Gatsbyho.

Pan Sloane její cosi zamumlal do ucha.

"Nepřijdeme pozdě, pokud se hned pohneme," odpověděla mu nahlas.

"Nemám koně," řekl Gatsby. "V armádě jsem jezdíval, ale sám jsem si koně nikdy nekoupil. Budu muset jít za

vámi autem. Promiňte na chvíli. "

My čtyři jsme vyšli na verandu, kde se Sloane a dáma pustili stranou od nás do živé debaty.

"Proboha, mám dojem, že ten chlap opravdu půjde," řekl Tom. "To neví, že ona ho tam nechce?"

"Ale ona říká, že chce."

"Dávají velkou večeři, a on tam nebude znát ani duši." Zamračil se. "Ale rád bych věděl, kde se v pekle

seznámil s Daisy. Namouduši, možná mám staromódní názory, ale ženy dnes běhají po světě příliš volně na můj

vkus. Pozoznamují se s kdejakou existencemi. "

Najednou pan Sloane s dámou sešli dolů po schodech a nasedli na koně.

"Pojďte," řekl pan Sloane Tomovi, "už zpoždění. Musíme jít." A pak mně: "Řekli byste mu, že jsme již

nemohli čekat? "

S Tomem jsme si podali ruce, s ostatními jsme se pozdravili chladnou poklonou a oni chytře odklusali po silnici a

zmizely pod srpnovým listím právě ve chvíli, kdy ze dveří vyšel Gatsby s kloboukem a lehkým kabátem v ruce.

Toma zřejmě znepokojilo, že Daisy běhá po světě sama, neboť nejbližší sobotu s ní přišel ke Gatsbyho na večírek.

Možná právě pro jeho přítomnost dolehlo na večer to zvláštní tíživé ovzduší - neboť v paměti mi zůstal docela jinačí

jako všechny zábavy, které Gatsby toho léta uspořádal. Byly tam titíž lidé, či alespoň stejný typ lidí, šampaňské tak

jistě teklo proudem, panoval stejný pestrobarevný, mnohohlasný ruch, ale ve vzduchu jsem cítil cosi nepříjemné,

všudypřítomnou drsnost, jaká tu předtím nebyla. Nebo jsem si na ni lze pouze navykl, začal jsem brát Západní vejce

jako svět sám o sobě, s vlastními kritérii a vlastními velikáši, v ničem ne méněcenný, protože jsi žádnou méněcennost

neuvědomoval, a teď jsem se na něj díval nanovo Daisyinými očima. Člověka vždy zarmucuje dívat novými očima

na věci, kterým se s jistotou námahou přizpůsoboval.

Přišli na soumraku, a když jsme kráčeli pomezi jiskřící zástupy, Daisy tlumeně Santa v hrdle hlas.

"Všechno mě to tak vzrušuje," šeptala. "Pokud bys mě někdy večer chtěl políbit, Nick, jen mi to dej vědět a já ti to

s radostí zařídím. Stačí, když vzpomeneš moje jméno. Nebo ukážeš zelenou pozvánku. Posílám zelené - "

"Poohlédněte se kolem sebe," vyzýval Gatsby.

"Vždyť se i prohlížím. Ohromně se -"

"Jistě tu vidíte tváře mnoha lidí, o kterých jste už slyšeli."

Tom prošel po zástupu arogantními očima.

"Nechodíme mnoho mezi lidmi," poznamenal, "popravdě řečeno, právě jsem si pomyslel, že tu neznám živou duši."

"Snad znáte tu dámu." Gatsby ukázal na skvostnou, téměř nadlidskou ženu-orchidej, která trónila pod bílou

švestkou. Tom a Daisy vyvažovali na ní oči s tím podivně neskutečným pocitem, jaký se

dostavuje, když poznáme člověka, který byl dosud pouze slavným přízrakem na filmovém plátně.

Je překrásná, "řekla Daisy.

"Ten, co se nad ní sklání, je její režisér."

Obřadně jejich vodil od skupinky ke skupince:

"Paní Buchananová ... a pan Buchanan -" Sekundu zaváhal a dodal: "Ten pólista."

"Ale ne," bránil se Tom chytře, "kdepak!"

Gatsbyho se však zřejmě zalíbil ten zvuk, protože Tom už na celý večer zůstal "tím pólistom".

"Ještě jsem nepotkala tolik slavných lidí," zvolala Daisy. "Líbil se mi ten člověk - jak se to jmenoval - s takovým tím

namodralým nosem. "

Gatsby jí řekl, jak se chlap jmenuje, a doložil, že je to malý producentík.

"No co, mně se líbil i tak."

"Raději bych snad nebyl pólistom," řekl Tom mile, "raději bych se díval na všechny ty slavných

lidí jen - jen tak inkognito. "

Daisy tančila s Gatsby. Pamatuji se, jak mě překvapil jeho graciézní, střídavý foxtrot - do té doby jsem ho ještě

neviděl tancovat. Pak se zatoulaly k mému domu a seděly půl hodiny na schodech, zatímco já jsem na Daisyinu prosbu

zůstal hlídat v zahradě. "Pokud by přišel požár nebo potopa," vysvětlovala, "nebo nějaká pohroma z vůle boží."

Tom se vynořil z inkognito, když jsme si společně sedali k večeři. "Nebudeš mít nic proti tomu, pokud se navečer tam s

nějakými lidmi?" zeptal se. Jeden chlap tam má ohromně zábavné řeči."

"Jen si jdi," odpověděla Daisy srdečně, "a pokud by sis chtěl zapsat adresu, tu máš zlatou tužku." Ohlédla se a po

chvilce mi oznámila, že to děvče je "Ordinary, ale pěkné", a já jsem zjistil, že kromě té půlhodinky, kterou strávila

samotě s Gatsby, se nezabávala dobře.

Seděli jsme u obzvláště podnapilém stole. Byla to moje chyba - Gatsbyho odvolali k telefonu, a ještě před dvěma

týdny by se mi bylo mezi stejnými lidmi docela líbilo. Jenže co mě tehdy rozveselovalo, nyní přímo kazilo vzduch.

"Jak je vám, slečno Baedekerová?"

Oslovené dívka se mi neúspěšně pokoušelo svalit na rameno. Při této otázce se narovnal a otevřelo oči.

"Co?"

Objemná a letargický žena, která dobíedzala do Daisy, aby si s ní přišla zítra zahrát golf do místního klubu, se

zastavila slečny Baedekerovej:

"Teď je to s ní už dobré. Když si dá pět - šest koktejlů, vždy tak začne vriskat. Stále jí říkám, že by neměla

pít. "

"Vždyť ani nepiju," tvrdila dutým hlasem obviněna.

"Slyšeli jsme, jak křičíte, tak jsem řekla tuto doktorovi Civetovi:, kdosi potřebuje vaši pomoc, pane doktore. '"

"Náramně je vám vděčna, za to vám ručím," řekla jiná přítelkyně vůbec ne vděčně, "ale docela jste jí přemočili

šaty, když jste jí strkali hlavu do bazénu. "

"Pokud něco nemám ráda, tak když mi strkají hlavu do bazénu," zamumlala slečna Baedekerová.

"Jednou mě v New Jersey

skoro utopili. "

"Tak nemáte pít," kontroval doktor zírala.

"Vy mluvte o sobě!" divoce vykřikla slečna Baedekerová. "Vám se třesou ruce. Od vás bych se nikdy nedala

operovat! "

A tak to šlo pořád. Téměř poslední, na co se pamatuji, bylo, že jsem stál s Daisy a zíral na filmového režiséra a jeho

Hvězdu. Ještě vždy byly pod bílou švestkou a obličej se jim skoro dotýkali, dělil je jen bledý, tenuškový paprsek měsíčního

světla. Napadlo mě, že režisér se k ní pomaličku skláněl celý večer, dokud se dostal tak blízko, a jak jsem na nich

hleděl, viděl jsem, že se nahýbat ještě o poslední stupeň a líbá ji na tvář.

"Líbí se mi," řekla Daisy. "Opravdu je nádherná." Ale všechno ostatní ji uráželo - a nedalo se jí to vyvrátit,

protože to nebylo gesto, ale pocit. Byla zděšena Západním vejcem, tou bezpříkladnou "lokalitou", kterou Broadway

obtěžkané longislandskou rybářskou vesnici - zděšena nad hrubou silou, která neklidně vřela pod pláštěm odvěkých

přetvářek,

1 nad příliš okatým osudem, který hnal jeho obyvatele nejkratší cestou z nicoty do nicoty. V samotné prostotě, kterou nevěděla pochopit, viděla cosi strašné.

Seděl jsem s nimi na schodech, zatímco čekali na auto. Zde vpředu byla tma; pouze rozzářené dveře vrhali čtvereční metr

světla jako salvu do měkkého, černého rána. Na roletě v obliekarni nad námi se chvílemi pohnul stín, ustoupil se jinému

stínu, nekonečnému doprovodu stínů, které se růžovali a pudrovali v neviditelném zrcadle.

"Kdo je vlastně ten Gatsby?" zeptal se najednou Tom. "Nějaký velký kšeftář se Snaps?"

"To máš odkud?" zeptal jsem se.

"Odnikud. Myslím si to. Mnoho těchto novopečených boháčů jsou pouze Hlaváč, což načerno Kšeftují se Snaps."

"Gatsby ne," odsekl jsem.

Chvíli mlčel. Štěrka příjezdové cesty mu křupal pod nohama.

"No, rozhodně se řádně natrápíte, dokud dal dohromady ten zvěřinec."

Větrík rozvlnil šedou hmličku Daisyinho kožešinového límce.

"Alespoň jsou zajímavější než naši známí," řekla nejistě.

"Nezdálo se, že by tě bůhvíjak zajímaly."

"Ale mě."

Tom se zasmál a obrátil ke mně.

"Všiml sis, jak se Daisy zaksichtila, když ji ta ženská poprosila, aby ji zavedla pod sprchu?"

Daisy začala zpívat s hudbou zastřeným, rytmickým šepotem, který dával každému slovu význam, jaký ještě nikdy

nemělo a už nikdy nebude mít. Když melodie procházela do výšek, hlas se jí sladce zlomil, stoupajíc za ní, jak to

dělávají kontraalty, a při každé takové přeměně zavanulo vzduchem trochu její teplého lidského kouzla.

"Chodí sem kopec lidí, které nikdo nepozval," řekla najednou. "Ta ženská nebyla pozvaná. Jednoduše se sem

nánosem, a on je takový zdvořilý, že ani neprotestuje. "

"Zajímalo by mě, kdo to je a co dělá," držel se Tom svého. "A myslím, že se postarám, abych to zjistil."

"To ti můžu říct hned tady," odpověděla mu. "Měl drogerie, celou kopu drogerií. Sám si je vybudoval."

Po cestě se k nám pomalu blížila neplatící limuzína.

"Dobrou noc, Nick," řekla Daisy.

Její pohled sklouzl ze mě a zaletěl k osvětlenému schodišti, odkud se otevřenými dveřmi nesla píseň "O třetí

nad ránem ", milý, smutný, nevinný valčík, v tom roce módě. Konec konců, samotná nenucenost Gatsbyho

zábav přinášela romantické možnosti, které v jejím světě celkem chyběly. Co to jen bylo v té písni, proč ji to přímo

volalo zpátky? Co se stane teď v těch mlhavých, nevypočitatelné hodinách? Možná přijde nějaká neuvěřitelná

návštěva, kdosi nekonečně vzácný a hodný obdivu, nějaká ryze zářivá dívka, která jediným svěžím pohledem na

Gatsbyho, jedinou chvilkou zázračného setkání setře těch pět let neochvějného citu.

Tu noc jsem tam zůstal dlouho, protože Gatsby mě poprosil, abych počkal, dokud nebude volný, a já jsem se toulal po

zahradě, zatímco z černé pláže nepřiběhne uzímená a rozjasaná plavecká parta, která nikdy nesměla chybět, jakým v

pokojích nade mnou nepozhášali světla. Když konečně sešel dolů po schodech, opálenou kůži na tváři měl

neobyčejně napjatou, oči lesklé a unaven.

"Nelíbilo se jí to," řekl hned.

"Ale ba, líbilo."

"Nelíbilo," trval na svém. "Nezabávala se dobře." Mlčel, a já jsem se domyslel, že je nevýslovně sklíčený.

"Jakoby mezi námi byla propast," řekl. "Nijak to nemůže pochopit."

"Myslíte na ten večírek?"

"Večírek?" Kývnutím ruky odbyl všechny večírky, jaké kdy uspořádal. "Dědeček, ten večírek je celkem vedlejší."

Nežádal od Daisy nic méně, jen aby šla za Tomem a řekla mu "Nikdy jsem tě nemilovala". Když touto větou

zahladí čtyři roky, mohou se dohodnout na praktičtějších krocích. Jedním z nich bylo, že se vrátí do Louisville, až bude

Daisy volná, a svatbu uspořádají v jejím domě - celkem tak, jak by to bylo před pěti lety.

"A toto neumí pochopit," řekl. "Kdysi mě chápala. Sedávali jsme celé hodiny -"

Ztichl a začal chodit nahoru-dolů po zpustošené cestičce, poseté ovocnými slupkou, odhozených lístky a

postúpanými květy.

"Nežádal bych od ní příliš mnoho," odvážil jsem se říct. "Minulost se nedá opakovat."

"Nelze opakovat?" zvolal nevěřícím tónem. "Prosím vás, ovšem se dá!"

Divoce se rozhlédl kolem sebe, jakoby se minulost skrývala zde ve stínu jeho domu, ne zcela na dosah ruky.

"Dosáhnu, že vše bude přesně tak, jak bývalo," řekl a odhodlaně si přikývl. "Vždyť ona uvidí."

Hodně vyprávěl o minulosti, a já jsem usoudil, že se chce znovu zmocnit čehosi - snad nějaké projekce sebe samého -

co vtělil do své lásky k Daisy. Od té doby žil ve zmatku a neuspořádaně, ale pokud by se jednou mohl vrátit k jistému

východisku a znovu všechno pomalu prošel, objevil by, co to je ...

... Jednoho podzimního večera před pěti lety šli ulicí uprostřed padajícího listí, až se našli na místě, kde

nerostly stromy a chodník se proběhlával v měsíčním světle. Zde zastavili a obrátili se k sobě. Byl to chladný večer, plný onoho

tajemného vzrušení, které přichází dvakrát do roka, když se zima střídá s létem. Tiché světla v domech zuneli do tmy

a mezi hvězdami vládl neklidný ruch. Koutkem oka Gatsby viděl, že bloky chodníků jsou ve skutečnosti žebříkem,

který stoupá ke skrytému místu vysoko nad stromy - může se ta vyškrábat, pokud půjde sám, a tam by mohl pít z

prsu života, nadájet se mlékem zázraků, nad které není.

Srdce mu bilo stále rychleji, když se k němu blížila Daisyina bílá tvář. Věděl, že když políbí tuto dívka, když

navždy zasnoubí své nevyslovitelné sny s jejím pomíjivým dechem, už nikdy mu mysl nebude vesele létat jako

mysl boží. A tak čekal a ještě chvíli poslouchal ladičku, rozozvučenou o hvězdu. Pak ji políbil. Když se jim dotkly

rty, rozkvetla něj jako květ a vtělení se naplnilo.

Při všech jeho slovech, ještě i při jeho hrůzné sentimentalitě, se mi cosi drali na mysl - unikající rytmus, útržek

ztracených slov, které jsem kdesi slyšel před dávným časem. V jednu chvíli se mi na jazyku formovala jakási věta a rty

se mi rozevřely jako němému, jakoby se na nich zmítalo cosi víc než jen zvlnění vyplašeného vzduchu. Ale nevyšel z

nich ani hlásek, a to, na co jsem se skoro rozpomenul, zůstalo navždy nevyslovitelné.

Když už zvědavost kolem Gatsbyho vrcholila, jednou v sobotu večer se světla v jeho domě nesvítili - a jeho kariéra

Trimalchiona skončila právě tak záhadně, jako začala. Pouze postupně jsem si uvědomoval, že auta, která s takovou

nadějí zabočovali k němu na příjezdu cestu, Postale pouze chvíli, a pak rozmrzele odcházeli pryč. Napadlo mě,

zda neonemocněl, atak jsem si to šel zjistit - až dveří na mě podezřele zaškúlil neznámý komorník se zlověstnou tváří.

"Pan Gatsby je nemocný?"

"Ne." Po chvíli váhavě, neochotně dodal: "Prosím."

"Už jsem ho déle neviděl a začal jsem se znepokojovat. Řekněte mu, že tu byl pan Carraway."

"Kdo?" zeptal se hrubě.

"Carraway."

"Carraway. Dobře, řeknu mu."

A zabouchl mi dveře před nosem.

Finka mi oznámila, že Gatsby před týdnem propustil všechny sluhy v domě a místo nich si přivedl půl tuctu

jiných, kteří nikdy nechodí do vesnice, kde by je mohli podplatit obchodníci, ale objednávají si skromné zásoby

telefonicky. Chlapec z obchodu, který roznášel dodávky, hlásil, že kuchyň je hotový chlív, av vesnici vládla

všeobecná mínění, že nově příchozí vůbec nejsou sluhové.

Na druhý den mi Gatsby zatelefonoval.

"Chystáte se pryč?" zeptal jsem se ho.

"Ne, stark."

"Poslouchám, že jste vyhodili všechno služebnictvo."

"Potřeboval jsem někoho, kdo nebude klepy. Daisy sem dost často chodí - odpoledne."

Takže celý karavanserail se zhroutil jako domeček z karet pro nesouhlas v jejích očích.

Je to pár lidí, pro které chtěl Wolfshiem něco udělat. Vše bratři a sestry. Měli kdysi malý hotel. "

"Aha."

Volá prý na Daisyinu žádost - nepřišel bych k ní zítra na oběd? Bude tam i slečna Bakerová. O půl hodiny

zatelefonovala i sama Daisy a zdálo se, že jí ulevilo, když slyšela, že přijdu. Così se chystalo. A přece se mi

nechtělo věřit, že by si zvolili tuto příležitost na scénu - zejména na tu poměrně mučivou scénu, kterou mi Gatsby nastínil v

zahradě.

Na druhý den byl úpek; byl to téměř poslední, a rozhodně nejteplejší letní den. Když se náš vlak

vynořil z tunelu na slunce, vařící polední ticho rušily pouze rozpálené sirény Národní pečivářské společnosti.

Slaměným sedadlům ve voze nechybělo mnoho, aby se samy zapálili; žena vedle mě se chvíli urozené potila do

bílého živůtků, ale když jí noviny zvlhly v rukou, s bezútěšného výkřikem se zoufale odevzdala napospas nelítostné

teplu. Kabelka jí spadla na zem.

"Ach, jaj!" vydechla. Unaveně jsem se sehnul, zvedl peněženku a podal ji ženě; přitom jsem ji držel co nejdál od sebe za samé konečky

rohlíků, aby bylo jasné, že s ní nic nezamýšlel - ale i tak mě každý okolo podezíral, ještě i ta žena.

"To je hic," přimlouval se konduktor známým tvářím. "Ale máme čas! ... Hic! ... Hic ...! Hic! ... Není vám náhodou zima?"

Není vám? Ne ...? "

Měsíční lístek se mi vrátil s tmavým otiskem jeho ruky. Že v této vedru někomu vůbec záleželo, či rozpálené

rty líbá, od čí hlavy má na pyžamu promočené kapsa nad srdcem!

... Přes halu buchananovského domu povívají slabý vánek, který zanášel zvuk telefonního zvonku až k nám s

Gatsby, když jsme čekali u dveří.

"Hospodinova mrtvola?" řval komorník do sluchátka. "Promiňte, milostpaní, ale nemohu vám ji doručit - nyní

poledne je tak horká, že se jí nemůžeme ani dotknout! "

Popravdě řekl: "Ano ... Ano ... Podívám se."

Položil sluchátko a mírně se lesknoucí, šel nám vzít tvrdé slaměné klobouky.

"Milostivá paní vás čeká v salonu!" zvolal a celkem zbytečně nám ukázal směr. V této vedru byl každý

nepotřebný pohyb urážkou všelidských zásoby životních sil.

V pokoji, důkladně zastíněné roletami, byl chládek a tma. Daisy a Jordan ležely na obrovské pohovce jako stříbrné

modly a drželi si bílé šaty před rozžhaveným vánkem z ventilátorů.

"Nemohu se ani pohnout!" řekli jednohlasně. Jordanine prsty, opálené, ale napudrované doběla, mi na okamžik ležely v dlani.

"A pan Thomas Buchanan, náš atlet?" zeptal jsem se.

V téže chvíli jsem od telefonu v hale zaslechl jeho hlas, hněvaje, tlumený, zastřený.

Gatsby stál na samém prostředku rudý koberce a rozhlížel se fascinovaným pohledem. Daisy ho pozorovala a

zasmála se tím milým, vzrušujícím smíchem; z prsou se jí přitom vznesl do vzduchu jemný obláček pudru.

"Zlé jazyky říkají," zašeptala Jordan, "že Tomovi telefonuje jeho dívka."

Mlčeli jsme. Hlas v hale podrážděně zesílil: "Tak tedy dobře, to auto vám vůbec neprodám ... Nijak jsem se vám

nezavázal ... a aby jste mě s tím otravovali při obědě, to si už docela vyprosil! "

"A přitom zakrývá sluchátko," řekla Daisy cynicky.

"Ne, to ne," přesvědčoval jsem ji. "Jde o skutečný obchod. Náhodou o něm vím."

Tom prudce otevřel dveře, na chvíli jejich zatarasil velkookým tělem a vřítel se do pokoje.

"Pan Gatsby!" S dobře maskovanou antipatii mu podal širokou, plochou ruku. "Jsem rád, že vás tu mohu přivítat ...

Nick ... "

"Přines nám pít něco studené," zvolala Daisy.

Když zase zmizel z pokoje, vstala, popošla ke Gatsbyho, přitáhla si jeho tvář a políbila ho na ústa.

"Víš, že tě miluju," řekla tiše.

"Zapomínáš, že je tu dáma," ozvala se Jordan.

Daisy se pochybovačně ohlédla.

"I ty líbáš Nicka."

"Jaké neslušné, vulgární holka!"

"Nedbá!" zvolala Daisy a rozstepovala se na cihlovém podstavci krbu. Pak si vzpomněla, že je horko, a

provinile si sedla na pohovku, právě když čerstvě naškrobený chůva uvedl do pokoje malá holčička.

"Po-klad můj ma-LIC-ký," zazpívala a narovnala ruky. "Pojď si k mamince, co tě má tak ráda."

Dítě, vypuštěné chůvou, proběhlo přes pokoj a plaše se skrylo do matčiných šatů.

"Po-klad můj ma-lic-ký! Zapudrovala ti maminka ty krásné plavé vlásky? Nyní si pěkně staň a řekni: Dobrý den!"

Jeden po druhém jsme se s Gatsby sklonili a chytili malou, bázlivý ručku. Od té chvíle nespustil z dítěte udivené

oči. Dlouho, myslím, ani nevěřil, že opravdu existuje.

"Oblékla jsem se před obědem," řeklo dítě a dychtivě se obrátilo k Daisy

"To proto, že se maminka chtěla tebou pochlubit." Sklonila tvář k jediné vrásočce na drobném bílém krku. "Ty můj

sen, ty. Ty absolutní malý sen. "

"Ano," přisvědčili dítě klidně. "I teta Jordan má bílé šaty."

"Jak se ti líbí Mamina hosté?" Daisy ji obrátila ke Gatsbyho. "Co řekneš, jsou hezcí?"

"Kde je táta?"

"Nepodobá se na otce," vysvětlovala Daisy. "Podala se na mě. Má moje vlasy a formu obličeje."

Daisy se na pohovce zase opřela. Chůva pokročila dopředu a narovnala ruku.

"Pojď, Pammy"

"Pá-pá, srdíčko."

Poslušné dítě se váhavě ohlédl a chytilo se za ruku chůvy, která ho odvedla přes dveře, právě když se vracel

Tom a za ním čtyři Gin Fizz, plné štrngajícího ledu.

Gatsby chytil pohár.

"Doslova vidět, jaké jsou studené," řekl s patrným napětím.

Pili jsme dlouhými, levné doušky.

"Kdesi jsem četl, že slunce je rok co rok teplejší," řekl Tom přívětivě. "Podle všeho se zem brzy zhroutí do

slunce - nebo počkejte - je to právě naopak - slunce je rok co rok studenější. "

"Pojďte ven," navrhl Gatsbyho, "rád bych vám to tu ukázal."

Šel jsem s nimi na verandu. Na zeleném průlivu, nehybném v žáru, se pomalu plazila k svěžejšímu moři

osamocená malá plachta. Gatsby ji chvíli sledoval pohledem; zvedl ruku a ukázal přes záliv.

"Bydlím rovnou naproti vám."

"Fakt."

Náš zrak stoupal přes záhony růží a rozpálený trávník a plevem zarostlé odpadky parných dní na pobřeží. Bílé

křídla člunu pomalu postupovaly k modré, chladné hranici oblohy. Před ním ležel krajkový oceán a hojně roztroušené

požehnané ostrovy.

"To je sport," řekl Tom a ukázal hlavou. "Šel bych mu tak na hodinku dělat společnost."

Obědvali jsme v jídelně, také zatemněné před horkem, a nervózní veselost jsme zapíjeli studeným pivem.

"Co si počneme odpoledne," zvolala Daisy, "a co zítra, a co nejbližších třicet let?"

"Nebud' morbidní," napomenula ji Jordan. "Život začíná znovu, jen co na podzim začne být svěže."

"Ale když je taková vedro," bránila se Daisy div ne se slzami v očích, "a všechno je takové popletené. Pojd'me do

města! "

Její hlas se bořil s horkem, bil do ní, dával jí nesmyslnosti pevný tvar.

"Už jsem slyšel, že někdo předělal stáj na garáž," říkal Tom Gatsbyho, "ale já jsem první člověk, který kdy

předělal garáž na stáj. "

"Kdo chce jít do města?" zeptala se Daisy všestranně. Gatsbyho zrak zabloudil k ní. "Ach," zvolala, "vypadáš tak

chladně. "

Oči se jim setkali, a oni upřeně hleděli na sebe, sami na celém světě. Daisy s námahou sklopila zrak a pohlédla na stůl.

"Vždy vypadáš tak chladně," opakovala. Řekla mu, že ho miluje, a Tom Buchanan to viděl. Byl ohromen. S

rozevřenými ústy zíral nejprve na Gatsbyho a pak zase na Daisy, jakoby v ní právě poznal kohosi, s kým se

potkal před dávnými lety.

"Připomíná mi inzerát s tím člověkem," pokračovala nevinně. "Víš, ten inzerát s tím člověkem -"

"Dobře," skočil jí Tom do řeči, "jsem docela ochoten jít do města. Pojd'te - jdeme všichni do města." Vstal, a ještě

vždy přeskakoval pohledem z Gatsbyho na Daisy. Nikdo se ani nepohnul.

"Tak pojd'te!" Povolovala mu nervy. "A vůbec, co se to s vámi dělá? Pokud máme jít do města, tak pojd'me."

Zvedl k ústům pohár s posledním zbytkem piva a ruka se mu třásla, co se tak snažil opanovat. Daisyin hlas nás

postavil na nohy a vyhnal na rozpálenou štěrkovou cestu.

"To už hned jdeme?" protestovala. "Jen tak? Nikomu ani nedovolíme, aby si nejprve zakouřil?"

"Všichni jsme kouřili přes celý oběd."

"Ale co, zabávajme se," prosila ho. "V takové vedru, a ještě se rozčilovat."

Neodpověděl.

"Tak ať je po tvém," řekla. "Pojď, Jordan."

Šli se nahoru vychystat a my tři chlapi jsme tam stáli a dloubaly nohama do rozpálených skalek. Na západě se už na

nebi vznášel stříbrný srpek měsíce. Gatsby chtěl cosi říct, rozmyslel si to, ale mezitím se už Tom obrátil as

očekáváním něj podíval.

"Stáje máte tady?" zeptal se Gatsby nejistě.

"Asi o půl kilometru dál na té cestě."

"Aha."

Přestávka.

"Nevím, co to je za výmysl stým městem," vybuchl Tom. "Ženské si kdeco nabroudají do hlavy -"

"Vezmeme nějakou pití?" zakřičela Daisy z okna v patře.

"Vezmu whisky," odpověděl Tom a šel dovnitř.

Gatsby se strnule obrátil ke mně.

"V jeho domě nemohu nic říct, stark."

"Daisy má nediskrétní hlas," poznamenal jsem. Je plný - "Zaváhal jsem.

"Je plný peněz," řekl najednou.

To bylo ono. Nikdy jsem si to neuvědomil. Byl plný peněz - to bylo to nevyčerpatelné kouzlo, co v něm stoupalo a

klesalo, to byl jeho cveng, jeho činelové píseň ... Vysoko v bílém paláci králova dcera, zlatá dívka ...

Tom vyšel z domu, balícího do ručníku litrovku, a za ním kráčeli Daisy a Jordan s malými, přiléhavými kloboučky z

kovově zbarvené látky as lehkými pelerínami, přehozenými přes ruku.

"Půjdeme mým autem?" navrhl Gatsby. Ohmatal horkou zelenou kůži na sedadle. "Měl jsem ho nechat v chládce."

"Má normální řazení?" zeptal se Tom.

"Ano."

"Tak si vezměte můj sportáček, as vaším autem pustíte mě."

Návrh se Gatsbyho nezamlouval.

"Nevím, jestli je dost benzínu," namítl.

"Benzínu moře," řekl Tom vyzývavě. Podíval se na ukazatel paliva. "A pokud by došel, mohu se zastavit v drogerii."

Dnes v takové drogerii dostane člověk cokoli. "

Po této zdánlivě bezpředmětnou poznámce zavládlo ticho. Daisy podívala na Toma a zamračila se, a Gatsbyho přeletěl

po tváři těžko vystihnuteľný výraz, vysloveně neznámý, a přitom nejasně povědomý, jako bych ho byl znal pouze z

cizího popisu.

"Pojď, Daisy," řekl Tom a potíší ji ke Gatsbyho autu. "Odvezu tě v této maringotce."

Otevřel dveře, ale Daisy se mu vyklouzla.

"Ty vezmi Nicka a Jordan. My půjdeme za vámi sportákem."

Popošla těsně ke Gatsbyho, až se mu rukou dotýkala kabátu. Nasedli jsme s Jordan a Tomem na přední sedadlo Gatsbyho auta. Tom opatrně přehodil neznámé převody a vyletěly jsme do dusné Pálava; Daisy s Gatsby se nám

vzadu ztratili z dohledu.

"Viděli jste to?" zeptal se Tom.

"Co jsme měli vidět?"

Pronikavě na mě podíval, vědomy si, že my s Jordan jsme to zřejmě věděli od samého začátku.

"Myslíte si, že jsem řádný osel, co?" obvinil nás. "Možná jsem, ale mám - mám téměř šestý smysl, a ten mi

někdy říká, co dělat. Vy to možná nevěříte, ale věda - "

Odmlčel se. Uvědomil si požadavky nejbližších chvil a to ho odtáhli od okraje teoretické propasti.

"Trocha jsem si na toho pána posvítil," pokračoval. "A byl bych šel ještě hlouběji, kdybych byl věděl - "

"Chceš říct, že jsi byl u média?" zeptala se Jordan žertem.

"Cože?" Zmateně hleděl na nás, dokud jsme se smáli. "U média?"

"Ohledně Gatsbyho."

"Ohledně Gatsbyho! Ne, nebyl jsem. Říkal jsem, že jsem si trochu posvítil na jeho minulost."

"A zjistil jsi, že studoval v Oxfordu," napovídala.

"V Oxfordu!" Bylo vidět, že nevěří. "Čerta starého! Vždyť nosí růžový oblek."

"Ale i tak studoval v Oxfordu."

"Pokud, tak v Oxfordu v Novém Mexiku," zafouká Tom pohrdavě, "nebo v nějaké podobné díře."

"Poslyš, Tom. Pokud si takový snob, proč si ho pozval na oběd?" zeptala se Jordan naštvání.

"Pozvala ho Daisy; seznámila se s ním, ještě dokud jsme se vzali - pánbohvie kde."

Všichni jsme už byli trochu podráždění, jak se nám pivo vyvetrávalo z hlavy, a protože jsme si to uvědomovali, chvíli

jsme se vezli mlčky. A pak, když se o kus vpředu vynořily při cestě vybledlé oči doktora TJ. Eckleburga, vzpomněl

jsem si na Gatsbyho obavy o benzín.

"Do města postačí," řekl Tom.

"Ale vždyť tamhle je garáž," protestovala Jordan. "Nechci v této vedru zůstat někde třet."

Tom podrážděně zabrzdil oběma brzdami av oblaku prachu jsme prudce zastavili pod Wilsonovou tabulí. Majitel se

po chvíli vynořil z hlubin svého podniku as vpáčenými bradavkami očima zíral na auto.

"Co kdybyste nám dali benzín?" okřikl ho Tom surově. "Co myslíte, nač jsme tu zastali - obdivovat krajinu?"

"Je mi špatně," řekl Wilson a ani se nepohnul. "Celý den je mi zle."

"Co je vám?"

"Jsem hotový."

"Tak se mám obsloužit sám?" zářily Tom. "Když jste mi telefonovali, tak vám nic nebylo."

Wilson se s námahou odlepil od dveří, ve kterých hledal stín i oporu, as těžkým funěním odbyl zátku na nádrži.

V slunečním světle měl tvář zcela zelenou.

"Nechtěl jsem vás vyrušovat při obědě," řekl. "Ale naléhavě potřebuji peníze, a tak jsem chtěl vědět, co

uděláte s tím starým autem. "

"Jak se vám líbí tohle?" zeptal se Tom. "Koupil jsem ho minulý týden."

"Pěkný žlutý autiak," řekl Wilson, namáhavě pumpujúc.

"Nechcete ho koupit?"

"Mohu se těšit," usmál se chabě Wilson. "Ne, ale na tom druhém bych mohl něco vydělat."

"A nač vám tak najednou třeba peníze?"

"Už jsem tu příliš dlouho. Chci se dostat pryč. Žena i já chceme jít na západ."

"Vaše žena chce jít na západ?" zvolal Tom zaražený.

"Vypráví o tom už deset let." Na chvíli se opřel o pumpu a priclonil si oči. "Ale teď půjde, zda chce nebo ne.

Beru ji pryč. "

V příkrov prachu se mihl kolem nás sporták a zahlédli jsme Kyvným ruku.

"Co platím?" zeptal se Tom drsně.

"Za tyto dva dny jsem přišel na cosi velmi podivné," poznamenal Wilson. "Proto chci jít pryč. Proto jsem vás

otravoval s tím autem. "

"Co platím?"

"Dolar dvacet."

Neúprosná žár mě už trochu ohlupovala a přežil jsem těžkou chvíli, dokud jsem si uvědomil, že jeho podezření

dosud nemíří na Toma. Objevil, že Myrtle má jakýsi vlastní život v jiném světě bez něj, a od toho otřesu mu přišlo

fyzicky špatně. Díval jsem nejprve něj a pak na Toma, který ani ne před hodinou udělal velmi podobný objev

- A napadlo mě, že žádný rozdíl mezi lidmi, ani v inteligenci ani v rase, není takový hluboký jako rozdíl mezi

zdravým a nemocným. Wilson byl tak nemocný, že vypadal provinile, neodpustitelné provinile

- Jakoby byl právě přivedl do neštěstí nějaké chudé děvče.

"Nechám vám to auto," řekl Tom. "Zítra odpoledne vám ho pošlu."

V těchto končinách vždy padal na člověka jakýsi nejasný neklid, ještě i v plné odpolední záři, a já jsem obrátil

hlavu, jakoby varován, že za mnou cosi je. Nad kopat popela nadále bděli obrovské oči doktora TJ. Eckleburga, ale

po chvíli jsem spatřil, že se zvláštní prudkostí se na nás upírají ještě jedny oči, ani ne sedm metrů vzdálené.

V jednom z oken nad garáží byla trochu odhrnutím záclona a Myrtle Wilsonová hleděla dolů na auto. Ve svém

zaujatí si ani neuvědomovala, že ji někdo pozoruje, a na tváři se jí objevoval jeden cit za druhým jako předměty na

fotografii, která pomalu tmavne ve vývojky. Její výraz mi byl podivně známý - často jsem ho u žen vídal, ale na tváři

Myrtle Wilsonovy se mi viděl bezpředmětný a nevysvětlitelný, dokud jsem si neuvědomil, že oči, doširoka rozevřené v žárlivé hrůze, nebrání na Toma, ale na Jordan Bakerovou, kterou pokládala za jeho ženu.

Není horšího zmatku jako zmatek prostomyselného člověka, a když jsme se zase pohnuly, Tom cítil palčivý bič paniky.

Žena i milenka, ještě před hodinou jisté a nedotknutelné, prudce se mu vytrhali zpod vlády. Pudově stoupal na plyn,

protože měl dva cíle, jednak dohonit Daisy, jednak se dostat čím dál od Wilsona, a tak jsme se osmdesátkou hnali k

Astorii, až jsme pod pavučinu nosíky nadzemní železnice zahlédli před sebou neukvapeně jedoucí modrý sport'ák.

"V těch velkých kinech kolem padesátých ulice je tak chladno," vábila nás Jordan. "Zbožňuji New York v létě

odpoledne, kdy je každý pryč. Je na něm cosi ohromně smyslné - přezrálé, jakoby člověku už už padalo do ruky

všelijaké divné ovoce. "

Slovo "smyslný" Toma ještě víc znervóznilo, ale dokud si stačil vymyslet nějakou námitku, sport'ák zastavil a Daisy

nám zamávala, abychom přišli k nim.

"Kam jdeme?" zavolala.

"Co tak do kina?"

"Když je tak horko," ponosovala se. "Vy jděte. My se budeme vozit po městě a pak se setkáme." S námahou

se zmohla na chabý vtip. "Sejdeme se někde na rohu. Já budu ten chlap, co kouří dvě cigarety."

"Tady se o tom nemůžeme dohadovat," řekl Tom netrpělivě, když se z nákladního auta za námi ozvalo zlostné

troubení. "Pojďte za mnou na jižní konec Central Parku před plážemi."

Několikrát obrátil hlavu a rozhlížel se po jejich autě, a pokud jejich provoz zdržela, zpomalil, dokud se zase vzadu neobjevily.

Myslím, že se bál, aby rychle nezahli do kteréjsi boční ulice a navždy se mu neztratili.

Ale nezahli. A tak jsme společně udělali cosi mnohem nepochopitelnější - najali jsme si v pláž salón jednoho

apartmánu.

Na zdlouhavé a bouřlivé dohadování, které skončilo tím, že nás zavedli do pokoje, už se téměř nepamatují, přestože si

pronikavě tělesně vzpomínám, že se mi při něm prádlo šplhala vzhůru nohama jako vlhký had a po zádech mi v

pravidelných přestávkách stékaly chladivé kapky potu. Tato myšlenka se zrodila z Daisyinho návrhu, abychom si

najali pět koupelen a vykoupali se ve studené vodě, a pak vstoupila hmatatelnějším podobu jako "místo, kde si

lze dát matový koktejl ". Každý z nás znovu a znovu opakoval, že to je" šílený nápad "- všichni jsme kvílely do

zaraženého recepčního úředníka odrazu a mysleli jsme si, nebo jsme to aspoň předstírali, že jsme náramně vtipní.

Pokoj byla velká a dusná, a přestože už byly čtyři hodiny, když jsme otevřeli okno, vevalil se dovnitř jen závan z

rozpálených keřů v parku. Daisy šla k zrcadlu, zastala zády k nám a česala se.

"To je nóbl cimra," zašeptala Jordan s úctou a všichni jsme se rozesmáli.

"Otevřete ještě jeden okno," přikázala si Daisy, ani se jen neobrátila.

"Více oken už není."

"Tak to abychom si zavolali po sekeru -"

Jednoduše si netřeba tu horko všímat, "řekl Tom podrážděně." Když na ni stále frfleš, tak je to desetkrát

horší. "

Vybaleno láhev whisky z ručníku a postavil ji na stůl.

"Proč jí nedáte pokoj, stark?" poznamenal Gatsby. "Pokud někdo chtěl jít do města, tak jste to byli vy sám."

Na chvíli zavládlo ticho. Telefonní seznam sklouznutí z háku a rozčlápil na zemi, načež Jordan zašeptala "Pardon" -

ale tentokrát se nikdo nezasmál.

Já ho zvednu, "nabídl jsem se.

"Už ho mám." Gatsby si prohlédl roztržený šňůrku, zamumlal "Hm," jakoby ho to náramně zajímalo, a hodil seznam na

židli.

"To je váš oblíbený výraz, co?" řekl Tom prudce.

"Který?"

"To věčné stark. Kde jste to nabrali?"

"Tak poslyš, Tom," řekla Daisy a obrátila se od zrcadla, "pokud chceš dělat osobní poznámky, nezůstala zde ani

chvilku. Zavolej, ať pošlou trochu ledu na matový koktejl. "

Když Tom zvedl sluchátko, slisovaná žár vybuchla do zvuku az taneční síně pod sebou jsme zaslechli vznešené

akordy Mendelssohnovho Svatebního pochodu.

"Představte si, že se někdo v této vedru vydává!" zvolala Jordan zoufale.

"No co - i já jsem se vdávala v polovině června," vzpomínala Daisy. "Louisville v červnu! Kdosi i omdlel. Kdo to

omdlel, Tom? "

"Biloxi," odsekl.

"Jakýsi Biloxi. 'Blocks' Biloxi, a vyráběl box na boty - to je fakt - a pocházel z Biloxi v Tennessee."

"Odnegli ho k nám domů," přidala se Jordan, "protože jsme bydleli ve druhém domě od kostela. A zůstal u nás tři týdny,

dokud mu otec neřekl, ať se už práce. Den poté, co odešel, otec zemřel. "Po chvilce doložila:" Nijak to spolu

nesouviselo. "

"Znal jsem jednoho Billa Biloxiho z Memphisu," poznamenal jsem.

"To byl jeho bratranec. Zatímco odešel, seznámila jsem se s historií celé jeho rodiny. Dal mi aluminiovou pátku, dodnes

s ní hraji. "

Hudba ztichla, když se začali obřady, pak dolehl přes okno dlouhý výkřik, chvílemi následovaný voláním: "HO - hó -

hó, "a nakonec výbuch jazzu, když se začalo tančit.

"Stárneme," řekla Daisy. "Kdybychom byli mladí, tak bychom se zvedli a zatancovali si."

"Nezapomínej na Biloxiho," varovala ji Jordan. "Odkud jsi ho poznal, Tom?"

"Biloxiho?" S námahou se soustředil. Já jsem ho neznal. Byl to Daisyin známý. " "To tedy ne," prohlásila. "V životě jsem ho neviděla. Přicestovat tím zvláštním vozem."

"Ale říkal, že tě zná. Vyrostl prý v Louisville. Asa Bird ho přivedl v poslední chvíli a zeptal se, jestli pro něj

nemáme místo. "

Jordan se usmála.

"Asi putoval domů a cestou se přiživují, kde se dalo. Říkal mi, že byl předsedou vašeho ročníku na univerzitě."

Nechápavě jsme s Tomem podívali na sebe.

"Biloxi?"

"Za prvé, žádného předsedy jsme neměli -"

Gatsby si krátce, neklidně bubnoval nohou a Tom něj najednou upřel pohled.

"Mimochodem, pan Gatsby, vy jste prý promovali na Oxfordu."

"Ne zcela."

"Ale ano, prý jste tam studovali."

"Ano - studoval jsem tam."

I Přestávka. Nato zazněl Tomův hlas, pochybovačný a urážlivý:

"Vy jste tam byli asi ve stejnou dobu jako Biloxi na Yale."

Další přestávka. Zaklepal číšník a přinesl drcenou matu a led, ale ani jeho "děkuji", ani Nečujam šťuknutí

zavíraných dveří nevěděli přerušit ticho. Konečně se měla vyjasnit ta nesmírně významná podrobnost.

"Říkám vám, že jsem tam studoval," opakoval Gatsby.

"To jsem slyšel, ale chtěl bych vědět kdy."

"V devatenáctém, ale zůstal jsem tam jen pět měsíců. Proto nemohu o sobě s klidným svědomím říct, že jsem

tam vystudoval. "

Tom se rozhlédl, jestli se i na našich tvářích zračí stejná nedůvěra. Ale my jsme všichni hleděli na Gatsbyho.

"Někteří důstojníci dostali po příměří takovou možnost," pokračoval. "Mohli jsme jít na kteroukoliv univerzitu v Anglii

nebo ve Francii. "

Nejraději bych byl vstal a poklepal ho po rameni. Zase jsem cítil, že se mi vrací absolutní víra v něho, jak již

několikrát.

Daisy vstala s chabým úsměvem a šla ke stolu.

"Otevři tu whisky, Tom," kázala mu, "a udělám ti matový koktejl. Alespoň se nebudeš cítit tak hloupě ... Podívej na tu

matu! "

"Počkej," osopil se na ni Tom, "chci se pana Gatsbyho ještě na cosi zeptat."

"Ať se líbí," řekl Gatsby zdvořile.

"Jaký cirkus to chcete udělat v mém domě?"

Karty konečně leželi na stole, a Gatsby byl spokojen.

"Žádný cirkus nedělá." Daisy zoufale dívala z jednoho na druhého. "Ty děláš cirkus. Prosím tě, ovládej se trochu."

"Ovládej se!" opakoval Tom, jakoby vlastním uším nevěřil. "To je asi nejnovější móda, sedět se založenýma rukama

a dívat se, jak takový pan nicko z ktovieodkial' kurizuje tvé ženě. No, pokud sis to takhle představovala, tak si se tedy

šekelů ... Dnes se začínají lidé vysmívat rodinnému životu a rodinným institucím, jakým se nadějete, hodí všechno přes

palubu a začnou uzavírat smíšená manželství mezi bílými a černými. "

Unesen vášnivým tlachání, považoval se za člověka, který stojí sám na poslední baště civilizace.

"Tady jsme všichni bílí," řekla tiše Jordan.

"Vím, že nejsem velmi oblíbený. Neusporadúvam velké zábavy. Člověk si asi musí z domu udělat chlív, aby měl

nějakých přátel - v moderním světě. "

Přestože jsem byl naštvaný, tak jako všichni, jen-jen že jsem se nerozesmál, kdykoliv otevřel ústa, taková dokonalá byla

ta přeměna ze zhýralců na Filistinské.

"A teď řeknu něco já vám, stark -" začal Gatsby. Ale Daisy uhodla, co má za lubem.

"Prosím tě, ne!" přerušila ho bezmocně. "Prosím vás, pojďme všichni domů. Proč nejdeme domů?"

"Vynikající návrh." Vstal jsem. "Pojď, Tom. Nikomu se nechce pít."

"Rád bych věděl, co mi chce pan Gatsby říci."

"Vaše žena vás nemiluje," řekl Gatsby. "Nikdy vás nemilovala. Miluje mě."

"Vy jste šílený!" vykřikl Tom automaticky.

Gatsby vyskočil na rovné nohy a celý ožil vzrušením.

"Nikdy vás nemilovala, slyšíte?" zvolal. "Provdala se za vás jen proto, že jsem byl chudý a jí se už omrzelo na

mě čekat. Byl to strašný omyl, ale na dně duše nikdy nemilovala nikoho pouze mě! "

V této chvíli jsme se Jordan i já pokusili odejít, ale Tom i Gatsby trvali, abychom zůstali, jeden víc než druhý -

jakoby ani jeden z nich neměl co skrývat a jakoby to byla nějaká výsada, že můžeme alespoň zprostředkovaně prožívat

jejich city.

"Sedni si, Daisy." Tomův hlas se marně pokoušel o otcovský tón. "Co se tu dělalo? Chci vědět všechno."

"Řekl jsem vám, co se dělalo," odvětil Gatsby. "Co se dělalo už pět let - a vy jste to nevěděli."

Tom se prudce otočil k Daisy.

"Ty ses pět let potýkala s tímto chlapem?"

"Nestretala," řekl Gatsby. "Ne, setkávat jsme se nemohli. Ale obou nás celou tu dobu spojovala láska, stark, a vy

jste to nevěděli. Někdy jsem se smál - "ale v očích se mu smích nezračil -" když jsem si pomyslel, že to nevíte. "

"Aha - to je všechno." Tom sepjál tučné prsty jako farář a pohodlně se opřel v křesle.

"Vy jste šílený!" vybuchl. "Co se stalo před pěti lety, o tom vyprávět nemohu, protože tehdy jsem Daisy neznal - a přísahám bohu, že si neumím představit, jak jste se k ní dostali blíže než na kilometr, pouze že byste k nim

nosili přes zadní dveře nákupy z obchodu. Ale všechno ostatní je obyčejné lež. Daisy mě milovala, když se za mě

vydávala, a miluje mě i teď. "

"Ne," řekl Gatsby a zavrtěl hlavou.

"Ale ano, miluje mě. Chyba je pouze v tom, že si někdy vezme do hlavy nějaký hloupý nápad a pak neví, co dělá."

Moudře si přikývl. "A co víc, i já miluji Daisy. Sem tam si vyhodím z kopýtky a vyvedu nějakou hloupost, ale vždy

se vrátím, a na dně srdce jsem ji vždy miloval. "

"Jsi odporný," řekla Daisy. Obrátila se ke mně a její hlas, znějící o oktávu hlubší, naplnil pokoj pronikavým

pohrdáním: "Víš, proč jsme odešli z Chicaga? Divím se, že ti neporadíte, jak pěkně si tam vyhodil z kopýtka."

Gatsby prošel pokoj a zastavil za ní. "Daisy, to vše se už skončilo," řekl vážně. "Už na tom nezáleží. Jen mu

řekni pravdu - že si ho nikdy nemilovala - a navždy to zahladit. "

Vzhledla nevidomými očima. "Jak - jak bych ho mohla milovat - možná si to vůbec představit?"

"Nikdy si ho nemilovala."

Zaváhala. Téměř prosebné upřela oči na Jordan a na mě, jakoby si konečně uvědomila, co dělá-a jakoby celou dobu, už

od samého počátku, nezamýšlela udělat vůbec nic. Ale už se to stalo. Nyní bylo pozdě.

"Nikdy jsem ho nemilovala," řekla s patrný neochotou.

"Ani v Kapiolani?" zeptal se Tom najednou.

"Ne."

Z taneční síně pod námi se na vlnách rozpáleného vzduchu nesli tlumené a zadušavé akordy.

"Ani v ten den, kdy jsem tě nesl dolů z Punch Bowlu, aby sis nezamočila boty?" V jeho hlase zazněla drsná

něžnost. "... Daisy?"

"Dej pokoj, prosím tě." Hlas měla chladný, ale nenávistná trpkost se z něj vytratila. Podívala na Gatsbyho. "A je to,

Jev, "řekla - ale když si chtěla zapálit cigaretu, ruka se jí třásla. Najednou hodila cigaretu i hořící zápalku na

koberec.

"Chceš příliš mnoho!" zavolala na Gatsbyho. "Miluji tě teď - to ti nestačí? Nemůžu odvolat, co bylo."

Bezmocně se rozvzlykala. "Kdysi jsem ho milovala

- Ale milovala jsem i tebe. "

Gatsby otevřel a zavřel oči.

"Milovala jsi i mě?" opakoval po ní.

"I to je lež," řekl Tom zuřivě. "Ani nevěděla, že jste na světě. Co vy víte - mezi mnou a Daisy jsou věci,

jaké vy nikdy nepoznáte, jaké ani jeden z nás nikdy nezapomene. "

Zdálo se, že ta slova se do Gatsbyho přímo tělesně zařezávají.

"Chci se s Daisy popovídat mezi čtyřma očima," trval. "Nyní je celá rozrušená -"

"Ani mezi čtyřma očima ti nemůžu říct, že jsem Toma nikdy nemilovala," přiznala žalostným hlasem.
"Nebyla

by to pravda. "

"Jistěže ne," souhlasil Tom.

Obrátila se k muži.

"Jakoby tobě na tom záleželo," řekla.

"Ovšem záleží. Odteď se o tebe budu lépe starat."

"Nerozumíte," řekl Gatsby hlasem, poznamenaná panikou. "Vy se už o ni starat nebudete."

"Ne?" Tom vyvalil oči a zasmál se. Už se ovládal

- Mohl si to dovolit. "A proč ne?"

"Daisy od vás odchází." "Hloupost."

"Ale já opravdu odcházím," řekla, navidomoči nejistě.

"Neodchází!" Tomovy slova jakoby se najednou hrozivě opřeli do Gatsbyho. "A rozhodně ne s
obyčejným

podvodníkům, který by musel ukrást ještě i ten prsten, co jí dá na prst! "

"Už nevydržím!" zvolala Daisy. "Prosím vás, pojďme už."

"Kdo vy vůbec jste?" vybuchl Tom. Jeden z té bandy, co poskakuje kolem Meyera Wolfshiema - tolik
náhodou

vím. Trošku jsem se o vašich obchodech informoval - a zítra v tom budu pokračovat. "

"Ať se vám jen líbí, stark," řekl Gatsby pevným hlasem.

"Přišel jsem na to, co byly ty vaše drogerie." Obrátil se k nám a vychrlil to ze sebe. "Spolu s tím
Wolfshiemom

poskupovali zde i v Chicagu řadu drogerií v bočních uličkách a prodávaly pod pultem doma
karamelizovaný Snaps. To je

jedno z jeho čísel. Když jsem ho poprvé v životě viděl, tipoval jsem, že načerno kšeftuje se Snaps, a
velmi jsem se

nemýlil. "

"No a co?" řekl Gatsby zdvořile. "Pokud se pamatuji, váš přítel Walter Chase se vůbec neodhodil,
když se

mohl trochu přiživit. "

"A vy jste ho nechali v kaši, pravda? Ani jste prstem nepohnuli, když ho v New Jersey na měsíc zavřeli. Bože! Měly by

jste Waltera slyšet, když přijde na vás řeč! "

"Přišel za námi celkem Švorc. Byl ohromně rád, že si může nahrabat trochu peněz, stark."

"Toho Stark si nechte!" okřikl ho Tom. Gatsby neodpověděl. "Walter by vás mohl namočit i za porušování

zákona o sázkách, ale Wolfshiem ho tak vystrašil, že raději drží zobák. "

Gatsbyho se zase objevil na tváři ten neznámý, a přece povědomý výraz.

"A to s těmi Drogerie byly pouze malé ryby," pokračoval Tom pomalu, "ale teď šijete cosi takové, že se Walter o tom

bojí co jen povídat. " Podíval jsem na Daisy, která upírala vyděšené oči jednou na Gatsbyho, jednou na muže, a pak na Jordan, která začala na

bradě balancovat s neviditelným, ale velmi zajímavým předmětem. Nato jsem se obrátil ke Gatsbyho - a zděsil jsem se

jeho výrazu. Vypadal - a to říkám se zaslouženým pohrdáním ke klevetivého blábotu v jeho zahradě - jakoby byl "zabil

člověka ". Vtom okamžiku se jeho tvář nedala popsat jinak než těmi fantastickými slovy.

Výraz zmizel a Gatsby začal vzrušeně vyprávět Daisy, všechno popíral, bránil své jméno před obviněními, které

nikdo nevyslovil. No ona se s každým slovem stále více uzavírala do sebe, a tak se Gatsby vzdal av boji

pokračoval už jen mrtvý sen, a dokud se odpoledne nenávratně krátili, snažil se dotknout čehosi, co již bylo

nehmatatelné, dobýval se nešťastně, podřízeno zoufalství, k tomu ztracenému hlasu na druhém konci pokoje.

Ten hlas zase poprosil, abychom už šli.

"Prosím tě, Tome! Už to nevydržím."

Vystrašené oči prozrazovaly, že jakékoliv záměry, jakákoliv odvaha, to vše bylo nenávratně pryč.

"Vy dva už jděte domů, Daisy," řekl Tom. "V autě pana Gatsbyho."

Podívala na Toma, už vylekaná, ale ten s velkodušným pohrdáním trval na svém.

"Jen jdi. Nebude tě obtěžovat. Už si tuším uvědomil, že jeho opovážlivý flirtík skončil."

A nato zmizely, beze slova, vytržení, náhodní, odříznuti - jak přízraky - ještě i od naší lítosti.

Po chvíli Tom vstal a začal balit neotevřenou láhev whisky do ručníku.

"Chcete se napít? Jordan? ... Nick?" Neodpověděl jsem. "Nick?" zeptal se znovu. "Prosím?" "Chceš se napít?"

"Ne, děkuji ... Právě jsem si vzpomněl, že mám dnes narozeniny."

Měl jsem třicet let. Předě mnou se prostírala zlověstná, hrozivá cesta nového desetiletí.

Bylo sedm hodin, když jsme nasedli s Tomem do sporták a vydali se na Long Island. Tom v jednom kuse vyprávěl,

nadšeně a se smíchem, ale jeho hlas byl pro nás dva s Jordan takový vzdálený jako cizí křik na chodníku nebo

hřmot nadzemní železnice nad našimi hlavami. Lidská sympatie má své hranice, a my jsme bez nejmenší lítosti

nechali je tragický spor za sebou spolu s miznúcimi světly města. Třicítka - příslib desetiletí samoty, ubývající

počet svobodných známých, ubývající obsah v měšce nadšení, ubývající vlasy. Ale měl jsem vedle sebe Jordan,

která byla na rozdíl od Daisy taková moudrá, že nepřenášela dávno zapomenuté sny z jednoho věku do druhého. Když jsme

šli po tmavém mostě, její bledá tvář se mi líně opřela o rameno na kabátě a hrůzyplný úder třicítky zamrel při

podpůrné stisku její ruky.

A tak jsme se vezli chladnoucím soumrakem vstříc smrti.

Mladý Řek Michaelis, který měl tu kavárna při kupách popela, byl hlavním svědkem při soudní ohledání mrtvol.

Přes největší vedro spal, pak cosi po páté se jen tak vybral do garáže a George Wilsona našel v kanceláři

nemocného - opravdu nemocného, byl právě takový bledý jako ty jeho bílé vlasy a na celém těle se třásl. Michaelis mu radil,

aby si šel lehnout, ale Wilson odmítl, neboť by mu prý utekli obchody. Dokud ho soused přesvědčoval, strhl se jim nad

hlavami zuřivý lomož.

"Zamkl jsem tam ženu," vysvětloval Wilson klidně. "Zůstane tam až do pozítří, a pak se odstěhovat."

Michaelis se podívil; čtyři roky byly sousedy, a Wilson nikdy nevypadal na to, že by byl jen trochu schopný

takového výroku. V podstatě to byl jeden z takových unaven tvorů; pokud nepracoval, seděl na židli ve dveřích a díval

na lidi a na auta, co chodili po cestě. Pokud se mu někdo promluvil, vždy se přívětivě, bezbarvě usmál. Byl mužem

své ženy, ne sám sebou.

Michaelis se tedy pochopitelně snažil vyzvědět, co se stalo, ale Wilson nechtěl říct ani slova - namísto toho začal na návštěvníka vrhat podivné, podezřívavé pohledy a vyptával se ho, co dělal v určité hodiny v určité dny.

Když už Michaelis začínal být nervózní, kolem dveří prošlo pár dělníků, mířících do restaurace, a tak využil

příležitost a šel pryč, ačkoli později chtěl ještě přijít. Ale nepřišel. Asi zapomněl, to je všechno. Když zase vyšel ven,

cosi po sedmé, vzpomněl si na ten rozhovor, protože zdola z garáže slyšel hlas paní Wilsonovy, hlasitý a pohrdavý.

"Zbi mě!" slyšel ji vykřikovat. "Sraz mě na zem a zbi mě, zbabělec jeden špinavý!"

Vzápětí vyběhla do soumraku, kývajíc rukama a vykrikujúc - a dokud se stačil pohnout ode dveří, bylo po všem.

"Auto smrti," jak ho nazvali noviny, nezastalo; vyřítily se z houstnoucí tmy, na zlomek vteřiny tragicky zakolísali a

pak zmizelo za zatáčkou. Mavromichaelis si ani nebyl jistý, jakou mělo barvu - prvnímu policistovi řekl, že bylo

světle zelené.

Druhé auto, to, co šlo směrem do New Yorku, zastavilo o sto metrů dál a jeho řidič se spěšně vrátil tam, kde

Myrtle Wilsonová, jejíž život tak násilně vyhasl, klečela na silnici a její hustá, tmavá krev se mísila s prachem.

Michaelis a ten řidič byli při ní první, ale když jí roztrhli blůzu, dosud vlhkou od potu, viděli, že levý prs se jí

volně houpe jako nějaký přívěsek, a nebylo ani třeba poslouchat, zda srdce pod ním bije. Ústa měla doširoka otevřená a v

koutcích natržené, jakoby se trochu dusila, když ze sebe vydávala tu úžasnou životnost, kterou si uchovala tak dlouho.

Už z dálky jsme viděli tři či čtyři auta a zástup zvědavců.

"Nehoda!" řekl Tom. "To je dobře. Konečně se Wilsonovi trochu rozhýbe obchod."

Zpomalil, ale stále neměl v úmyslu zastat, pouze když jsme přišli blíž, při pohledu na zaražené, zaujaté tváře lidí

před dveřmi garáže automaticky šlápl na brzdu.

"Podívejme, co se dělá," řekl nejistě. "Jen na skok."

Nato jsem si uvědomil, že z garáže se neustále ozývá dutý, trucovitému zvuk - a když jsme vysadli ze sportáka a pobrali

se ke dveřím, zvuk se rozložil na slova "Bože můj", znovu a znovu opakované v zadušavom stone.

"To je něco vážně," řekl Tom vzrušeně.

Postavil se na prsty a přes kruh hlav nahlížel do garáže, osvětlené pouze žlutým světlem žárovky v houpající se

kovovém koši. Pak mu zachrapčalo v hrdle, prudce se rozmáchl mocnými rukama a prodrál se přes zástup.

Kruh se zase zavřel za ustavičného planoucího reptání; prošla snad minuta, dokud jsem vůbec něco uviděl. Nato rozbili formaci noví zvědavci, a my s Jordan jsme se najednou našli uvnitř.

Na ponku u zdi ležela mrtvola Myrtle Wilsonovy, zabalená v přikrývce a ještě v jedné přikrývce, jakoby ji v ten

horký večer mrazilo, a nad ní se skláněl Tom, obrácený zády k nám a nehybný. Vedle něj stál policista z

motocyklové hlídky as náramným pocením a opravováním si zapisoval do notesu jména. Zprvu jsem nevěděl zjistit,

odkud přicházejí ty škreklávé, Stonava slova, které se tak hlasitě rozléhalo v holé garáži - a pak jsem spatřil

Wilsona, jak stojí na vyvýšeném prahu kanceláře, oběma rukama se drží veřeje a houpe se sem a tam. Jakýsi člověk mu

tiše domlouval a každou chvíli se mu pokoušel položit ruku na rameno, ale Wilson neviděl a neslyšel. Oči mu pomalu

klesaly od houpající se žárovky k břemenu na ponku u zdi, pak se s myknutím zase vraceli k žárovce, a přitom

neustále volal, škreklávo a strašlivě: "Bože mů-OJ! Bože mů-OJ! Bože mů-oj!"

Po chvíli Tom prudce zvedl hlavu, zastřené očima se rozhlédl po garáži a cosi nesouvisle zamumlal policistovi.

"M - a - v -" říkal policista, "- o -"

"Ne, r -" opravil ho ten druhý, "M - a - v - r - o -"

"Poslouchejte," zamumlal Tom zuřivě. S "r -" pravil policista, "o -"

"O -"

"O -" Zvedl hlavu, když mu Tomova široká ruka dopadla tvrdě na rameno. "Co chcete, člověče?"

"Chci vědět, co se stalo."

"Srazilo ji auto. Na flek mrtvá."

"Na flek mrtvá," opakoval Tom s nehybným pohledem.

"Vyběhla na cestu. Hovado jedno, ani jen nezastal s tím autem."

"To byly dvě auta," řekl Michaelis, "jedno šlo nahoru a druhé dolů, víte?"

"Kam šli?" zeptal se policista dychtivě.

"Každé jiným směrem. No a ona -" zvedl ruku k příkrývkám, ale na půli cesty se zarazil a spustil ji zase k boku, "- ona

vyběhla ven a to auto, co šlo z New Yorku, ji naplno nabralo, takovou padesátkou nebo šedesátce. "

"Jak se to tady jmenuje?" zeptal se policista.

"Nijak, nemá to jméno."

Přistoupil k nim bledý, slušně oblečený černoch.

"Bylo to žluté auto," řekl, "velké žluté auto. Nové."

"Viděli jste nehodu?" zeptal se policista.

"Ne, ale to auto prošlo kolem mě o kus dál na silnici a táhlo více než šedesátku. To byla taková osmdesátka,

devadesátkou. "

"Pojďte sem, ať si zapíšeme vaše jméno. Nezavádějte tam. Chci si zapsat, jak se jmenuje."

Několik slov z tohoto rozhovoru zřejmě proniklo až k Wilsonovi, kníšucemu se ve dveřích kanceláře, neboť mezi jeho

zadušavými výkřiky se najednou ozvala nové téma:

"Mně nemusíte vyprávět, co to bylo za auto! Dobře vím, co to bylo za auto!"

Podíval jsem na Toma a viděl jsem, jak se mu pod kabátem napíná pletenec svalstva vzadu na rameni. Rychle šel k

Wilsonovi, zastavil před ním a pevně ho chytil za ruce nad loktem.

"Musíte se vzpamatovat," řekl mu s drsností, která působila uklidňujícím dojmem.

Wilson upřel oči na Toma; prudce se postavil na prsty a vzápětí by se byl zhroutil na kolena, kdyby ho Tom nebyl držel.

"Poslouchejte," řekl Tom a trochu ho potrásl. "Došel jsem sem pouze před chvilkou z New Yorku. Chtěl jsem vám

přivést ten sport'ák, co jsme o něm povídali. To žluté auto, ve kterém jsem se odpoledne vezl, nebylo moje - slyšíte?

Za celé odpoledne jsem ho ani neviděl. "

Pouze ten černoch a já jsme byli tak blízko, že jsme slyšeli, co říká, ale policistovi se zřejmě nezamlouval jeho tón a

zamířil ta výbojnému pohledem.

"Co to tam je?" zeptal se.

"Já jsem jeho přítel." Tom obrátil hlavu, ale rukama pevně držel Wilsona. "Říká, že zná to auto, co to udělalo ...

Bylo žluté. "

Policista, hnáný jakýmsi neurčitým popudem, podezíravě podíval na Toma.

"A vaše auto má jakou barvu?"

"Modré, sport'ák."

"Jdeme rovnou z New Yorku," řekl jsem.

Potvrdil to kdosi, co šel kousek za námi, a policista se odvrátil.

"Tak, a teď kdybyste mi ještě jednou pořádně nadiktovali to jméno -"

Tom zvedl Wilsona jako panenku, zanesl ho do kanceláře, posadil ho na židli a vrátil se.

"Někdo by sem mohl jít a sednout si k němu," zavelel s převahou. Čekal, dokud dva chlapi, co stáli nejbliže,

nepodívali na sebe a nepobrali se neochotně do kanceláře. Pak za nimi zavřel dveře a sešel z jediného schůdku,

vyvarování se pohledu na stůl. Když šel kolem mě, zašeptal: "Pojďme pryč."

S pocitem, že jsme strašně nápadní, tlačili jsme se za Tomem, který nám pánovitě rukama prorážel cestu přes dosud

rostoucí zástup; přitom jsme prošli kolem pospíchajícím se doktora s kufříkem v ruce, jehož zavolali v šílené naději před

půl hodinou.

Tom šel pomalu, dokud jsme nebyli za zatáčkou - pak pevně šlápl na plyn a sport'ák se řítíl nocí.

Po chvíli jsem slyšel tichý, chraplavý vzlyk a viděl jsem, že po tváři mu stékají slzy.

"Hajzl zbabělý!" vyjekl stejně. "Ani jen nezastal."

Buchananovský dům se najednou nesl k nám pomezi tmavé, šumící stromy. Tom zastavil u dveří a pohlédl na

patro, kde dva okna mezi divokým hrozném jakoby kvetly světlem. "Daisy je doma," řekl. Když jsme vysadali, podíval na mě a po tváři mu přelétl mrak.

"Měl jsem tě vysadit v Západním vejci, Nick. Dnes se již tak nedá nic dělat."

Celý se jaksi změnil a vyprávěl vážně a rozhodně. Když jsme kráčeli ke schodům po šterkové cestičce, zalité

měsícem, několika pevnými větami odbavil celou situaci.

"Zatelefonovat ti po taxík, aby si mohl jít domů, a dokud budeš čekat, jděte s Jordan do kuchyně, ať vám dají

něco na večeři - pokud máte chuť. "Otevřel dveře." Pojd'te dovnitř. "

"Ne, děkuji. Ale byl bych rád, kdybys mi zavolal ten taxík. Počkám venku."

Jordan mi položila ruku na předloktí.

"Nepůjdeš dovnitř, Nick?"

"Ne, děkuji."

Bylo mi mírně nanic a chtěl jsem být sám. Ale Jordan tam ještě chvilku postane.

"Ještě je jen půl desáté," řekla.

Nešel bych dovnitř ani za boha; na jeden den jsem je měl všechny až po krk, a najednou to platilo i na Jordan. Zřejmě

se mi to dost dalo vyčíst z tváře, protože se strmě zvrtila a vyběhla nahoru po schodech do domu. Několik minut jsem seděl s

hlavou v dlaních, dokud jsem neslyšel, že uvnitř kdosi zvedá telefon a komorníky hlas objednával taxík. Pak jsem se

pomalů pobral po cestičce, že počkám u brány.

Neprošel jsem ani dvacet metrů, když jsem zaslechl své jméno a mezi dvěma keřů vykročil na cestičku Gatsby.

Tehdy to už se mnou asi vypadalo všelijak, protože jsem nevěděl myslet na nic jiného, jen na to, jak mu růžový oblek

svítí v měsíčním světle.

"Co tady děláte?" zeptal jsem se.

"Jen tak stojím, stark."

Nevím proč, ale zdálo se mi to hanebné. Ktohovie, možná se chystal v následující chvíli vykrást dům; nebyl

bych se divil, kdybych byl v tmavém křoví za ním uviděl zlověstné tváře, tváře "Wolfshiemových lidí".

"Viděli jste cestou nějaké neštěstí?" zeptal se po chvíli.

"Ano."

Zaváhal.

"Je mrtvá?"

"Ano."

"Myslel jsem si to; i Daisy jsem tak řekl. Lépe, když šok přijde najednou. Přestala to docela dobře."

Vyprávěl, jakoby na jiném nezáleželo, jen na Daisyině reakci.

"Do Západního vejce jsem šel boční cestou," pokračoval, "a auto jsem nechal v garáži. Pochybuji, že by nás byl

někdo viděl, ale najisto to tvrdit, ovšem nemohu. "

To se mi už tak zprotivil, že jsem se mu ani namáhal říct, že se mýlí.

"Kdo byla ta žena?" zeptal se.

"Jmenovala se Wilsonová. Její muž má tu garáž. Jak se to vlastně stalo, sakra?"

"No, pokusil jsem se ještě strhnout volant -" Ztichnul, a najednou jsem si domyslel pravdu.

"Daisy řídila?"

"Ano," odvětil po chvíli, "ale řeknu, přirozeně, že jsem vedl já. Víte, když jsme vyšli z New Yorku, byla velmi

nervózní a myslela si, že se uklidní, pokud bude řídit - a ta žena nám vběhla do cesty, zrovna když jsme měli auto z

protisměru. Seběhlo se to strašně rychle, ale zdálo se mi, že se chce s námi povídat, jakoby si myslela, že jsme nějakí

známí. No a Daisy nejprve zabočila pryč od té ženy k tomu druhému autu, ale pak jí selhaly nervy a zahrnula zase zpátky.

Jen co jsem se dotkl volantu, ucítil jsem náraz - určitě ji to na místě zabilo. "

"Celkem ji to roztrhl -"

"Nemluvte mi o tom, stark." Bolestně se strhl. "Tak či onak - Daisy přidala plyn. Chtěl jsem, aby zastavila, ale

ona nemohla, tak jsem zatáhl ruční brzdu. Pak se mi zhroutila do klína a dále jsem řídil já. "

"Zítra jí už nic nebude," dodal po chvíli. Já tu jen počkám, jestli ji nebude obtěžovat pro tu nepřijemnost dnes

odpoledne. Zamkla se ve svém pokoji a kdyby začínal být násilný, Daisy bude rozsvěcovat a zhasínat světlo. "

"Ani se jí nedotkne," řekl jsem. "Nemyslí na ni."

"Já mu nevěřím, stark."

"Jak dlouho tu budete čekat?"

"Celou noc, pokud bude třeba. Přinejmenším dokud všichni nepůjdou spát."

Napadlo mě, že na věc lze dívat i jinak. Co když Tom zjistí, že auto vedla Daisy? Může si vzít do hlavy, že je v

tom nějaká souvislost - může si vzít do hlavy cokoli. Podíval jsem na dům; dolu svítily dva či tři okna az Daisyinej

pokoje na vyvýšeném přízemí se rozlévala růžová záře.

"Počkejte tady," řekl jsem. "Podívám, zda se nechystá nějaký rozruch."

Vrátil jsem se zpět po okraji trávníku, ticho jsem prošel štěrkovou cestičku a po prstech vystoupil nahoru po schodech na

verandu. V salonu byly rozhrnuté záclony a viděl jsem, že uvnitř nikdo není. Když jsem prošel verandu, kde jsme večeřeli

v ten červnový večer před třemi měsíci, dostal jsem se k malému obdélníku světla; domyslel jsem si, že to je okno na

komoře.

Roleta byla stažena, ale nad podobločnicou jsem našel spáru.

Daisy a Tom seděli naproti sobě za kuchyňským stolem a mezi nimi stál talíř se studeným pečeným kuřetem a dvě

láhve piva. Soustředěně jí cosi vyprávěl přes stůl a ve svém zaujetí její chytil ruku a celou jí ji zakryl dlaní. Daisy

chvílemi zvedla k němu oči a souhlasně přikývla.

Nebyly šťastní a ani jeden z nich se nedotkl kuřete či piva - a přece nebyly ani nešťastní. Z celého výjevu neklamné vyzařovalo ovzduší přirozené důvěrnosti a každý by byl řekl, že osnuje nějaké úklady.

Když jsem se po prstech odplížil z verandy, slyšel jsem, jak po tmavé cestě nejistě postupuje k domu můj taxík.

Gatsby čekal na cestičce přesně tam, kde jsem ho nechal.

, Je tam nahoře ticho? "Zeptal se úzkostlivě.

"Ano, docela ticho." Zaváhal jsem. "Raději pojd'te domů a vyspěte se."

Zavrtěl hlavou.

"Počkám tady, dokud si Daisy nelehne. Dobrou noc, stark."

Strčil ruce do kapes na kabátě, obrátil se a dále si horlivě prohlížel dům, jakoby moje přítomnost kalila posvátnost

jeho hlídky. A tak jsem odešel a nechal jsem ho stát v měsíčním světle - na stráži nad ničím.

Celou noc jsem oka nezamhouřil, nad průlivem neustále zavýjala v mlze siréna a já jsem se napůl nemocný zmítal mezi

groteskních skutečností a divokými, hrůzyplný sny. Nad ránem jsem zaslechl na Gatsbyho štěrkové cestičce taxík, a

hned jsem vyskočil z postele a začal se oblékat - měl jsem pocit, že mu cosi musím říct, před čímsi ho varovat, a

ráno by už bylo pozdě.

Když jsem šel přes trávník, viděl jsem, že dveře na domě jsou ještě otevřené a on se opírá o stůl v hale, zdolán

sklíčenosti či spánkem.

"Nestalo se nic," řekl mdle. "Čekal jsem a asi o čtvrté přišla k oknu, chvílku tam postane a pak zhasla."

Jeho dům se mi nikdy nezdál tak obrovský jako v tu noc, kdy jsme prekutávali velké pokoje a sháněli cigarety. Rozhříňali

jsme záclony, které byly jako stany, a prehmatali nezrátatelné metry tmavých stěn, hledajíc elektrické vypínače - jednou

jsem se s člapnutím svalil na klávesy neviditelného klavíru. Všude bylo nevysvětlitelně mnoho prachu a pokoje byly

žluklého, jakoby je už dlouhé dny nevetrali. Na neznámém stole jsem našel dózu av ní dvě vypáchnuté, suché

cigarety. V salonu jsme dokořán otevřeli velké skleněné dveře, sedli si, kouřili a dívali do tmy.

"Měli byste jít pryč," řekl jsem. "Určitě vystopují vaše auto."

"Ted' jít pryč, stark?"

"Jděte na týden do Atlantic City nebo do Montrealu."

Nechtěl o tom ani slyšet. Vždyť nemůže opustit Daisy, dokud nebude vědět, co Daisy spraví. Zoufale se držel jakési

poslední naděje a já jsem neměl to srdce, abych mu ji bral.

V tu noc mi vyprávěl podivné historii svého mládí s Danem Codym - vyprávěl mi ji, protože Jay Gatsby "se

rozbil jako sklo o Tomovu tvrdou zlobu a dlouhá, tajná komedie skončila. Myslím, že by se byl bez nejmenší výhrady

přiznal k leccemu, ale chtěl vyprávět o Daisy.

Byla prvním "slušným" dívkou, které v životě potkal. Při různých blíže neurčených příležitostech už přišel do

styku s takovými lidmi, ale vždy ho od nich odděloval neviditelný plot z ostnatého drátu. Něj byla vzrušivě

žádoucí. Chodil k nim domů, nejprve s jinými důstojníky z Camp Taylor, pak i sám. Nevycházel z úžasu - v životě

nevkročil do takového krásného domu. Co však ten dům naplňovalo strhujícím kouzlem, to byl fakt, že v něm bydlela Daisy -

byl její čímsi takovým samozřejmým jako jemu stan v táboře. Obostieralo ho ovzduší zralého tajemství, náznak, že ložnice

na patře jsou hezčí a chladnější než jinde, že na jeho chodbách se odehrává cosi veselého a zářivého, že zde lze nalézt

romantické dobrodružství, ne žluklého a odložené mezi levandulí, ale svěží, dýchající, poznamenané

letošními lesklými auty a tanci, po kterých ještě nestačili uvažovat květiny. A vzrušovalo ho i to, že Daisy už

mnozí chlapi milovali - v jeho očích byla tím cennější. Po celém domě cítil jejich přítomnost, vzduch byl prostoupen

stíny a ozvěnami doznievajících citů.

Věděl však, že do Daisyinho domu se dostal pouze nesmírnou souhrou okolností. Co jaká skvělá budoucnost ho čekala

jako Jaya Gatsbyho, tehdy byl mládencem bez halíře a bez minulosti a neviditelný plášť uniformy mu mohl každou

chvilu spadnout z ramen. A tak se snažil využít čas co nejlépe. Zmocnil se, čeho se dalo, nenasytné a bez výčitek

svědomí - a nakonec se jedné tiché říjnové noci zmocnil Daisy, zmocnil se jí, protože ve skutečnosti neměl právo

ani dotknout se jí ruce.

Byl by se mohl zhnusit sám sobě, protože bylo jisté, že se jí zmocnil pod falešnou záminkou. Nemyslím to tak, že by

se byl snad oháněl svými neexistujícími miliony, ale úmyslně vzbuzoval v Daisy pocit jistoty; nechal ji věřit, že je

člověkem z víceméně stejných vrstev jako ona sama - že by se o ni věděl plně postarat. Pravda však byla taková, že

podobnou možnost neměl - nestála za ním žádná zámožná rodina a nejmenší rozmar neosobní vlády ho mohl Závít

kamkoliv na světě.

Ale nezhnusil se sám sobě a všechno skončilo jinak, než si představoval. Pravděpodobně si chtěl vzít, co se dá, a

jít dál - ale tady poznal, že se podrobí na pout' za svatým grálem. Věděl, že Daisy je neobyčejná, ale netušil, jaké

neobyčejné může být "slušné" dívka. Zmizela ve svém bohatém domě, ve svém bohatém, plném životě - a

Gatsbyho nenechala nic. Cítil se k ní připoután jako manželstvím, a to bylo všechno.

Když se o dva dny zase setkali, tajil se dech ne jí, ale Gatsbyho, ne ona, ale on se cítil jakoby ošizen. Veranda

zářila koupeným přepychem hvězdného svitu; proutěná sedačka elegantně zavřzgala, když se Daisy obrátila k němu a on

ji políbil na zvědavé a krásné ústa. Trochu nastydla, takže měla hlas ještě zastretejší a půvabnější, a Gatsby si

neodolatelně uvědomoval mládí a tajemnost, kterou bohatství uvězní a uchová, uvědomoval si svěžest její

mnoha šatů a uvědomoval si Daisy, zářící jako stříbro, bezpečnou a hrdě povznesenou nad upoceně zápasy bedače.

"Ani vám popsát nevím, jaký jsem byl překvapen, když jsem zjistil, že ji miluji, stark. Začas jsem i doufal, že mě

nechá, ale nenechala mě, neboť i ona byla zamilovaná do mě. Myslela si, že hodně vím, protože jsem věděl jiné věci než ona ...

Tak to tedy se mnou vypadalo, zapomínal jsem na velké plány, z minuty na minutu jsem byl víc zamilovaný, a najednou mi

to bylo jedno. Nač konat velké věci, když se lépe bavím tím, že jí vyprávím, co vykonám? "

Poslední odpoledne před odchodem do zámoří proseděl s Daisy a dlouho, mlčky ji držel v náručí. Byl studený

podzimní den, v pokoji planuly oheň a Daisy hořely tváře. Tu i tam se pohnula a on si trochu jinak položil rameno, a jednou ji políbil na tmavé, lesklé vlasy. Odpoledne je na chvíli naplnilo klidem, jakoby chtělo, aby si odnesli trvalou vzpomínku pro

dlouhé rozloučení, které jim chystal následující den. Za celý měsíc své lásky si nebyli bližší a nevládli mezi nimi

hlubší porozumění, než když mu Daisy mlčenlivý pery přešla po rameni na kabátě nebo když se on dotkl konečků

její prstů, něžně, jakoby spala.

Ve válce si počínal neobyčejně úspěšně. Byl kapitánem, ještě dokud šel na frontu, a po bojích v Argonská lese

dostal hodnost majora a velení nad divizních kulometným oddílem. Po příměří se zoufale snažil dostat domů, ale

místo toho ho jakési komplikace nebo nedorozumění poslali do Oxfordu. To se už skus - z Daisyiných listů

bylo cítit jakési nervózně zoufalství. Nevěděla pochopit, proč nechodí domů. Doléhal na ni tlak vnějšího světa, a

tak ho chtěla vidět a cítit jeho přítomnost vedle sebe a nově se ujistit, že přece jen jedná správně.

Neboť Daisy byla mladá a její umělý svět voní orchidejemi, příjemným, veselým snobstvím a orchestry, které

udávali rytmus roku a zahrnovaly veškerý smutek a nádejnost života do nových melodií. Saxofony celou noc nařikaly Beale

Street Blues jako beznadějný komentář, dokud sto párů zlatých a stříbrných střevíčků přestupovali v lesklém prachu. V

šedé podvečerní hodině se vždy našli místnosti, které neustále pulzovali touto tichou, sladkou horečkou, dokud

nové tváře poletovaly sem a tam jako růžové lístečky, které smutné trubky rozvíval po podlaze.

S příchodem jara se Daisy znovu začala pohybovat tímto Soumračná vesmírem; odrazu měla znovu i pět schůzek

za den s pěti mláďenci a na úsvitu bezvládně usínala, zatímco na podlaze u postele se perličky a sifon večerních

šatů váleli mezi vädúcimi orchidejemi. A celou dobu v ní cosi volalo po rozhodnutí. Chtěla svůj život zformovat teď,

hned - a toto rozhodnutí musela udělat jakási síla - síla lásky, peněz, nesporných praktických výhod - která

byla na dosah ruky.

Tato síla se zhmotnila uprostřed jara s příchodem Toma Buchananovi. Jeho osobnost i postavení se vyznačovaly

zdravou solidností, a Daisy se cítila polichocena. Nepochybně následoval jistý vnitřní zápas a jistá úleva. Gatsby

dostal dopis, ještě dokud byl v Oxfordu.

Nad Long Islandem už svítalo a my jsme chodili po přízemí, otvírali i ostatní okna a vpouštěli do domu sivejúce,

zlatnúce světlo. Odrazu padl na rosu stín stromu av modrém listí se rozospievali neviditelní ptáci. Vzduchem se

neslo pomalé, příjemné proudění, sotva vánek, a slibovalo chladný, pěkný den.

"Pochybují, že ho vůbec někdy milovala." Gatsby se odvrátil od okna a vyzývavě na mě podíval. "Nesmíte

zapomínat, stark, že dnes odpoledne byla velmi rozrušená. Podával jí to všechno tak, aby ji polekat a zmást - aby vyvolal

dojem, že jsem nějakým Šestáková švindlíři. Takže nakonec ani dobře nevěděla, co říká. "

Zachmuřeně si sedl.

"Ovšem, lze jej chvílku milovala, hned po svatbě - ale i tehdy milovala víc mě, rozumíte?"

A najednou vyrukoval s podivnou poznámkou.

"Tak či onak," řekl, "bylo to čistě osobní."

Jak si to měl člověk vysvětlit, pokud ne tím, že v jeho chápání celé věci je jakýsi rozměr, který nelze vyjádřit?

Z Francie se vrátil, ještě dokud Tom a Daisy byli na svatební cestě, a za poslední zbytek žoldu se vydal na

výpravu do Louisville, která ho sice trýznila, ale nevěděl se jí ubránit. Týden tam zůstal, chodil po ulicích, kde se jejich

kroky společně ozývaly listopadovou nocí, a znovu navštěvoval odlehlé zákoutí, kam se vozili na její bílém autě.

Právě tak, jak se mu Daisyin dům vždy viděl mnohem tajemnější a veselejší než jiné, i jeho představa o městě, ačkoli Daisy

už odtud odešla, byla prodchnuta melancholickou krásou.

Odcházel s pocitem, že kdyby byl hledal usilovněji, byl by ji možná našel - že ji zde zanechává. Vůz třetí třídy

- Tehdy už neměl ani halíř - byl rozpálený. Šel na otevřenou plošinu, sedl si na skládací židli a stanice zůstala

vzadu a kolem běželi hřbety neznámých domů. A pak už uháněli jarními poli, kde se s nimi chvíli protékala žlutá I

tramvaj, av ní lidé, kteří snad kdysi zahlédli bledé kouzlo její tváře na lhostejné ulici.

Koleje se nato skrúcali a vzdalovaly od slunce,! které klesalo stále nižší a přitom jakoby žehnající roztahovaly ruce

nad mizejícím městem, kde se Daisy poprvé nadechla. Zoufale vztáhl ruku, jakoby chtěl zachytit co jen závan

vzduchu, uchovat si alespoň cosi z toho kousku země, který byl pro něj krásný, neboť zde žila ona. Ale všechno se už míhaly

tak rychle, že to nestačil vnímat zakalenými očima, a věděl, že tuto část, tu nejsvěžejší a nejlepší, už navždy ztratil.

Bylo už devět hodin, když jsme se nasnídali a vyšli na verandu. Přes noc se počasí pronikavě změnilo a nyní bylo

ve vzduchu cítit podzim. Ke schodům přišel zahradník, poslední z Gatsbyho bývalých služebníků.

"Vypustíme dnes bazén, pan Gatsby. Brzy začne padat listí a pak je vždy OSTAR s potrubím."

"Dnes ještě ne," odpověděl Gatsby. Obrátil se ke mně a řekl, jakoby na omluvu: "Víte, stark, že jsem se za celé léto v tom bazénu neokupuji? "

Podíval jsem na hodinky a vstal.

"O dvanáct minut mi jede vlak."

Nechtělo se mi do města. Nebyl jsem schopen pořádně ani křížem slámy přeložit, ale toto bylo cosi více - nechtěl

jsem opustit Gatsbyho. Nechal jsem ten vlak odejít, a ještě jeden, dokud jsem se uměl odtrhnout.

"Zavolám vám," řekl jsem nakonec.

"Zavolejte, stark."

"Asi tak kolem poledne."

Pomalu jsme scházeli dolů po schodech.

"Myslím, že i Daisy zavolá." Úzkostlivě na mě podíval, jakoby doufal, že přisvědčil.

"Myslím, že ano."

"Tak sbohem."

Podali jsme si ruce a já jsem se šel pryč. Právě když jsem docházel k živému plotu, vzpomněl jsem si na cosi a

obrátil jsem se. Je to mizerná banda, "zavolať jsem mu přes trávnik." Vy jste hodný více než celý ten naničhodný spolek dohromady. "

Vždycky jsem byl rád, že jsem mu to řekl. Byla to jediná poklona, jakou jsem mu kdy udělal, protože jsem s ním od

začátku do konce nesouhlasil. Nejprve zdvořile přikývl, a pak se mu na tváři rozlil ten zářivý, chápavý úsměv,

jakoby to bylo společné tajemství, o které jsme se celou dobu nadšeně dělili. Jeho křiklavý růžový oblek se odrážel od

bílých schodů jako jasná barevná skvrna a já jsem si vzpomněl na ten večer před třemi měsíci, když jsem poprvé

zavítal do jeho rodinného sídla. Trávnik i příjezdová cesta byly zaplněny tvářemi lidí, kteří hádali, jaké zlo ho to

poškodilo - a on stál na těch schodech, kýval jim na rozloučenou a skrýval svůj nepoškvrnitelný sen.

Poděkoval jsem mu za pohostinství. Vždy jsme mu za něj děkovali - já i ostatní.

"Sbohem," zavolať jsem. "Snídaně byly skvělé, Gatsby."

Když jsem dojel do města, chvíli jsem se pokoušel značit kurzy nekonečného množství cenných papírů, a potom

jsem na otáčivém křesle usnul. Těsně před polednem mě vzbudil telefon; strhl jsem se a na čelo mi vyrazil pot. Byla to

Jordan Bakerová; často mi telefonovala v tomto čase, protože se tak nepředvídatelně pohybovala mezi různými

hotely, kluby a soukromými domy, že ji těžko bylo zastihnout jinak. Její hlas obyčejně zněl ze sluchátka svěže a

chladně, jakoby přes okno doletěl kus trávniku, vytržen úderem golfové hole, ale dnes ráno se mi zdál drsný a

suchý.

"Odešla jsem od Daisy," řekla. "Jsem v Hampsteadu a odpoledne jdu do Southamptonu."

Odejít z Daisyinho domu bylo možno taktní, ale i tak mě to rozzlobilo, a při jejím následující poznámce jsem dobře

neskamenel.

"Včera jsi ke mně nebyl moc milý."

"A mohlo na tom záležet?"

Chvilka ticha. Potom:

"Ale i tak se chci s tebou setkat."

"I já."

"Co kdybych nešla do Southamptonu a zavezla se odpoledne do města?"

"Ne - dnes odpoledne raději ne."

"V pořádku."

"Dnes odpoledne je to nemožné. Mám různé -"

Chvíli jsme se takto mluvili, a pak jsme najednou domluvili. Nevím, kdo z nás s ostrým šťuknutím zavěsil, ale vím,

že mi to bylo jedno. V ten den jsem se s ní nemohl mluvit při čajovém stolku, i kdybych se s ní zato neměl

chatovat už nikdy v životě.

O několik minut jsem zavolaal Gatsbyho domů, ale bylo obsazeno. Zkusil jsem čtyřikrát; nakonec mi z centrály

rozčileně řekli, že linka je blokována pro meziměstský rozhovor z Detroitu. Vybral jsem jízdní řád a zakroužkuje si vlak, co odcházel deset minut před čtvrtou. Pak jsem se zaklonil na židli a pokusil se přemýšlet.

Bylo právě poledne.

Když jsem v to ráno cestoval kolem kup popela, naschvál jsem přešel na druhou stranu vozu. Věděl jsem si představit,

že tam celý den bude postávat zástup zvědavců, kluci budou hledat v prachu tmavé fleky a nějaký rozřečený

chlap bude znovu a znovu vyprávět, jak se to stalo, až to i pro něj samého bude stále neskutečnější a více to

nebude moci mluvit, a tragický čin Myrtle Wilsonovy upadne do zapomnění. Teď se chci trochu vrátit a

vyprávět, co se stalo v garáži předchozí večer, když jsme odešli.

Sestru Catherine našli jen po velkém shánění. V ten večer zřejmě porušila svoji zásadu, že nepije, neboť přišla celkem

osprostená od pití a nevěděla pochopit, že sanitka už odešla do Flushing. Když ji o tom přesvědčili, ihned

sebrala, jakoby právě to bylo na celé věci nejnesnesitelnější. Kdosi laskavý zda zvědavý ji vzal do auta a odvezl ji

po stopách sestřiny mrtvoly.

Měníci se zástup ještě dlouho po půlnoci bil jako příboj o průčelí garáže, uvnitř se George Wilson houpe na pohovce.

Dveře kanceláře zůstaly začas otevřené a každý, kdo přišel do garáže, podíval přes ně, jakoby neodolatelně přitahován.

Nakonec kdosi řekl, že to je ostuda, a zavřel je. Byl s ním Michaelis a pár jiných chlapů, nejprve čtyři či pět,

pak dva či tři. O něco později musel Michaelis poprosit posledního neznámého, aby počkal ještě čtvrt hodinky,

dokud si nezajde domů a nenavará za konvici kávy. Pak tam zůstal s Wilsonem sám až do svítání.

Kolem třetí nastala ve Wilsonovy kolísavého blábolení změna - trochu se uklidnil a začal vyprávět

o žlutém autě. Prohlašoval, že on už ví, jak zjistit, či je to žluté auto, a pak vysypal, že před několika měsíci se

jeho žena vrátila z města se Sink na tváři a Naducaným nosem.

Ale když si uvědomil, co říká, zarazil se a zase začal Stonava vykřikovat "Bože můj". Michaelis se ho nešikovně

pokusil přivést na jiné myšlenky.

"Jak dlouho jsi ženatý, George? No tak, zkus chvíli tiše sedět a odpověz mi. Jak dlouho jsi ženatý?"

"Dvanáct let."

"Měli jste děti? No tak, George, sed' klidně - něco jsem se tě zeptal. Měli jste děti?"

Tvrdé, hnědé brouci neustále hráli o sliepňavú žárovku a pokaždé, když Michaelis slyšel, jak venku na silnici uhání auto, podle zvuku se mu zdálo, že je to auto, co před několika hodinami nezastalo. Do garáže ho to

velmi netáhlo, neboť na ponku, kde ležela mrtvola, byly fleky, a tak chodil celý nespávající po kanceláři - do rána v ní

znal každičký předmět - a někdy si sedl k Wilsonovi a pokoušel se ho uklidnit.

"Nechod' někam do kostela, George, alespoň někdy? I když si tam možná už dlouho nebyl? Co kdybych

zatelefonoval po kněze, ať sem přijde a popovídat se s tebou, no? "

Já tam nechodím. "

"Člověk potřebuje nějakou víru, George, pro takové chvíle. Vždyť kdysi si jistě chodil do kostela. Nežene ses v kostele? Slyš, George, vždyť mě poslouvej. Nežene ses v kostele? "

"To už bylo dávno."

Námaha, kterou musel vynaložit na odpověď, přerušila rytmus jeho knísání - chvíli byl zticha. Pak se mu v očích

znovu objevil ten napůl vědouc, napůl zmatený výraz.

"Podívej se tam do šuplíku," ukázal na psací stůl.

"Do kterého?"

"Do tamtoho - ano, do toho."

Michaelis otevřel zásuvku, kterou měl nejbližší při ruce. Nebylo v ní nic, jen malý, přepychový obojek na psa z kůže

zdobené stříbrem. Očividně byl nový.

"Toto?" zeptal se a zvedl obojek.

Wilson se na něj zahleděl a přikývl.

"Našel jsem ho včera odpoledne. Chtěla mi to vysvětlit, ale já jsem věděl, že to není s Kostelním nádobím."

"Chceš říct, že si ho koupila?"

"Měla ho na prádelníku zabalený v hedvábném papíře."

Michaelis na tom neviděl nic divného a jmenoval Wilsonovi ze deset důvodů, proč si jeho žena mohla koupit

obojek. Ale některé z těch vysvětlení Wilson už zřejmě slyšel od Myrtle, protože zase začal šeptat "Bože můj" - a jeho

Utěšitel si nechal několik důvodů pro sebe.

"A pak ji zabil," řekl Wilson. Najednou mu Ovis brada.

"Kdo?" ; "Vždyť já už vím, jak si to zjistím."

"To je už chorobné, George," řekl mu přítel. "Byl to pro tebe těžký úder, a teď nevíš, co mluvíš. Raději ty

jen zkus tiše sedět do rána. "

"Zavraždil ji."

"Bylo to neštěstí, George."

Wilson zavrtěl hlavou. Přivřel oči a ústa se mu sotva znatelně rozevřely při zvuku, který zněl jako sebevědomé

"Pehe!"

"Vím to," řekl rozhodně. Já jsem důvěřivý člověk a o nikom si nic špatného nemyslím, ale když něco vím, tak to vím

nabeton. Byl to ten chlap v tom autě. Vyběhla ven, neboť mu chtěla něco říct, a on nezastal. "

I Michaelis si toho všiml, ale nepřišlo mu na mysl, že by to mohlo mít nějaký zvláštní význam. Spíše věřil, že paní

Wilsonová utíkala před mužem, jako že usilovala zastavit určité auto.

"Proč si myslíš, že byla taková?"

"Není všechno, jak se zdá," prohlásil Wilson, jakoby tím odpovídal otázku. "Á - á - á -"

Zase se začal houpe a Michaelis jen stál a kroutil v rukou obojek.

"Nemáš nějakého přítele, že bych pro něj zatelefonoval, George?"

Byla to nesmyslná naděje - téměř najisto předpokládal, že Wilson nemá přítele: bylo ho málo i pro vlastní ženu.

Potěšil se, když o chvíli spatřil v pokoji změnu, modrý přísvit u okna, a uvědomil si, že svítání je již nedaleko. Asi o

páté bylo venku tak modro, že mohli zhasnout světlo.

Wilson obrátil skleněný pohled na kopy popela, kde se šedé obláčky zvedaly do fantastických tvarů a poletovaly v

slabém ranním vánku.

"Vyprávěl jsem se s ní," zamumlal po delším mlčení. "Řekl jsem jí, že mě může oklamat, ale Boha neoklame.

Zavedl jsem ji k oknu - "namáhavě vstal, zašel k zadnímu oknu, předklonil se a přitiskl tvář na sklo -" a řekl

jsem jí: Bůh ví, co si dělala, každý tvůj skutek zná. Mě můžeš oklamat, ale Boha neoklameš! "

Michaelis stál za ním a otřesen si uvědomil, že Wilson dívá na oči doktora T. J. Eckleburga, které se právě

vynořily, bledé a obrovské, z rozednívajících nocí.

"Bůh vidí všechno," opakoval Wilson.

"To je reklama," uklidňoval ho Michaelis. Così ho přimělo odvrátit se od okna a podívat do pokoje. Ale Wilson tam

dlouho stál, tiskl tvář na sklo a přikývl do šera.

O šesté byl již Michaelis na smrt unavený a potěšil se, když zaslechl, že před garáží zastává auto. Byl to jeden z

chlapů, co tu s ním v noci hlídal a slíbil se vrátit a tak udělal snídani pro tři, ačkoliv je pak museli sníst sami

dva s tím druhým. Wilson byl již klidnější a Michaelis se šel domů vyspat; když se o čtyři hodiny probudil a běžel

do garáže, Wilson už byl pryč.

Jeho pohyby - celou dobu chodil pěšky - dodatečně vystopovali do Port Roosevelta a odtud do Gád 's Hillu, kde si koupil

obložený chlebiček, který nesnědl, a pohár kávy. Byl asi unaven a chodil pomalu neboť do Gád 's Hillu došel až na

poledne. Potud se dalo bez obtíží určit, jak trávil čas - našli se chlapci, kteří viděli člověka, "co vypadal jako

šílený ", a automobilisté, na kterých divně díval z okraje cesty. Pak na tři hodiny bez stopy zmizel. Policie

vycházela z toho, co řekl Michaelise - prý "ví, jak si to zjistí" - a dospěla k závěru, že za ten čas chodil v

tamním okolí z garáže do garáže a vyptával se na žluté auto. Na druhé straně se však nenašel žádný mechanik, což

by ho byl viděl, a Wilson měl možná nějaký lehčí, jistější způsob, jak se dozvědět, co potřeboval. O půl třetí byl v

Západním vejci a tam se kohosi zeptal, jak se dostane ke Gatsbyho domu. Takže tehdy už znal Gatsbyho jméno.

O druhé se Gatsby oblékl do plavek a řekl sluhovi, že pokud by někdo telefonoval, mají mu to přijít ohlásit k

bazénu. Zastavil se v garáži po nafukovací matrace, se kterým se celé léto bavili jeho hosté, a šofér mu ho pomohl

napumpovat. Pak rozkázal, že otevřené auto nesmí v žádném případě opustit garáž - a to bylo divné, protože

pravý přední blatník potřeboval opravu.

Gatsby si vyložil matrace na rameno a pohnul se k bazénu. Jednou zastavil a trochu si ho popravil, a šofér se zeptal, zda mu nemá

pomoci, ale Gatsby jen zavrtěl hlavou a vzápětí zmizel mezi žlutnoucími stromy. Žádný telefonický odkaz nepřišel, ale komorník si nešel lehnout a čekal až do čtvrté - když ho už dávno neměl komu

odevzdat, i kdyby byl někdo telefonoval. Mám takový dojem, že ani sám Gatsby nevěřil, že odkaz přijde, a možná mu to už

bylo jedno. Pokud je to pravda, pak jistě cítil, že ztratil starý, teplý svět, že zaplatil vysokou cenu za to, že příliš dlouho žil

jedinému snu. Jistě hleděl pomezi hroživé listy na celkem cizí nebe a zamrazilo ho, když objevil, jaká groteskní

věc je růže a jak surově dopadá sluneční světlo na sotva stvořen trávník. Nový svět, hmotný, ačkoli neskutečný, kde

se náhodně vznášejí ubohé přízraky, dýchající sny než vzduch ...

jako ta popelavá, fantastická postava, která se k němu plíží pomezi beztvaré stromy.

Šofér - byl to jeden z Wolfshiemových chráněnce - slyšel výstřely; později nevěděl říct nic jiného, pouze že jim prý

nevěnoval pozornost. Ze stanice jsem se zavezl rovnou ke Gatsbyho, a jen když jsem úzkostlivě vyběhl nahoru

schody, strhl se v domě poplach. Ale oni to už tehdy věděli, o tom jsem pevně přesvědčen. Neřekli jsme téměř

ani slovo, a všichni čtyři, šofér, komorník, zahradník i já, jsme rychle běželi dolů k bazénu.

Vodu čeřil slabé, sotva patrné proudění, jak se čerstvý přítok ubíral k odtoku z jednoho konce na druhý.

Drobný pohyb na hladině, sotva víc než náznak vín, unášel zatížený matrace sem tam po bazénu. Lehký závan větru,

který sotva sčeril vodu, ovládl změnit směr jeho bezmocného putování s bezmocným břemenem. Když se dotkl

chomáč listí, pomalu se obracel a kreslil na vodě, jako rameno kružítka, tenký červený kruh.

Až když jsme se pohnuli k domu s Gatsbyho tělem, spatřil zahradník opodál v trávě Wilsonovy mrtvolu a krvavá oběť

byla završena.

Zbytek toho dne, následující noc i celý následující den mi po dvou letech zůstali v paměti jako nekonečné defilé

policistů a fotografů a novinářů, chodících neustále sem a tam přes Gatsbyho dveře. Hlavní bránu přehradili

lanem, které hlídal policista, takže od zvědavců byl klid, ale kluci brzy objevili, že se mohou dostat dovnitř přes můj

dvůr, a tak se jejich vždy pár hrčilo s otevřenými ústy kolem bazénu. Kdosi se sebejistým vystupováním, lze

detektiv, použil v to odpoledne výraz "šílenec", když se skláněl nad Wilsonovým tělem, a náhodná autorita jeho hlasu

udala tón novinovým zprávám na druhý den.

Většina těch zpráv byla příšerná - groteskní, nepodložená, křiklavá a nepravdivá. Když z Michaelisovej výpovědi při

soudní ohledání ukázalo, že Wilson měl vůči ženě jisté podezření, myslel jsem si, že zakrátko nám celou historii

naservírují jako lechtivý paskvil - ale Catherine, která mohla leccos říct, držela jazyk za zuby. A ukázala přitom

neobyčejnou sílu charakteru - odhodlaně si ohlídača měřila zpod vykorigovaného obočí a přísahala, že její

sestra Gatsbyho nikdy neviděla, že její sestra byla s mužem vrcholně šťastná, že její sestra se každé neplechu vyhýbala.

Sama tomu uvěřila a plakala do kapesníku, jakoby už nejmenší podobné podezření bylo pro ni čímsi nesnesitelným.

A tak z Wilsona udělali člověka "pomateného zármutkem", aby případ mohl zůstat v co nejjednodušší podobě. A

i zůstal.

Ale tato část celé historie se mi viděla vzdálená a nepodstatná. Zjistil jsem, že stojím na Gatsbyho straně, a sám. Od

chvíle, kdy jsem do vesnice zatelefonoval zprávu o katastrofě, s každým dohadům o něm as každou praktickou otázkou

se obraceli na mě. Zprvu jsem byl překvapen a zmatený; potom, když Gatsby ležel ve svém domě a nehýbal se,

nedýchal, nemluvil, hodinu za hodinou, postupně jsem si uvědomoval, že odpovědnost padla na mne, neboť nikoho

jiného to nezajímá - totiž nezajímá tím pronikavým osobním zájmem, na jaký má každý na konci jakési neurčité právo.

Půl hodiny poté, co jsme ho našli, zatelefonoval jsem Daisy, zatelefonoval jsem jí pudově a bez váhání. Ale odešla

i stomie skoro odpoledne, a brali si s sebou zavazadla.

"Nechali adresu?"

"Ne."

"Neřekli, kdy se vrátí?"

"Ne."

"Nemáte představu, kde jsou? Jak bych je mohl najít?"

"Nevím. Nevím vám říct."

Chtěl jsem mu někoho přivést. Chtělo se mi zajít do pokoje, kde ležel, a ujistit ho: "Gatsby, někoho vám

přivedu. Nebojte se. Jen se na mě spolehněte a já vám někoho přivedu - "

Meyer Wolfshiem nebyl v telefonním seznamu. Komorník mi dal adresu jeho kanceláře na Broadway, a já jsem

zavolaal informace, ale dokud jsem sehnal číslo, bylo už dávno pět hodin pryč a telefon nikdo nezvedal.

"Mohli byste zazvonit ještě jednou?" poprosil jsem centrálu.

"Už jsem tam zvonila třikrát."

Je to velmi důležité. "

"Lituji. Obávám se, že tam nikdo není."

Vrátil jsem se do salónu av první chvíli se mi zdálo, že to jsou náhodní hosté - všechny ty úřední osobnosti, co ho

najednou naplnili. Ale přestože odtáhli plachtu a dívali zděšena očima na Gatsbyho, v hlavě mi nepřestával znít jeho

protest:

"Slyšte, stark, musíte mi někoho sehnat. Musíte se snažit. Toto nemohu podstoupit sám."

Kdosi se mě začal kdeco vyptávat, ale já jsem ho nechal tak, šel jsem do patra a spěšně prohlédl nezamčené

části Gatsbyho stolu - nikdy mi výslovně neřekl, že jeho rodiče jsou mrtví. Ale nenašel jsem nic - pouze ze stěny na

mě hleděla fotografie Dana Codyho, památka na zapomenuté násilenstvo.

Na druhý den ráno jsem poslal do New Yorku komorníka s dopisem pro Wolfshiema, kde jsem ho žádal o informace a

prosil jsem ho, aby přišel nejbližším vlakem. Když jsem tu prosbu psal, zdála se mi zbytečná. Byl jsem pevně

přesvědčen, že sedne na vlak, jakmile uvidí noviny, tak jak jsem byl přesvědčen, že ještě před polednem přijde

telegram od Daisy - ale nepřišel ani telegram ani pan Wolfshiem; nepřišel nikdo, jen ještě více policistů a fotografů a

novinářů. Když se komorník vrátil s Wolfshiemovou odpovědí, začal se mě zmocňovat vzdor, pocit pohrdavě solidarity, která spojuje nás dvou s Gatsby proti všem ostatním.

Vážený pane Carraway.

Je to pro mě jeden z nejstrašnějších úderů v životě ani nemůžu uvěřit že je to opravdu pravda. Nad takovým

šílenstvím jakého se dopustil ten člověk se všichni musíme zamyslet. Nyní nemohu přijít protože mě tu drží velmi

důležitá obchodní transakce a nemohu se nyní zaplést do té věci Pokud bych Vám později mohl nějak pomoci

stačí když mi pošlete dopis po Edgarovi. Ani nevím co se se mnou dělá když takové cosi slyším a jsem z toho celý pryč.

S úctou Váš

Meyer Wolfshiem

a pod tím uspěchané scriptum:

Dejte mi vědět jak bude s pohřbem atd.. vůbec neznám jeho rodinu.

Když odpoledne zazvonil telefon az meziměstské ohlásili, že volá Chicago, pomyslel jsem si, že je to konečně Daisy.

Ale na druhém konci linky se ozval mužský hlas, velmi slabý a vzdálený.

"Tady Slagle ..."

"Ano?" Jméno mi bylo neznámé.

"Pěkný výbuch, co? Dostali jste telegram?"

"Žádné telegramy nepřišli."

"Mladý Parke má malér," vychrlil ze sebe. "Načapali ho, když podával ty akcie přes pult. Pět minut předtím dostali z

New Yorku oběžník a tam byly ty čísla. Co na to řeknete, no? V těch Zapadákův člověk nikdy neví - "

"Haló!" skočil jsem mu do řeči jako bez dechu. "Poslouchejte - tady není pan Gatsby. Pan Gatsby je mrtvý."

Na druhém konci linky následovalo dlouhé ticho, po něm výkřik ... a nato se s rychlým šňuknutím spojení přerušilo.

Myslím, že to bylo třetího dne, když z jakéhosi Minnesotské městečka dojel telegram, podepsaný Henry C. Gatz.

Bylo v něm jen tolik, že odesílatel ihned odchází a abychom počkali s pohřbem, dokud nepřijde.

Byl to Gatsbyho otec, vážný starý pán, velmi bezradný a zronený, zachumlaný do dlouhého, levného Hubertus, ačkoli

byl teplý zářijový den. Oči mu neustále slzely vzrušením, a když jsem mu vzal z rukou kufřík a deštník, začal si tak

soustavně potahovat řídkou šedou záhon, že jsem ho jen horko-těžko svlékl z kabátu. Už už se chystal odpadnout, tak

jsem ho zavedl do hudebního salónu, usadil ho a poslal po nějaké jídlo. Ale jíst nechtěl a sklenici mléka se mu vylil

z roztřesených rukou.

"Viděl jsem to v chicagských novinách," řekl. "Všechno to bylo v chicagských novinách. Hned jsem šel na vlak."

"Nevěděl jsem, jak vás najít."

Neustále létal po pokoji nic nevidomým pohledem.

"Byl to šílenec," řekl. "Jistě byl šílený."

"Nechtěli byste trochu kávy?" nabízel jsem ho.

"Děkuji, nic si neprosím. Nic se mi neřádá, pane -"

"Carraway."

"Nic se mi teď neřádá. Kde dali Jimmyho?"

Zavedl jsem ho do salónu, kde ležel jeho syn, a nechal jsem ho o samotě. Pár chlapců vyšlo na schody před

domem a návnadu do haly; musel jsem jim říct, kdo přišel, a pak se neochotně vydali pryč.

Po chvíli pan Gatz otevřel dveře a vyšel ven; ústa měl otevřené, tvář mu trochu zrudla a oči mu stékaly

samotářské a nepravdivé slzy. Dospěl do věku, kdy smrt už nepřichází jako příšerné překvapení, a když se nyní

poprvé rozhlédl kolem sebe a viděl vysokou, nádhernou halu a velké pokoje, kterými se z ní chodilo do jiných pokojů, do

jeho smutku se začala míchat uctivě pýcha. Pomohl jsem mu vyjít do ložnice v patře; dokud si svlékal kabát a

vestu, řekl jsem mu, že jsme všechno odložili, dokud nepřijde.

"Nevěděl jsem, jak si to budete přát, pane Gatsby -"

"Gatz je mé jméno."

"- Pan Gatz. Myslel jsem si, že ho možná budete chtít odvézt na západ."

Zavrtěl hlavou.

Jimmymu se vždy více líbilo tady na východě. Na východě se dopracoval ke svému postavení. Byli jste synovým

přátelům, pane - "

"Byli jsme blízcí přátelé."

"Čekala ho velká budoucnost, víte. Byl to jenom mladý člověk, ale tuto měl tolik jako málokdo."

Uznale si poklepal na čelo a já jsem přikývl.

"Kdyby zůstal naživu, byl by se stal velkým člověkem. Takovým jako James J. Hill. Pomáhal by budovat naši vlast."

"To je pravda," přisvědčil jsem stísněně.

Těžkopádný se pokoušel stáhnout z postele vyšívanou přikrývkou, pak si strnule lehl - a za okamžik už i spal.

Ten večer zatelefonoval kdosi očividně vystrašený, a dokud se představil, nejprve se vyzvídal, kdo jsem.

"Tady je Carraway," řekl jsem.

"Á." Bylo znát, že se mu ulevilo. "Tady Klipspringer."

I mně se ulevilo, protože se mi zdálo, že to věští dalšího přítele při Gatsbyho hrobě. Nechtěl jsem dávat výpověď do

novin, protože bych přilákal zástupy zvědavců, atak jsem sám obtelefonoval pár lidí. Těžko jich bylo najít.

"Pohřeb je zítra," řekl jsem. "O třetí, odsud z domu. Byl bych rád, kdybyste to řekli každému, kdo má zájem. "

"Řeknu, určitě," vyhrkl. "Ovšem, sotva někoho potkám, ale kdyby, tak jistě."

Ten tón ve mně vzbudil podezření.

"Vy sám, ovšem přijdete."

"No, rozhodně se pokusím. Jmenuji zato, že -"

"Počkejte," skočil jsem mu do řeči. "Co kdybyste tak řekli, že přijdete?"

"Tedy, fakticky - pravda je fakticky taková, že jsem u jedněch známých tady v Greenwichi, a oni tak jako dost čekají, že

zítra budu s nimi. Fakticky chystají takový jakože piknik či co. Ovšem, pokusím se uvolnit. "

Ulevil jsem si netajenou "Pehe!" a on mě asi slyšel, neboť nervózně pokračoval:

"Jmenuji zato, že jsem si tam nechal jedny boty. Pomyslel jsem si, jestli by vás neobtěžovalo, kdybyste mi je

po sluhovi poslali. Víte, jsou to tenisky, a bez nich jsem tak jako dost bezmocný. Bydlím u pana B. F.
- "

Zbytek jména jsem už neslyšel, protože jsem zavěsil.

Pak jsem se za Gatsbyho začal trochu stydět-jeden pán, kterému jsem zavola, naznačoval, že dostal, co si zasloužil.

Byl jsem si však sám na vině, protože to byl jeden z těch, co se najzúrivejšie posmívali Gatsbyho, když se podgurážili jeho

alkoholem, a mohl jsem mít tolik rozumu, abych mu nevolal.

Ráno v den pohřbu jsem se vybral do New Yorku za Meyerem Wolfshiemom; podle všeho to byl jediný způsob,

jak jsem ho mohl zastihnout. Dveře, které jsem otevřel na liftboyovu radu, měli nápis "Holdingová společnost

Swastika "av první chvíli se zdálo, že uvnitř nikdo není. Když jsem však několikrát nadarmo zakřičel" Haló ", za

příhrádkou se ozvala uvadnou, a po chvíli se z vnitřních dveří vynořila hezká židovka a nepřátelsky si mě prohlédla

černými očima.

"Nikdo tu není," řekla. "Pan Wolfshiem odcestoval do Chicaga."

První část její výpovědi byla zřejmě nepravdivá, protože uvnitř si kdosi začal nemelodický pohvizdovat "Rozárka".

"Řekněte mu, prosím vás, že ho hledá pan Carraway."

"Nemůžu ho přece dovléci z Chicaga, ne?"

V této chvíli zpoza dveří zavola jakýsi hlas, neklamné Wolfshiemov: "Stella!"

"Nechte na stole vizitku," řekla rychlá "Dám mu ji, když se vrátí."

"Ale já vím, že je tady."

Pokročila ke mně a rozhořčeně si začala rukama chodit nahoru-dolů po bocích.

"Mládenci, vy si myslíte, že sem můžete vletět, kdy se vám zlíbí," hřešila mě. "Už toho máme potud. Když

řeknu, že je v Chicagu, tak je v Chicagu. "

Zmínil jsem Gatsbyho.

"A-há." Zase si mě ohlédla. "Mohli byste chvilku - Jak se to jmenujete?"

Zmizela. O chvíli slavnostně zastal ve dveřích Meyer Wolfshiem a natáhl ke mně obě ruce. Zatáhl jsi mě do

kanceláře, uctivým hlasem poznamenal, že je to pro nás všechny velmi smutná chvíle, a nabídl mi doutník.

"Vzpomínám si, jak jsem se s ním seznámil," řekl. "Mladý major, právě demobilizoval a celý byl ověšený

medailemi, co dostal ve válce. Byl na tom tak špatně, že musel nosit uniformu, protože si neměl za co koupit pořádně šaty.

Poprvé jsem ho viděl, když přišel do Winebrennerovej herny na čtyřicátých třetí ulici a hledal nějakou práci. Pár dní už

neměl kousku jídla v ústech. , Pojd'te se se mnou naobědvat, 'řekl jsem mu. Za půl hodiny toho snědl za více než čtyři

dolary. "

"Pomohli jste mu v začátcích?" zeptal jsem se ho.

"Pomohl? Já jsem z něj udělal to, čím byl!"

"Aha."

"Postavil jsem ho na nohy, az ničeho, rovnou z ulice. Na první pohled jsem viděl, že to je sympatický mládenec, a

gentleman, a když mi řekl, že byl na Oxfordu, hned mi bylo jasné, že takového člověka můžu potřebovat. Postaral

jsem se, aby vstoupil do Americké legie, a tam ho měli ve velké úctě. Hned nato vybavil nějakou věc pro jednoho mého

klienta až v Albany. Takto jsme ve všem drželi spolu - "zahákne do sebe dva hrubé ukazováčky -" vždy spolu. "

Dost by mě bylo zajímalo, zda se toto společenství vztahovalo i na baseballovou operaci v roce 1919.

"A teď je mrtvý," řekl jsem po chvíli. "Byli jste mu nejbližším přítelem, a tak vím, že mu jistě rád přijdete

odpoledne na pohřeb. "

"Rád bych přišel."

"Tak přijďte."

Chlupy v nozdách se mu trochu zachvěly a když zavrtěl hlavou, oči měl zalité slzami.

"To nemohu - nemohu se do toho zaplést," řekl.

"Není se do čeho zaplést. Už je po všem."

"Když zabijí člověka, tak se vždy snažím nijak se do toho neplést. Držím se bokem. Když jsem byl mladý, to bylo

jiné - pokud mi zemřel kamarád, všechno jedno jak, vytrval jsem při něm až do konce. Řeknete možná, že to je sentimentální,

ale myslím to zcela vážně - až do trpkého konce. "

Viděl jsem, že má nějaký důvod, proč se rozhodl nepřijít, a tak jsem vstal.

"Chodili jste na univerzitu?" zeptal se mě z ničeho nic.

V první chvíli se mi zdálo, že mi nabídne "kšeft", ale on jen pokýval hlavou a podal mi ruku.

"Naučme se prokazovat člověku přátelství, dokud žije, a ne až po smrti," navrhl. "Pak už mám zásadu držet se

bokem. "

Když jsem odešel z jeho kanceláře, nebe se chmúřilo a do Západního vejce jsem se vrátil v deštík. Když jsem se

převlékl, šel jsem do sousedů a pana Gatza jsem našel, jak se nervózně přechází v hale. Byl stále pyšnější na syna a na jeho majetek, a teď mi chtěl cosi ukázat.

Jimmy mi poslal tento obrázek. "Třesoucími prsty vybral náprsní tašku." Podívejte se. "

Byla to fotografie synova domu s rozlámaný růžky a zašpiněná od dotyků mnoha rukou. Horlivě mi ukazoval

každou podrobnost. "Podívejte se sem!" a pak mi hledal v očích obdiv. Ukazoval tu fotografii tak často, že nakonec

něj byla asi skutečnější než samotný dům.

Jimmy mi to poslal. Myslím, že to je velmi dobrý obrázek. Pěkně ukáže. "

"Velmi pěkně. Byli jste s ním v poslední době?"

"Přišel mě před dvěma lety navštívit a koupil mi dům, kde teď bydlím. Ovšem, velmi nás zarmoutilo, když utekl z

domu, ale teď vidím, že měl k tomu důvod. Věděl, že ho čeká velká budoucnost. A odkdy se dopracoval k úspěchu, byl

ke mně velmi štědrý. "

Očividně se mu nechtělo odložit obrázek a ještě dobrou minutu mi ho Záluby držel před očima. Pak zase skryl

náprsní tašku a vyndal z kapsy starou, dokmásanú kovbojky, nazvanou Hopalong Cassidy.

"Podívejte, tuto knihu měl jako chlapec. To vám otevře oči."

Otevřel zadní desku a obrátil knihu tak, abych viděl. Na posledním prázdném dopise bylo tiskacími písmeny

napsané REŽIM DNE a datum 12. září 1906. A pod tím:

Vstávat 6,00

Cvičit s činkami a na žebříku 6,15 - 6,30

Studovat elektřinu atd.. 7,15 - 8,15

Práce 8,30 - 16,30

Baseball a sport 16,30 - 17,00

Cvičit řečnictví, vyrovnanost a jak ji dosáhnout 17,00 - 18,00

Studovat potřebné vynálezy 19,00 - 21,00

OBECNÉ odhodlaných

Nemarní čas u Shaftera nebo (jméno, nerozlúštiteľné)

Nekouřit a neúčastní tabák

Každý druhý den se vykoupat

Přečíst týdně jednu poučnou knihu nebo časopis

Ušetřit týdně 5,00 dolarů (přeškrtnuté) 3 dolary

Být lepší k rodičům

"Našel jsem tu knihu docela náhodou," řekl stařec. "Otevře vám oči, ne?"

"Otevře vám oči."

Jim se musel uplatnit. Vždy měl takové odhodlání a podobně. Všimli jste si, co tam má, že se musí učit? Na to on vždy

byl. Jednou mi řekl, že jím jako prase, a já jsem ho za to zbil. "

Nechtělo se mu knihu zavřít, každý bod nahlas přečetl a pak dychtivě podíval na mě. Dost, myslím, čekal, že si

ten seznam odepíše pro vlastní potřebu.

Krátce před třetí přišel z Flushing luteránský pastor a já jsem mimovolně začal vypadat z okna ostatní auta.

Gatsbyho otec také. A když čas běžel, když přicházeli sluhové a pak postávali v hale, začal Utrápené mrkat a

ustarané, nejistě vyprávěl o dešti. Pastor několikrát podíval na hodinky, tak jsem si ho odvedl stranou a poprosil,

aby ještě půl hodiny počkal. Zbytečně. Nepřišel nikdo.

Asi o páté dojel náš průvod, složený ze tří aut, na hřbitov a zastavil v hustém mrholení u brány - nejprve

pohřební auto, strašně černé a mokré, pak limuzína, kde seděl pan Gatz, pastor a já, ao něco později Gatsbyho kombi

se čtyřmi či pěti služebníky a pošťákem ze Západního vejce, promočený do nitky. Když jsme šli přes bránu do hřbitova,

slyšel jsem, že zastává auto a kdosi se čliape za námi po rozmoklý zemi. Ohlédl jsem se. Byl to ten pán se Soví

brýlemi, kterého jsem jednou v noci před třemi měsíci našel v Gatsbyho knihovně obdivovat knihy.

Od té doby jsem ho neviděl. Nevím, jak se dozvěděl, kdy je pohřeb, ba ani nevím, jak se jmenuje. Po hrubých sklech mu

stékaly kapky deště, a on si sundal brýle a utřel si je, aby viděl, jak z Gatsbyho hrobu stahují ochrannou celta.

Tehdy jsem se snažil chvilku myslet na Gatsbyho, ale byl už velmi daleko, a já jsem si jen vzpomněl - i to bez

zvláštní trpkosti - že Daisy neposlala dopis ani květ. Nejasně jsem slyšel, že kdosi mumlá "Blažený ten mrtvý, jehož

dešť kropit, "a nato sovoooký pan odhodlaně řekl: " Amen, amen tak. "

Rychle jsme se trousili deštěm k autům. Soví oči se mi u brány promluvili.

"Nestihl jsem přijít do domu," poznamenal.

"To nikdo nestihl."

"Ale co!" Zůstal zaražený. "Propána! Vždyť jejich k němu chodili celé stovky!"

Složil si brýle a zase si je utřel, z jedné i druhé strany.

"Chudák ksicht," řekl.

Jednou z mých nejživějších vzpomínek je, jak jsem se na Vánoce vracel na západ, nejprve z gymnázia a později z

univerzity. Ti, co šli dál než po Chicago, setkali se za prosincového večera o šesté na staré, šeré Ústřední stanici,

kam se s nimi v náhlosti přišly rozloučit několik chicagští přátelé, už strhnutí virům prázdninových zábav. Vzpomínám si

na kočičy dívek, které se vraceli od slečny té a té, na štěbetání a zmrazen dech, na ruce, kývající nad hlavami, když

jsem zahlédl starých známých, na to, jak si porovnávali, kdo je kam pozván: "Jdete k Ordwayovcom? k Herseyovcom? k

Schultzovcom? "A na dlouhé zelené lístky, které jsme pevně drželi v rukavicích. A nakonec na špinavožlté vozy železniční společnosti Chicago, Milwaukee and St. Paul, které stály na kolejích u brány a vypadaly vesele jako

samy Vánoce.

Když jsme se pohnuli do zimní noci a skutečný sních, náš sních, se začal rozprostírat kolem nás a třpytem se za okny,

a vedle nás uháněli sliepňavé světla malých Wisconsinské staniček, ve vzduchu se najednou rozhostila ostrá, divoká

svěžest. Vpíjeli jsme ji hlubokými doušky, když jsme se vraceli z večere přes studené chodbičky, a nevypověditelně jsme si

uvědomovali, že na jednu podivné hodinu jsme jedno s touto zemí, a pak s ní znovu k nerozeznání splyneme.

To je můj střední západ - ne pšenice, ani prerie, ani zapadlé švédské městečka, ale vzrušující, vracející se vlaky

mého mládí a uliční lampy a zvonky saní v mrazivé tmě a stíny cesmínového věnců, dopadající na sních z

prosvícení oken. Já sám jsem součástí toho všeho, trocha vážný po těch dlouhých zimách, trochu samolibý,

že jsem vyrůstal v Carrawayovskom domě ve městě, kde se dodnes domy po dlouhá desetiletí nazývají podle rodin.

Nyní vidím, že navzdory všemu je toto příběh o západě - Tom i Gatsby, Daisy i Jordan i já jsme byli samí Západu, a

lze jsme měli nějaký společný nedostatek, pro který jsme se jaksí nemohli přizpůsobit životu na východě.

I tehdy, když mě východ nejvíce vzrušoval, když jsem si nejpronikavější uvědomoval, o co je lepší než znužené,

roztahané, rozrůstající se města za Ohiom se svými nekonečnými inkvizice, kterým unikaly jen děti a starci - ještě i

tehdy jsem cítil, že východ má v sobě cosi zkreslené. Zejména Západní vejce dosud vystupuje v mých fantastičejších

snech. Vidím ho jako noční scénu od El Greca: stovky domů, konvenčních a přitom groteskních, učupených pod

chmurnou, zamračenou oblohou s kalné měsícem. V popředí jdou po chodníku čtyři důstojní pánové ve smokingu a

nesou nosítka, na kterých leží opilá žena v bílých večerních šatech. Na ruce, která jí houpavým visí dolů, se chladně

třpytí drahokamy. Chlapi vážně zabočit do jakéhosi domu - nesprávného domu. Ale nikdo neví, jak se žena jmenuje, a

nikoho to nezajímá.

Po Gatsbyho smrti jsem vnímal východ takto Přízračná, tak zkresleně, že mé oči neměli síly to napravit. Atak když se

ve vzduchu vznášel modrý kouř křehkého listí a prádlo na šňůře tuhla ve větru, rozhodl jsem se vrátit domů.

Před odjezdem jsem však musel ještě cosi vyřídit, cosi trapné a nepříjemné, co snad bylo lepší nechat tak. Ale

chtěl jsem nechat po sobě čistý stůl a nespolehat se, že to úslužně a lhostejné moře odnese po mně špínu. Setkal

jsem se s Jordan Bakerová a popovídal si s ní důkladně o tom, co se stalo s námi dvěma a co se pak stalo se

mnou, a ona ležela zcela nehybně ve velkém křesle a poslouchala.

Byla oblečená na golf, a pamatuji se, jak jsem si pomyslel, že vypadá jako dobrá ilustrace - brada zvednutá trocha

drze, vlasy barvy podzimního listí, na tváři stejný hnědý odstín jako na bezprsté rukavici, co jí ležela na koleně.

Když jsem domluvil, řekla mi bez komentáře, že je zasnoubená s jiným. Pochyboval jsem o tom, ačkoli bylo několik

chlapů, za kterých mohla vydat, stačilo jí prstem kývnout, ale předstíral jsem, že mě to překvapilo. Jednu chvíli

jsem uvažoval, jestli nedělám chybu, ale pak jsem si všechno znovu rychle promyslel, vstal a začal se odebírat.

"Ale nechal jsi mě ty," řekla Jordan. "Nechal jsi mě přes telefon. Teď mi už na tobě čerta záleží, ale bylo to pro mě

cosi nové a chvíli se mi z toho motala hlava. "

Podali jsme si ruce.

"Aha, a vzpomínáš si -" doložila - "jak jsme se jednou povídali o řízení auta?"

"No - ne zcela."

"Jak si řekl, že špatný řidič je v bezpečí, jen dokud nepotká druhého špatného šoféra? A já jsem druhého špatného šoféra

potkala, pravda? Rozumíš, byla to ode mne velká neopatrnost, takto se zmýlit v odhadu. Myslela jsem, že si poměrně

čestný, přímý člověk. Měla jsem dojem, že si na to tajně pyšný. "

"Mám třicet let," odpověděl jsem. "Už pět let jsem moc starý na to, abych lhal sám sebe a nazýval to ctí. "

Neodpověděla. Rozhořčen - a spolu do ní zamilovaný - a posedlý hroznou lítostí jsem se šel pryč.

Jednou odpoledne koncem října jsem zahlédl Toma Buchananovi. Šel kus přede mnou po Páté avenue tím ostražitým,

výbojnému krokem, ruce držel trochu od těla, jakoby chtěl odehnat všechno, co se mu staví do cesty, a hlava se mu

rychle pohybovala sem i tam, poslušně následoval jeho neklidné oči. Právě když jsem zpomaloval, abych ho

nepředběhl, zastavil a začal se mračit do klenotnického výkladu. Vtom mě zahlédl a vrátil se dozadu, vystierajúc ruku.

"Co se stalo, Nick? Nechceš mi podat ruku?"

"Ne. Víš, co si o tobě myslím."

"Ty jsi šílený, Nick," řekl rychle. "Totálně šílený. Nevím, co se ti porobili."

"Tom," zeptal jsem se, "co si řekl Wilsonovi tehdy odpoledne?"

Beze slova na mě hleděl, a já jsem věděl, že jsem dobře hádal, jak to bylo s těmi chybějícími hodinami. Začal jsem se

odvracet, ale on pokročil za mnou a chytil mě za ruku.

"Řekl jsem mu pravdu," prohlásil. "Přišel ke dveřím, když jsme se chystali na odchod, a když jsem vzkázal, že nejsem

doma, pokusil se k nám nahoru dostat násilím. Byl tak šílený, že by mě byl zabil, kdybych mu nebyl řekl, či bylo

to auto. Celou dobu, co byl u nás v domě, nespustil ruku z revolveru v kapse - "Spurné se odmlčel." No a co, když jsem mu

to řekl? Toho chlapa to tak či tak čekalo. Sypal ti písek do očí, právě tak jako Daisy, ale byl to gauner. Prošel

Myrtle tak, jak by jsi ty prošel psa, a ani jen nezastal. "

Na to se nedalo říct nic, jen ten jediný, nevyslovitelný fakt, že to není pravda.

"A pokud si myslíš, že já jsem také nevytrpel svoje - slyš, když jsem šel dát výpověď z toho bytu a viděl jsem tam na

kredenci trčet tu hloupou krabici psích sucharů, tak jsem si jen sedl a řval jako malé děcko. Přisahám bohu, bylo to

strašné - "

Nemohl jsem mu odpustit nebo ho mít rád, ale pochopil jsem, že podle svého přesvědčení jednal zcela správně.

Bylo to všechno samá nedbalost a zmatek. Nedbalé lidé, tito Tom a Daisy - rozbíjely věci i živé tvory, a pak se zase utáhli za hradbu svých peněz nebo nesmírné nedbalosti, nebo co je to už spojovalo, a ten nepořádek po

sobě nechali uklízet jiným ...

Podal jsem mu ruku; zdálo se mi hloupé nepodat mu ji, protože najednou jsem měl pocit, že mluvím s dítětem. Potom

šel do klenotnictví koupit perlový náhrdelník, nebo možná jen pár manžetových knoflíků - a navždy se zbavil mého

venkovského citlivuškárstva.

Když jsem odcházel, Gatsbyho dům byl ještě prázdný - tráva rostla, až byla stejně vysoká jako moje. Jeden z

taxikářů ve vesnici pokaždé na chvíli zastavil, když vezl pasažéra kolem brány, a ukazoval dovnitř; možná právě on

odvezl Daisy a Gatsbyho do Východního vejce v ten večer, kdy se stalo neštěstí, a možná si o tom vymyslel

svěráznou historii. Neměl jsem chuť si ji poslechnout, a proto jsem se mu vyhýbal, když jsem vystupoval z vlaku.

Sobotní večery jsem trávil v New Yorku, neboť ty zářivé, oslňující zábavy u něj jsem měl tak živě v paměti, že jsem

dosud slyšel z jeho zahrady hudbu a smích, slabé a neustálé, a auta, chodící po příjazdnej cestě. Jednu noc jsem

tam slyšel opravdové hmotné auto, a viděl jsem, jak jeho světla zastavují u domovních schodech. Ale nepátral jsem,

kdo to byl. Možná nějaký poslední host, který byl kdesi na konci světa a ještě nevěděl, že zábava skončila.

Poslední večer, když jsem si už zabalil kufr a prodal auto místnímu obchodníkovi, šel jsem si naposledy ohlédnout tu

obluda, nepovedenou parodii domu. V měsíčním světle se od bílých schodů zřetelně odrazilo neslušné slovo, které

tam načarbal jakýsi chlapec kusem cihly, a já jsem ho setřel, chrabřavo šúchajúc botu po kameni. Pak jsem zašel

dolů na pobřeží a napřímil se v písku.

Velké vily na břehu byly už většinou pozatvárané a téměř nikde nebylo vidět světlo, pouze co se na druhé straně průlivu

pohybovala mlhavá záře trajektu. A jak měsíc stoupal, bezvýznamné domy se postupně rozplývali, až nakonec jsem se

díval na dávný ostrov, který zde kdysi ležel jako květ před zraky nizozemských námořníků - svěží, zelená hrud'

nového světa. Jeho zmizelé stromy, stromy, které musely uvolnit místo Gatsbyho domu, kdysi šeptem čičíkali

poslední a největší ze všech lidských snů; na přelétavou, kouzelnou chvíli musel člověk před touto pevninou

zatajit dech, donucen k estetickému rozjímání, kterému sám nerozuměl a nepřál si ho, naposledy v dějinách stojíc

tváří v tvář čemusi, co bylo úměrné jeho schopnosti úžasu.

A jak jsem tam seděl a hlbal nad dávným, neznámým světem, napadlo mě, jaký úžas se zmocnil Gatsbyho, když první

jednou zahlédl zelené světlo na konci Daisyinej loděnice. Zdaleka přišel na tento modrý trávník, a jeho sen se mu zdál takový

blízký, že se ho nemohl nezmocnil. Nevěděl, že ten sen je už za ním, kdesi v tom nesmírném neznámé za městem, kde

se tmavé pole země valí do noci.

Gatsby věřil v zelené světlo, v opojnou budoucnost, která rok co rok před námi ustupuje. Tentokrát nám utekla, ale nic to -

zítra pobíhat rychleji, lépe výstřel ruky ... A jednoho krásného rána ...

A tak se zmítá dále, čluny proti proudu, neustále unášené zpět do minulosti.